

Kenmerk : Z2018-00012943
Datum : 27 augustus 2019
Verzonden op :

Onderwerp : **Definitieve omgevingsvergunning**

Op 20 december 2018 ontvingen wij van Zonnepark Noordmanshoek B.V., Oldebarneveldstraat 76, 8121 ZJ te Olst, een aanvraag om omgevingsvergunning voor het realiseren van een zonnepark voor de duur van 25 jaar met de activiteiten:

1. Het bouwen van een bouwwerk
2. Het afwijken van bestemmingsplan
3. Het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde

op het perceel: Jan Meesterweg (plan Noordmanshoek) te Wijhe; kadastraal bekend: gemeente Wijhe, sectie F, nummers 6008, 6571 en 6572 en sectie G, nummer 2315 en 2316.

Besluit

Wij besluiten, gelet op artikel 2.1, lid 1, onder a, b en c, 2.10, 2.11 en 2.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: WABO), de omgevingsvergunning te verlenen voor de activiteiten:

- het bouwen van een bouwwerk
- het afwijken van het bestemmingsplan
- het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde;

Onderdeel van het besluit vormen:

- een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan voor de duur van 25 jaar met toepassing van artikel 2.12 lid 1, onder a, sub 3°, van de Wabo.

Procedure

Op deze aanvraag is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing (artikel 3.10, Wabo). De aanvraag is getoetst aan artikel 2.1, lid 1, onder a, b en c van de Wabo. Verder is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht, de Ministeriele regeling omgevingsrecht, het bestemmingsplan, de Nota ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Olst-Wijhe, de Bouwverordening gemeente Olst-Wijhe 2012 en het Bouwbesluit 2012. Vanwege strijdigheid met het bestemmingsplan "Buitengebied Wijhe" en bestemmingsplan "Wijhe Noord" wordt de aanvraag omgevingsvergunning mede aangemerkt als een aanvraag om af te wijken van het bestemmingsplan.

Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. De wet gaat uit van het beschermingsprincipe. "Planten en dieren zijn beschermd tenzij..". Dit betekent dat iedereen een zorgplicht heeft voor de in Nederland in het wild levende planten en dieren en voor hun directe leefomgeving. Het belangrijkste onderdeel van de Wet natuurbescherming is het verbieden van handelingen die het voortbestaan van planten- en diersoorten in gevaar kunnen brengen.

In de Wet natuurbescherming worden geen data genoemd waarop werkzaamheden wel of niet uitgevoerd mogen worden. Er wordt gevraagd altijd zorgvuldig te handelen. De broed/kraamtijd is daarbij de tijd waarin een soort het meest kwetsbaar is en deze periode kan dus beter ontzien worden. Ondanks het feit dat het slopen meldingsplichtig is, mag u bij aanwezigheid van beschermde dieren en planten geen nesten of verblijfsplaatsen van deze dieren en planten vernielen en verstoren. De Wet natuurbescherming gaat dan voor.

U dient als initiatiefnemer zelf actief te onderzoeken of de Wet natuurbescherming van toepassing is.

Meer informatie vindt u op de website van de provincie Overijssel <https://www.overijssel.nl>

Bijgevoegde documenten

De volgende gewaarmerkte documenten maken onderdeel van het besluit:

- aanvraagformulier omgevingsvergunning met ontvangstdatum 20 december 2018;
- voorschriften en overwegingen omgevingsvergunning;
- situatie blad 01 met stempeldatum ontvangst 3 juni 2019;
- tekeningen blad 02 met stempeldatum ontvangst 15 januari 2019;
- tekeningen compactstation GBU2000 met stempeldatum ontvangst 20 december 2018;
- rcfrcrontiebeelden met stempeldatum ontvangst 20 december 2018;
- Solar Edge omvormer met stempeldatum ontvangst 20 december 2018;
- Unity Check met stempeldatum ontvangst 15 augustus 2019;
- Unity Check tekening met stempeldatum ontvangst 15 augustus 2019;
- Onderbouwing stikstofdepositie met stempeldatum ontvangst 16 augustus 2019;
- toetsing Wet natuurbescherming met stempeldatum ontvangst 17 mei 2019;
- landschappelijke inpassing met stempeldatum ontvangst 19 augustus 2019;
- ruimtelijke onderbouwing met stempeldatum ontvangst 3 juni 2019;
- verkennend bodemonderzoek met stempeldatum ontvangst 20 december 2018.

Beroep

De ontwerpvergunning met bijbehorende stukken zijn op grond van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 20 juni 2019 tot en met 31 juli 2019 ter inzage gelegd. Er zijn vier zienswijzen ingediend.

U kunt tegen dit besluit een beroepschrift indienen. Voor de te volgen procedure verwijzen wij u naar het bijgevoegde informatieblad.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe,

de secretaris/algemeen directeur
drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis

de burgemeester
A.G.J. (Ton) Strien

Activiteit: het bouwen van een bouwwerk

Overwegingen

Bij nemen van het besluit hebben wij overwogen dat:

Bestemmingsplan:

- De aanvraag is gelegen in het bestemmingsplan "Buitengebied Wijhe", op gronden met de bestemming "Agrarisch gebied" (artikel 4), de aanvraag is ook gelegen in het bestemmingsplan "Wijhe-Noord", op gronden met de bestemming "Groenvoorzieningen" (artikel 12) en het bestemmingsplan "Parapluplan Archeologie", op gronden met de bestemming "Waarde – Archeologie – 1" (artikel 3).
- De aanvraag is in strijd met artikel 4, lid A en lid B, sub 1 van de voorschriften. Dit artikel houdt in dat, de gronden op de kaart aangewezen voor "agrarisch gebied" zijn bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf. Op de tot "agrarisch gebied" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd andere-bouwwerken ten dienste van de bestemming – niet zijnde voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest en tunnelkassen, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt 2 meter. De gronden op de kaart aangewezen voor "groenvoorzieningen" zijn bestemd voor groenstroken, water, paden en verhardingen – niet zijnde parkeervoorzieningen – met daarbij behorende bouwwerken. Op de tot "groenvoorzieningen" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd andere-bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor andere-bouwwerken geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt 2,50 meter.
- Het zonnepark met de daarbij behorende andere-bouwwerken ligt in de bestemming "agrarisch" en gedeeltelijk in de bestemming "groenvoorzieningen", het zonnepark met daarbij behorende andere-bouwwerken zijn niet ten dienste van de bestemming "agrarisch" en/of de bestemming "groenvoorzieningen".

Nota Ruimtelijke Kwaliteit:

- Op 28 januari 2019 is de aanvraag beoordeeld door de adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. De aanvraag voldoet aan de redelijke eisen van Nota Ruimtelijke Kwaliteit.

Bouwbesluit 2012:

- De aanvraag voldoet aan het Bouwbesluit.

Bouwverordening gemeente Olst-Wijhe 2012:

- De aanvraag voldoet aan de gemeentelijke Bouwverordening.

Voorschriften

Aan de omgevingsvergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

- U stelt ons tenminste twee werkdagen voor de aanvang van bouwwerkzaamheden hiervan in kennis.
- Op de dag van beëindiging van de werkzaamheden stelt u ons hiervan in kennis.
U kunt de melding van aanvang en oplevering van het werk doen:
 - via ons klantcontactcentrum (KCC) te bereiken via 14 0570 of;*
 - via email gemeente@olst-wijhe.nl onder vermelding van het bouwadres.*
- Het bouwwerk mag niet in gebruik worden genomen als de gemeente niet in kennis is gesteld van de beëindiging van de werkzaamheden.
- De vergunning is altijd aanwezig op de bouwplaats.
- De bouwplaats is tijdens de bouw op een doeltreffende wijze afgesloten, zodat deze niet voor onbevoegden toegankelijk is.
- De vrijkomende grond mag, omdat deze slechts in beperkte mate is verontreinigd, op de bouwlocatie worden verwerkt. Als de grond van de locatie wordt afgevoerd, dient de kwaliteit hiervan worden bepaald en conform deze kwaliteit elders worden toegepast. Vijf werkdagen voor afvoer van de grond moet het afvoeren er van worden gemeld via het meldpunt bodemkwaliteit of bij het team Leefomgeving. Hierbij moet worden aangetoond dat het grondtransport op de wettelijk voorgeschreven wijze plaats vindt, overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit.

- Op grond van het Bouwbesluit 2012 en bij ministeriele regeling geldt dat bouw- en sloopafval ten minste gescheiden is in de volgende fracties:
 - als gevaarlijk aangeduide afvalstoffen als bedoeld in hoofdstuk 17 van de afvalstoffenlijst bedoeld in de Regeling Europese afvalstoffenlijst;
 - steenachtig sloopafval;
 - gipsblokken en gipsmateriaal;
 - bitumineuze dakbedekking;
 - teerhoudende dakbedekking;
 - teerhoudend asfalt
 - niet-teerhoudend asfalt;
 - dakgrind;
 - overig afval;
- en zodanig wordt opgeslagen en afgevoerd dat er geen risico's voor het milieu ontstaan.

Activiteit: Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan,

Ruimtelijke onderbouwing bij de omgevingsvergunning voor het perceel Jan Meesterweg, plan Noordmanshoek, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van het bestemmingsplan.

De ruimtelijke onderbouwing is als bijlage bij de aanvraag gevoegd.

Belangenafweging

- De aanvraag is gepubliceerd in de IJsselberichten van 20 juni 2019 waarin belanghebbenden voor een periode van zes weken in de gelegenheid zijn gesteld om zienswijzen tegen de aanvraag in te dienen;
- Op basis van de aanvraag zijn vier zienswijzen ingediend, de zienswijzen zijn gericht op het bouwen van een zonnepark en het aanleggen van de landschappelijke inpassing.

Inleiding

Op 20 december 2018 hebben wij een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen voor het bouwen van een zonnepark en het aanleggen van de landschappelijke inpassing aan de Jan Meesterweg te Wijhe. Op 20 juni 2019 is het ontwerpbesluit gepubliceerd, met daarbij de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.

Bij e-mail van 20 juli 2019 (door de gemeente ontvangen op 20 juli 2019) is een zienswijze ingediend, en geregistreerd onder nummer 30181-2019:357623.

Bij brief van 26 juli 2019 (door de gemeente ontvangen op 27 juli 2019) is een zienswijze ingediend, en geregistreerd onder nummer 31058-2019:304251.

Bij brief van 29 juli 2019 (door de gemeente ontvangen op 28 juli 2019) is een zienswijze ingediend, en geregistreerd onder nummer 31064-2019:552920.

Bij brief van 25 juli 2019 (door de gemeente ontvangen op 30 juli 2019) is een zienswijze ingediend, en geregistreerd onder nummer 31348-2019:891220.

De zienswijzen zijn gericht op het bouwen van een zonnepark en het aanleggen van de landschappelijke inpassing.

Bestemmingsplan

Het perceel aan de Jan Meesterweg waarop de ontwikkeling plaats moet vinden is gelegen in het bestemmingsplan "Buitengebied Wijhe" en heeft daarin de bestemming "Agrarisch gebied" (artikel 4), het bestemmingsplan "Wijhe-Noord" en heeft daarin de bestemming "Groenvoorzieningen" (artikel 12 en het bestemmingsplan "Parapluplan Archeologie" en heeft daarin de bestemming "Waarde – Archeologie – 1" (artikel 3). De gronden zijn bestemd voor:

De voor "Agrarisch gebied" aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf. Voor het bouwen gelden de volgende regels: op de tot "Agrarisch gebied" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd andere-bouwwerken ten dienste van de bestemming – niet zijnde voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest en tunnelkassen, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt 2 meter.

De voor "Groenvoorzieningen" aangewezen gronden zijn bestemd voor groenstroken, water, paden en verhardingen – niet zijnde parkeervoorzieningen – met daarbij behorende bouwwerken.

Voor het bouwen gelden de volgende regels: op de tot "Groenvoorzieningen" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd andere-bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor andere-bouwwerken geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt 2.50 meter.

Het zonnepark met de daarbij behorende andere-bouwwerken ligt in de bestemming "Agrarisch gebied" en gedeeltelijk in de bestemming "Groenvoorzieningen", het zonnepark met daarbij behorende andere-bouwwerken zijn niet ten dienste van de bestemming "Agrarisch gebied" en/of de bestemming "Groenvoorzieningen".

Samenvatting zienswijze met kenmerk 30181-2019:357623:

De zienswijze kan als volgt worden samengevat:

1. De toegang van het zonnepark staat pal tegenover een woning en veroorzaakt 'zichtvervuiling', zeker in de bladloze seizoenen.
2. Het energiestation is ook toegankelijk via het karrepad dat richting het noorden loopt. De toegang van het park kan dan ook beter aan de westkant van het park worden gerealiseerd in plaats van aan de zuidkant.

Beantwoording:

1. De toegang van het zonnepark is gelegen op een afstand van ongeveer 50 meter ten opzichte van de dichtstbijzijnde woning. Tussen de toegang van het zonnepark en de bijbehorende tuin van de woning ligt een kleine verhoging en staan een aantal bomen en struiken waardoor een groot deel van het zicht op de toegang van het park worden weggenomen. Omdat het zicht op de toegang zeer beperkt is en men geen 'recht' heeft op uitzicht wordt geen aanleiding gezien om de toegang tot het zonnepark te verplaatsen.
2. De toegang van het zonnepark moet door de netbeheerder vanaf een verharde openbare weg toegankelijk zijn. Het karrepad is geen verharde openbare weg en dus niet geschikt als toegang tot het park.

Conclusie:

De zienswijze geeft geen reden tot aanpassing van de vergunning.

Samenvatting zienswijze met kenmerk 31058-2019:304251:

De zienswijze kan als volgt worden samengevat:

1. In het plan is een groenstrook opgenomen tussen de wetering en het trainingsveld van de Hondendressuurvereniging. Voor de strook is een afmeting gehanteerd van tien meter breed. Echter is hier maar ruimte voor een groenstrook van maximaal acht meter breed. Aan de noordzijde is ruimte voor een groenstrook van maximaal vier meter breed en aan de westzijde is ruimte voor een groenstrook van maximaal twee meter breed. Het trainingsveld dient aan bepaalde afmetingen te voldoen en biedt geen ruimte om op in te leveren.
2. Verzocht wordt om een degelijk hekwerk aan te brengen rondom het veld van de Hondendressuurvereniging. Dit voor de veiligheid van dier, hondengeleiders en wandelaars, welke in grotere getale een bezoek zullen brengen aan het gebied rondom het veld van de Hondendressuurvereniging.
3. Voordat werkzaamheden in het gebied worden uitgevoerd wordt het op prijs gesteld dat het veld van de Hondendressuurvereniging niet wordt betreed. Mocht dit in uitzonderlijke situaties toch noodzakelijk zijn, dan graag uitsluitend in overleg.

Beantwoording:

1. In het plan is voor het veld van de Hondendressuurvereniging alleen een strook van tien meter opgenomen aan de oostzijde van dit veld. Deze is op de profieldoorsnede tien meter breed. De huidige strook is echter acht meter breed en had daarom ook zo op de tekening opgenomen moeten worden.
2. Tussen het wandelpad dat aan de westkant van het zonnepark ligt en het veld van de Hondendressuurvereniging ligt een brede sloot en opgaande beplanting. In de huidige situatie is er geen direct zicht of doorgang vanaf het veld naar de locatie waar het zonnepark komt. In de nieuwe situatie zal dit niet anders zijn. De verwachting is dat het aantal bezoekers aan het gebied na realisatie van het zonnepark licht zal stijgen maar dat dit niet tot overlast zal leiden voor de Hondendressuurvereniging. Het plaatsen van een hekwerk wordt daarom niet als noodzakelijk gezien.
3. De vergunninghouder wordt verzocht om bij werkzaamheden op het terrein van de Hondendressuurvereniging eerst contact met deze vereniging op te nemen.

Conclusie:

De profieldoorsnede voor de westkant wordt zo aangepast zodat ter hoogte van de Hondendressuurvereniging die landschappelijke inpassing acht meter breed is in plaats van tien meter.

Samenvatting zienswijze met kenmerk 31064-2019:552920:

De zienswijze kan als volgt worden samengevat:

1. Het verheugt mij zeer dat de gemeente Olst-Wijhe met deze ontwikkeling een belangrijke stap zet in het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstof en werkt aan een duurzamere toekomst. Tevens is het mooi dat de exploitant van het park een plaatselijke coöperatie is, waardoor de mogelijke winst terugvloeit in de lokale gemeenschap.

Beantwoording:

1. Fijn om te horen dat u vindt dat de gemeente goede stappen zet door mee te werken aan initiatieven voor duurzame energie. Bedankt voor uw reactie.

Conclusie:

De zienswijze geeft geen reden tot aanpassing van de vergunning.

Samenvatting zienswijze met kenmerk 31348-2019:891220:

De zienswijze kan als volgt worden samengevat:

1. Buiten het plangebied, op 110 meter afstand liggen aardgastransportleidingen die bij ons bedrijf in beheer zijn. Met de plannen is zover wij kunnen beoordelen geen rekening gehouden met de aanwezigheid van de aardgastransportleidingen.

Het zonnepark kan de kathodische bescherming (KB) van de aardgastransportleiding beïnvloeden. Er dient aangetoond te worden dat het zonnepark geen externe beïnvloeding heeft op de KB van het leidingsysteem. Uit een nog aan te leveren berekening moet blijken dat voor wisselstroom beïnvloeding wordt voldaan aan de NEN 3654 en dat er geen ontoelaatbare externe beïnvloeding op het kathodische beschermingssysteem wordt veroorzaakt. Deze berekeningen dienen voor de start van de aanleg ter beoordeling te worden toegezonden.

Tot uit de beoordeelde berekeningen het tegendeel blijkt en deze akkoord is bevonden door de tracébeheerder, kan niet worden ingestemd met de ontwikkeling.

Beantwoording:

1. Voor het zonnepark is een berekening opgesteld conform NEN 3654. Deze is vervolgens ter beoordeling naar de Gasunie verzonden. Op 19 augustus 2019 heeft de Gasunie haar akkoord op de berekening gegeven waaruit blijkt dat het zonnepark geen externe beïnvloeding heeft op de kathodische bescherming van het leidingsysteem.

Conclusie:

De berekening wordt toegevoegd aan de vergunning.

Activiteit: het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde

Toetsingskader:

- De omgevingsvergunning mag slechts en moet worden geweigerd indien de weigeringsgrond genoemd in artikel 2.11 van de Wabo van toepassing is;

Wabo:

- De aanvraag komt op grond van artikel 2.11 van de Wabo in aanmerking voor verlening van de omgevingsvergunning. Verder is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht, de Ministeriele regeling omgevingsrecht en het bestemmingsplan

Bestemmingsplan:

- De aanvraag is gelegen in het bestemmingsplan "Buitengebied Wijhe", op gronden met de bestemming "Agrarisch gebied" (artikel 4);
- Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'agrarisch gebied' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders voetpaden – niet zijnde koe- en kavelpaden aan te leggen;
- De andere-werken en/of werkzaamheden als genoemd zijn slechts toelaatbaar indien door die andere-werken en/of werkzaamheden dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten vervolgen de agrarische waarde van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel de mogelijkheid voor het herstel van die waarden niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.
- De aanvraag voldoet aan de gestelde regels en de gestelde waarden worden niet onevenredig geschaad.

Ruimtelijke onderbouwing

Realisatie zonnepark Noordmanshoek

Ruimtelijke onderbouwing

Realisatie zonnepark Noordmanshoek

DECEMBER 2018 EN AANGEPAST IN
JUNI 2019

Opdrachtgever

Coöperatie Goed Veur Mekare U.A.

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
Postbus 53
7470 AB GOOR

T 0547 26 35 15

F 0547 26 33 15

E info@eelerwoude.nl

I www.eelerwoude.nl

INHOUD

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	6
1.3	Huidig planologisch regime	7
1.4	Leeswijzer	9
2	PLANBESCHRIJVING	10
2.1	Inleiding	10
2.2	Beschrijving huidige situatie plangebied	10
2.3	Het zonnepark	12
3	BELEIDSKADERS	19
3.1	Inleiding	19
3.2	Rijksbeleid	19
3.3	Provinciaal beleid	23
3.4	Gemeentelijk beleid	32
3.5	Conclusie	36
4	WAARDENTOETS	37
4.1	Inleiding	37
4.2	Natuurwaarden	37
4.3	Archeologische waarden	40
4.4	Cultuurhistorie	42
4.5	Water	42
4.6	Conclusie	44
5	MILIEUASPECTEN	45
5.1	Inleiding	45
5.2	Bodem	45
5.3	Geluid	46
5.4	Luchtkwaliteit	47
5.5	Externe veiligheid	47
5.6	Bedrijven en milieuzonering	49
5.7	Verkeer en parkeren	50
5.8	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	50
5.9	Lichtreflectie	51
5.10	Electromagnetische straling	51
5.11	Conclusie	52
6	UITVOERBAARHEID	53
6.1	Inleiding	53
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	53
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	53

6.4	Economische uitvoerbaarheid	54
6.5	Conclusie	54

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat het aandeel hernieuwbare energieopwekking in 2020 14% moet zijn, en in 2023 16%. De provincie Overijssel heeft het doel om in 2023, 20% van haar energie uit duurzame energiebronnen te halen. Ook de gemeente Olst-Wijhe heeft de doelstelling geformuleerd dat 20% van de gebruikte energie duurzaam opgewekt moet worden (in 2020).

De Werkgroep Noordmanshoek (een burgerinitiatief) ontwikkelt een duurzaam plan voor plangebied Noordmanshoek in Wijhe (in eigendom van de gemeente). Dit plangebied (circa 25 hectare) zou ontwikkeld worden als bedrijventerrein. Door het wegvallen van de vraag naar bedrijventerrein is besloten om een duurzame invulling te gaan zoeken voor Noordmanshoek. Onderdeel van de duurzame invulling is de realisatie van een zonnepark.

Energiecoöperatie Goed Veur Mekare gaat dit zonnepark nu verder ontwikkelen. Het plangebied voor het zonnepark is netto (binnen de hekwerken) circa 6,5 hectare groot. Goed Veur Mekare wil, onder andere door dit zonnepark te realiseren, serieus bijdragen aan de energietransitie in Olst-Wijhe en de bijbehorende maatschappelijke ontwikkeling. Dat betekent activiteiten die zich richten op duurzame energie en energiebesparing, maar bijvoorbeeld ook op minder gebruik van materialen of duurzame productie van voedsel.

Voor de realisatie van het zonnepark (voor een termijn van maximaal 25 jaar) wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van de bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied voor het zonnepark ligt aan de noordkant van de kern Wijhe. Het zonnepark sluit direct aan op het bedrijf Stegeman. Het plangebied is bruto (inclusief landschappelijke inpassing) circa 8,9 ha groot en momenteel in agrarisch gebruik.

Figuur 1: Ligging en begrenzing plangebied Noordmanshoek

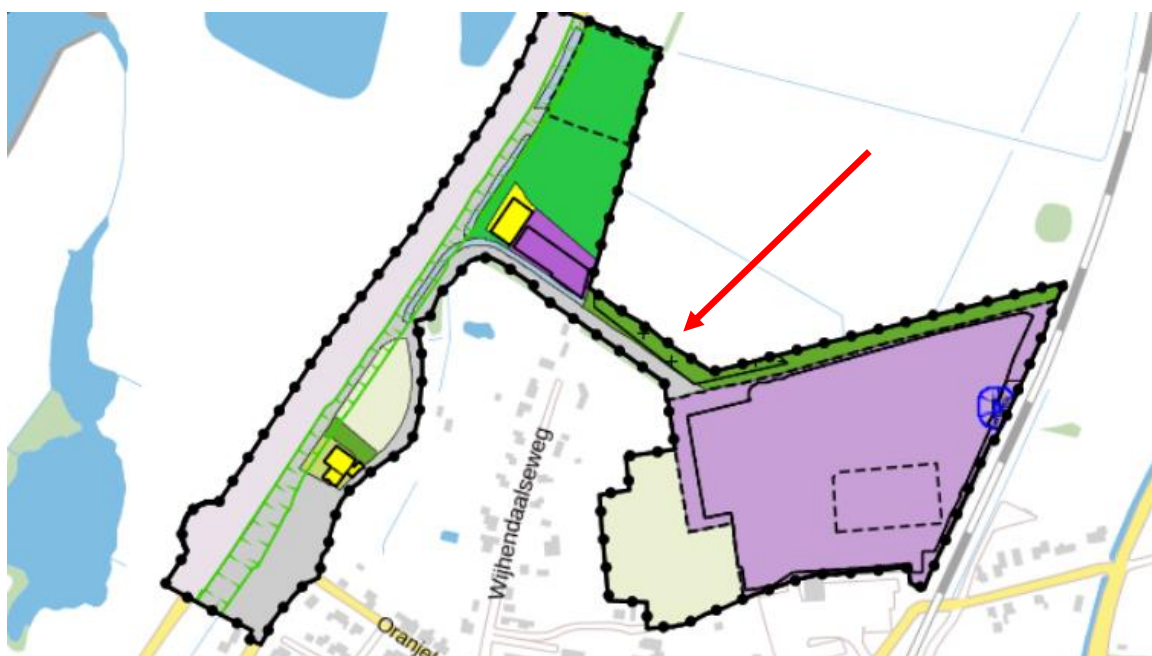
1.3 Huidig planologisch regime

Het plangebied voor het zonnepark maakt voor het grootste deel onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied Wijhe' (zie figuur 2). Het bestemmingsplan is door de raad vastgesteld op 29 oktober 1998. Het plangebied heeft in dit bestemmingsplan de bestemming 'Agrarisch gebied'. Het plangebied maakt voor een klein onderdeel, de zuidelijke rand en de westelijke rand, deel uit van het bestemmingsplan 'Wijhe Noord, herziening omgeving Jan Meesterweg', welke is vastgesteld op 20 januari 2014. De zuidelijke rand van het plangebied heeft hierin de enkelbestemming 'Bos' en de westelijke rand de bestemming 'Groen' (zie figuur 3). Daarnaast geldt voor een deel van de zuidelijke rand de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie'. Ook geldt het bestemmingsplan Parapluplan Parkeren (vastgesteld op 10 september 2018). Tot slot geldt het bestemmingsplan 'Archeologie', zoals vastgesteld op 28 april 2014. Hierin heeft de zuidrand van het plangebied (zie figuur 4) de dubbelbestemming Waarde – Archeologie – 1' gekregen.

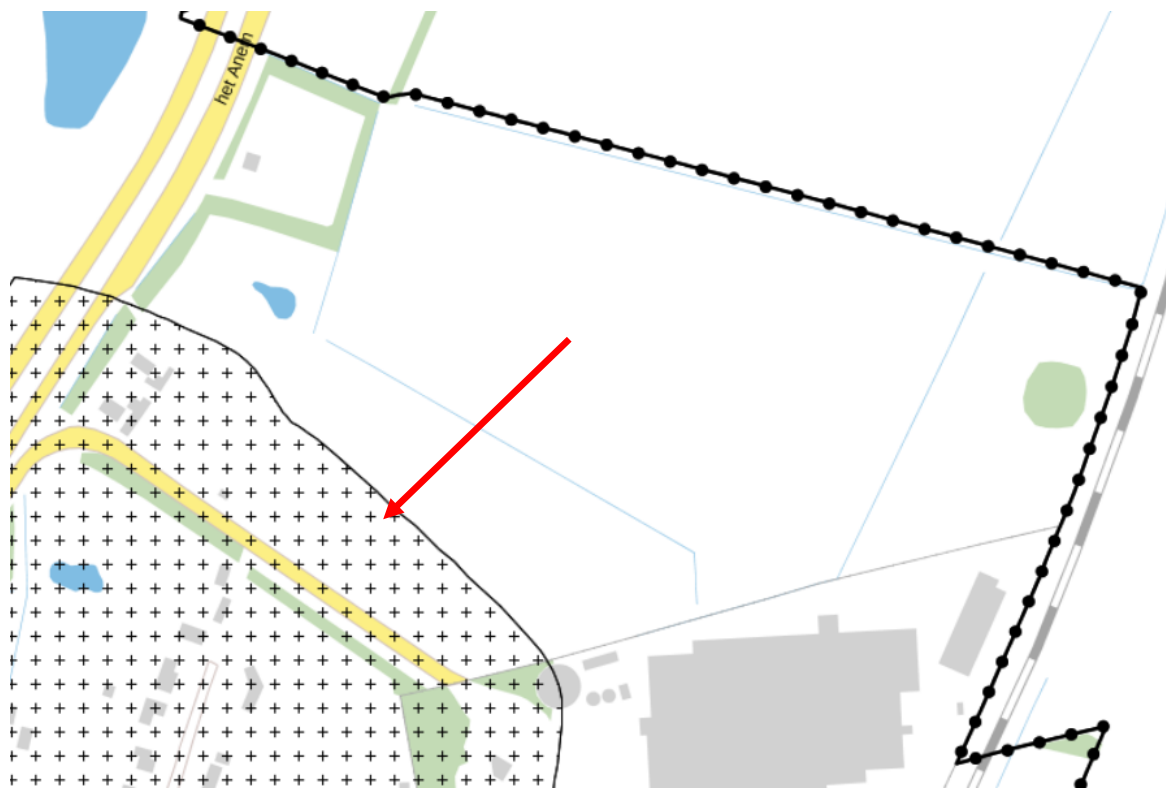
De voorgenomen realisatie van een zonnepark past niet binnen het huidige planologische regime.

Figuur 2: Weergave plangebied op verbeelding bestemmingsplan 'Buitengebied Wijhe'

Figuur 3: Weergave plangebied (zuidelijke rand) op verbeelding bestemmingsplan 'Wijhe Noord, herziening omgeving Jan Meesterweg'

Figuur 4: Weergave plangebied (zuidelijke rand) op verbeelding bestemmingsplan 'Archeologie'

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid

2

PLANBESCHRIJVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied voor het zonnepark ligt aan de noordkant van de kern Wijhe. Het plangebied is bruto circa 8,9 ha groot en momenteel voornamelijk in agrarisch gebruik. De zuidgrens wordt gevormd door de Jan Meesterweg en de locatie van vleeswarenfabriek Stegeman (zie foto in figuur 5). De westgrens wordt gevormd door o.a. nutsvoorzieningen en een groenstrook. De noordgrens wordt gevormd door gronden welke nog agrarisch in gebruik zijn en de oostgrens door een watergang.

Figuur 5: Foto van het zicht op het plangebied vanaf de Jan Meesterweg, ten zuiden van het plangebied, richting de entree van de fabriek

Figuur 6: Foto van het zicht op het plangebied vanaf de Jan Meesterweg, naar het noorden toe

Figuur 7: Foto van het zicht op het plangebied vanaf de noordkant, naar het zuidwesten toe

2.3 Het zonnepark

In deze paragraaf wordt het plan voor het zonnepark uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een inrichtingsplan opgesteld. Deze is separaat bijgevoegd.

2.3.1 Initiatief voor een zonnepark

Goed veur Mekare gaat het zonnepark aan de noordkant van de kern Wijhe ontwikkelen. Het plangebied is bruto circa 8,9 hectare groot (inclusief o.a. landschappelijke inpassing). Het zonnepark is netto circa 6,5 hectare groot. In het zonnepark wordt duurzame elektriciteit opgewekt. Het realiseren van zonneparken is noodzakelijk om de overheidsdoelstellingen te behalen. Het alleen toestaan van zonnepanelen op daken is niet voldoende. Er zijn diverse redenen waarom daken niet altijd geschikt zijn. Ook zijn er nog vele ogenschijnlijk geschikte daken die uiteindelijk toch niet geschikt blijken te zijn. Dit zijn bijvoorbeeld esthetische bezwaren, de aanwezigheid van rieten daken, constructie technische bezwaren, te klein dakoppervlak en hinderlijke schaduw.

Naast de realisatie van een zonnepark richt Goed veur Mekare zich op andere activiteiten m.b.t. duurzame energie en energiebesparing, maar bijvoorbeeld ook op minder gebruik van materialen of duurzame productie van voedsel.

2.3.2 De locatiekeuze

Een zonnepark van een vergelijkbare omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Olst-Wijhe. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig, of is de betreffende grond bestemd voor andere functies die niet te combineren zijn met een zonnepark. Het voorliggende plangebied ligt direct aan stedelijk gebied, de gronden zijn in eigendom van de gemeente, en het plangebied Noordmanshoek was aangewezen als toekomstig bedrijventerrein. Een zonnepark past hier goed binnen de ruimtelijke context, aansluitend aan vleeswarenfabriek Stegeman, en het is essentieel dat hier aangesloten kan worden op het elektriciteitsnet binnen een korte afstand. Het zonnepark is hier goed landschappelijk inpasbaar. Direct rond het plangebied liggen relatief weinig woningen, en vanuit de woningen is er momenteel relatief weinig zicht op het plangebied. De erven zijn grotendeels landschappelijk ingepast met stevige groenstructuren.

2.3.3 Technische gegevens zonnepark

Het plangebied voor de ontwikkeling van het zonnepark is bruto circa 8,9 hectare groot. Ondanks dat het zonnepark zo efficiënt mogelijk wordt ingericht, wordt niet het gehele oppervlak benut. Zo wordt er ruimte gereserveerd voor landschappelijke inpassing en natuurlijke inrichting en komen er paden.

Het te realiseren zonnepark zal circa 7,8 MWp aan opgewekt vermogen bedragen. Dit is voldoende voor ongeveer 1900 Nederlandse huishoudens. De panelen (inclusief constructie) zullen oost-west worden georiënteerd en de stellages worden maximaal 1,80 meter hoog. De afstand tussen de panelen (de rijen) bedraagt 2 meter.

2.3.4 Landschappelijke inpassing zonnepark

Het zonnepark wordt landschappelijk ingepast. Hiertoe is een inrichtingsplan opgesteld, welke separaat is bijgevoegd. Deze paragraaf bevat een beknopte weergave van het inrichtingsplan.

Figuur 7: Weergave inrichtingsplan Zonnepark Noordmanshoek

Schaal en maat van het plangebied

De schaal en maat van het plangebied is de laatste decennia groter geworden. Met name door het verdwijnen van kavelgrensbeplanting. Ook zijn de percelen groter geworden. Het plangebied voor het zonneveld bestrijkt twee percelen die momenteel gescheiden worden door een sloot, maar als één geheel in gebruik zijn als akker. In het Landschapsontwikkelingsplan wordt de ambitie uitgesproken het verschil tussen de verschillende landschapstypen te versterken. Hier betekent dit het verdichten van het landschap. Voor het zonneveld wordt dezelfde oppervlakte gebruikt als voor de huidige agrarische percelen. Er lopen enkele paden door het zonneveld die het vlak in drie delen splitst.

Lange omloopbos

Op de schaal van het landschap betreft het lange omloopbos een grote en stevige ingreep waarmee tevens de schaal van het landschap wordt verkleind en gehoor wordt gegeven aan de ambitie vanuit het Landschapsontwikkelingsplan. De fabriek, gelegen aan de zuidkant van het plangebied, wordt door het bos op termijn vanaf de dijk aan het oog onttrokken. Door hier te kiezen voor een divers sortiment van snel groeiende boomsoorten en langzamer groeiende soorten, wordt snel en blijvend resultaat behaald. Plantsoorten bestaan uit een selectie van de soorten, zoals omschreven in paragraaf 3.1. Bomen zijn Populier (i.p.v. es i.v.m. essentaksterfte) (30%), zwarte els (25%), en zomereik (25%), schietwilg (10%), kraakwilg (10%) en struiken waaronder: eenstijlige meidoorn (25%), hazelaar (25%), vogelkers (25%), sleedoorn (25%). De plantafstand tussen de bomen is 5 meter. Tussen de struiken 1,5 meter. Met de plantkeuze is rekening gehouden met verschil in groeisnelheid. Door in het beheer na circa 15 tot 20 jaar eerst de snelstgroeiende bomen te kappen en de rest te laten staan blijft het geheel voldoende hoogte houden. Een volgende ronde kan dan de volgende soort(en) gekapt worden en zijn de lege plekken van de eerdere ronde weer opgevuld.

Zo wordt voorkomen dat bij extreme weersomstandigheden overlast wordt veroorzaakt voor de omgeving door vallende takken etc. Door de verschillende plantsoorten in groepen van 3 tot 5 stuks aan te planten wordt voorkomen dat één soort gaat domineren en blijft het geheel gesloten bij het gefaseerde beheer. Ten noorden van dit element wordt een mantel en zoomvegetatie met heesters en kruiden gerealiseerd.

Inpassing westrand

Langs de westgrens, binnen het plangebied, wordt de gedeeltelijk aanwezige beplanting versterkt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van nagenoeg hetzelfde sortiment als voor het lange omloopbos. Er staan momenteel enkele populieren die binnen enkele jaren kaprijp zijn. Om voor te sorteren op de toekomstige kap van de populieren worden nu extra bomen en heesters aangeplant, zodat de geslotenheid van de vegetatie geborgd is. Het gaat om de volgende bomen: Populier (15%) zomereik (25%), zwarte els (30%), schietwilg (15%), kraakwilg (15%) en struiken waaronder een gelijke verdeling van: eenstijlige meidoorn, hazelaar, vogelkers en sleedoorn. De plantafstand tussen de bomen is variabel, met een gemiddelde van 5 meter met een zwaartepunt van bomen aan de noordkant ten behoeve van het beperken van zicht over het plangebied vanaf de dijk. Waar onderbegroeiing ontbreekt worden struiken in wildverband aangeplant met een onderlinge afstand van 1,5 meter.

Afstand tot de omgeving

Voor omwonenden en geïnteresseerden is een inloopavond georganiseerd en zijn diverse gesprekken gevoerd waarin zij hun wensen met betrekking tot de inpassing konden uiten. Hieruit zijn geen wijzigingen in het plan naar voren gekomen. In het inrichtingsplan is zoveel mogelijk met het zicht van omwonenden op het zonneveld rekening gehouden. Met de situering van de poort in het hek, waar met name tijdens de bouw enige verkeersbewegingen zijn, is afstand gehouden tot entrees in de omgeving.

Verbinding met omgeving middels wandelpad

Langs de westgrens van het plangebied loopt een wandelpad. Dit wandelpad blijft behouden en betreft tevens de beoogde entree naar het aangrenzende gebied ten noorden van het zonneveld. Langs de noordgrens wordt ruimte gereserveerd voor een wandelpad, in aansluiting op een eventuele padenstructuur van het toekomstige plan (het overige plangebied 'Noordmanshoek', waar nog een concreet plan voor wordt ontwikkeld). Er wordt een kruidenrijk grasmengsel ingezaaid waar een gemaaid wandelpad komt. Dit middels regelmatig maai-beheer, zodat het pad goed toegankelijk is en blijft. Ook wordt er een plek gemaakt met zicht op het zonneveld, zodat dit onderdeel uit blijft maken van de beleving en niet als onbeleefbare, 'niet bestaande' plek in het landschap verdwijnt.

Losse hagen

Aan de oost-, zuid- en westkant van het zonneveld, worden hagen aangelegd van 4 meter breed. Aansluitend op de bodem en het landschap, met een groot aandeel meidoorn. Deze worden op een landschappelijke manier beheerd. Om te voorkomen dat bij ziekte alles wegvalt, en om een grotere meerwaarde te genereren voor de biodiversiteit, worden ook andere bij de bodem en het landschap passende soorten gekozen. Dieren kunnen gebruik maken van deze beplanting om in te schuilen en te foerageren. Het sortiment is: meidoorn (40%), sleedoorn (20%), Gelderse roos (10%), hazelaar (10%), grauwe wilg (5%), amandelwilg (5%), katwilg (5%) en kardinaalsmuts (5%). De plantafstand tussen de struiken is 50 centimeter. Door de verschillende soorten in groepen van

3 tot 5 stuks aan te planten wordt voorkomen dat één soort gaat domineren. De haag wordt aan de buitenzijde van het hekwerk geplaatst. Zodra het eindbeeld is bereikt, wordt de haag 1 keer per jaar gesnoeid tot een hoogte van tenminste 2 meter. De haag wordt niet geschoren. Door van onderaf takken weg te nemen kunnen de planten zoveel mogelijk tot bloei en vruchtzetting komen. De periode van onderhoud dient hier ook op afgestemd te worden.

Natuurvriendelijke oever

De natuurvriendelijke oever ten noorden van het lange omloopbos springt door de beperkte hoogte niet in het oog, maar draagt wel bij aan de biodiversiteit van het gebied en de omgeving. Tevens verzacht het de overgang van het bos naar de rest van het plangebied, waarvan de exacte inrichting nog onzeker is. De natuurvriendelijke oever wordt na het vergraven niet ingezaaid om ruimte te bieden aan wat er spontaan opkomt. De natuurvriendelijke oevers worden één keer per jaar gedeeltelijk onderhouden zodat over 50% van de oevers, verspreid over de gehele lengte, meerjarige beplanting aanwezig is. Dit komt ten gunste van beschutting en voedsel voor met name vogels en mogelijk de waterspitsmuis.

Hekwerk

Rondom het perceel wordt een hekwerk geplaatst van 1,80 meter hoogte. Deze wordt aan de binnenkant van de haag geplaatst. Het hekwerk begint op plekken waar geen weg of wandelpad loopt, enkele decimeters van de grond, zodat kleine zoogdieren en eventueel reeën het hek kunnen passeren. Het hekwerk sluit aan bij het landelijk karakter door materialisatie, middels een hekwerk van houten palen met schapengaas. Aan de buitenkant van het hek is de landschappelijke inpassing gesitueerd (zoals de hagen).

Panelen, hoogte en oriëntatie

Om de ruimte zo efficiënt mogelijk te benutten is door de initiatiefnemer gekozen voor een oostwest opstelling. Tussen de rijen panelen wordt 2 meter ruimte aan gehouden. Tussen de nok 0,5 meter. De constructie wordt maximaal 1,80 meter hoog en begint op circa 0,70 meter boven maaiveld. Dit zodat eventueel beheer met schapen mogelijk is. Het panelenveld wordt doorsneden door twee beheerpaden.

Transformatoren en omvormers

Er wordt met omvormers gewerkt. Een omvormer combineert de stroomopbrengst van zonnepanelen en zet deze om naar wisselstroom. Ze worden nabij of aan de kopse kant van de tafels gemonteerd en vallen daardoor nagenoeg niet op. De kleur is wit / lichtgrijs. Overige bouwwerken zijn ook gesitueerd aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing. Ten behoeve van onderhoud door de netbeheerder dient het compactstation eenvoudig toegankelijk te zijn. Het compactstation is vanaf de openbare weg bereikbaar.

Kruidenstrook en beheerpad

Aan de zuid- en westkant van het zonnenveld wordt een haag aangelegd met aansluitend een kruidenstrook, zowel aan de buitenkant als de binnenkant van het hekwerk. Deze strook dient tevens als onderhoudsstrook voor het hekwerk en de watergangen, zowel bij die van het waterschap als de overige watergangen. Binnen het hekwerk liggen enkele beheerpaden waar ook kruidenrijk grasland komt. Beide stroken worden ingezaaid met een kruidenrijkmengsel (Mengsel voor ruderaal grasland 'B1' van de Cruydhoeck of vergelijkbaar). Doordat wordt gestopt met reguliere bemesting is een kruidenrijke begroeiing kansrijker. Het beheer van de ondergrond is

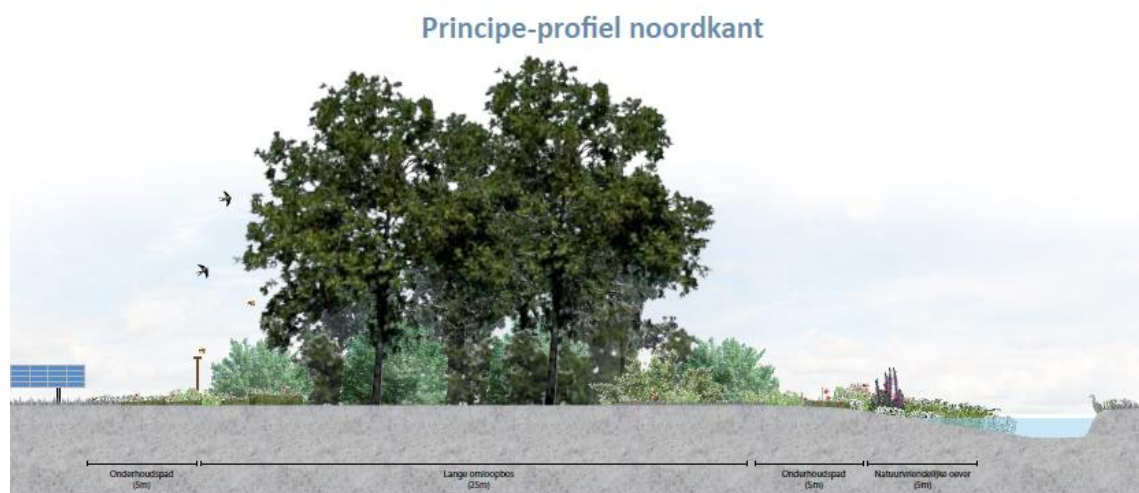
bepalend voor het resultaat en de meerwaarde voor de biodiversiteit. Enigszins afhankelijk van de voedselrijkdom, is het op termijn voldoende om 1 á 2 keer per jaar te maaien. In het begin zal twee keer per jaar maaien en afvoeren van het maaisel nodig zijn. Door laat in de winter te maaien (februari) blijft er bedekking en voedsel staan voor fauna. Omdat het nu nog niet duidelijk is hoe de vegetatie zich zal ontwikkelen onder de panelen moet het beheer regelmatig worden bijgesteld om daarmee vegetatiegroei en het bodemleven te stimuleren. Eventueel kan een natuurlijke vorm van bemesting (schapen) hieraan kan bijdragen.

Te verwijderen sloot

In het plangebied ligt momenteel een sloot. Deze wordt gedempt. De sloten in de omgeving wateren momenteel af op andere watergangen. Er is dus geen bovenstrooms gelegen gebied dat hier hinder van ondervindt. Naast een efficiëntere indeling van het terrein wordt zo water langer vastgehouden in het gebied.

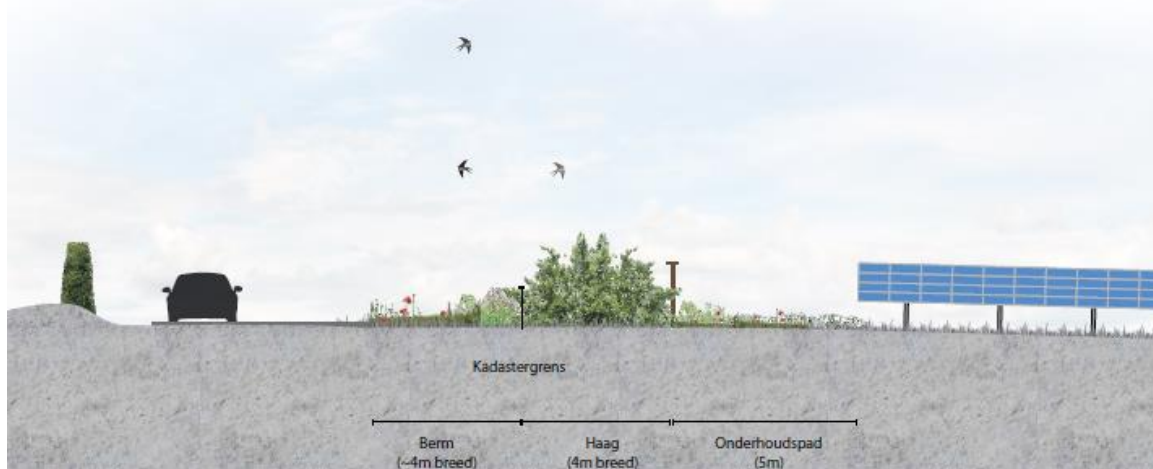
Interactie met de omgeving

Bij de ingang van het terrein komt een informatiebord. Langs het wandelpad aan de noordkant komt een plek waar vandaan zicht is op het zonneveld. Dit zodat het onderdeel blijft uitmaken van de beleving van het gebied.

Figuur 8: Weergave principeprofiel noordkant (deze is goed leesbaar weergegeven in het separaat bijgevoegde inrichtingsplan)

Principe-profiel Jan Meesterweg

Figuur 9: Weergave principeprofiel zuidkant

2.3.5 Ontsluiting & parkeren

De realisatie van een zonnepark heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark wordt niet openbaar toegankelijk.

Het zonnepark kan op een veilige manier (zonder overlast voor omwonenden) worden ontsloten, via de bestaande ontsluiting aan de Jan Meesterweg. Het parkeren (wat maar zeer beperkt nodig is) kan dan in het plangebied of langs de Jan Meesterweg.

2.3.6 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de omvormers zal enkele maanden in beslag nemen. Om het park aan te sluiten op net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen.

2.3.7 Operationeel

Zodra het zonnepark gerealiseerd is zal het beheerd gaan worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van het zonnepark en diverse administratieve werkzaamheden.

2.3.8 Looptijd

De looptijd van het zonnepark betreft 25 jaar. Hierna wordt het zonnepark ontmanteld.

2.3.9 Participatie

Financiële participatie

De Coöperatie Goed Veur Mekare U.A. zal het zonnepark onderbrengen in een B.V. De aandelen van deze B.V. zijn eigendom van de coöperatie. Leden van de coöperatie kunnen certificaten van deze aandelen kopen. De waarde van een certificaat zal € 250 bedragen, waardoor het voor de meeste mensen mogelijk is om, indien ze dat wensen, één of meer certificaten aan te schaffen. Bij

overtekening zal de kleinere participanten bij voorrang de mogelijkheid geboden worden om te participeren. Participanten zullen op hun inleg een rendement ontvangen dat deels vastligt en deels winstafhankelijk is. De leden van de coöperatie hebben op hoofdlijnen zeggenschap over het beleid dat het bestuur voert met betrekking tot het zonnepark.

Sociale participatie

Een deel van de winst zal door de B.V. Zonnepark Noordmanshoek worden afgedragen in een duurzaamheidsfonds. Dit fonds zal gebruikt worden om projecten te ondersteunen die bijdragen aan een duurzamer Olst-Wijhe. Hierbij zal oog zijn voor diegenen die niet de mogelijkheid hebben om financieel te participeren, en voor groepen waarvoor de energietransitie transitie relatief hoge lasten met zich mee brengt. De zeggenschap over de besteding van het fonds zal vanuit de Coöperatie geregeld worden, bijvoorbeeld door een commissie die door de leden benoemd is.

3

BELEIDSKADERS

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 13 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het zonnepark is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het zonnepark volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.2 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonnepark past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonnepark op de huidige agrarische percelen is geen nieuw stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer ak-zwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte, bij Rijk, provincie Overijssel en gemeente Olst-Wijhe, om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in het Programma Nieuwe Energie Overijssel. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonnepark draagt bij aan deze behoefte.
2. Binnen bestaand bebouwd gebied zijn geen locaties beschikbaar met een omvang van aaneensluitend circa 8,9 hectare. Binnen de bebouwde kom is wel ruimte voor zonnepanelen op daken. Echter zijn de daken veelal in particulier eigendom waardoor de eventuele realisatie van zonnepanelen afhankelijk is van particulier initiatief. De realisatie van zonnepanelen op daken is sterk afhankelijk van de wil van de particulier en draagt in beperkte mate bij aan de ambitieuze duurzaamheidsambitie. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om op het eigen dak zelf in eigen duurzame elektriciteitsopwekking te voorzien. Er zijn diverse redenen waarom daken niet geschikt zijn en ook nog vele ogenschijnlijk geschikte daken toch niet geschikt blijken te zijn. Dit zijn bijvoorbeeld esthetische bezwaren, de aanwezigheid van rieten daken, constructie technisch bezwaren, te klein dakoppervlak, hinderlijke schaduw, en netwerkaansluiting-beperkingen.

Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn daartoe ook zonneparken noodzakelijk. Voor een economisch rendabel zonnepark dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een grote oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een zonnepark met een dergelijke omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Olst-Wijhe. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.

Het plangebied van deze ontwikkeling is beschikbaar, ligt direct aansluitend aan een bestaand bedrijventerrein, ligt in een gebied waar de realisatie van een bedrijventerrein was gepland, de realisatie is financieel uitvoerbaar en het zonnepark is ruimtelijk en landschappelijk hier goed inpasbaar is. Het is financieel essentieel dat het zonnepark binnen een relatief korte afstand wordt aangesloten op het elektriciteitsnet, wat hier het geval is. Ook is het bijvoorbeeld van belang dat er weinig tot geen schaduw is, zoals in het voorliggende plangebied.

Het plangebied betreft een aantal landbouwpercelen, welke momenteel agrarisch in gebruik zijn. Het zonnepark is goed te bereiken, heeft maar een relatief beperkt aantal omwonenden, het merendeel van de omliggende erven is reeds stevig landschappelijk ingepast en het zicht voor omwonenden op de zonnepanelen wordt, door de huidige situatie en een verdere goede landschappelijke inpassing van het zonnepark, geminimaliseerd.

Het zonnepark wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd in de huidige staat.

3. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de ontsluiting, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark kan op een veilige manier worden ontsloten via de ontsluiting aan de Jan Meesterweg.

3.2.3 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 14% in 2020.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonnepark zal circa 7,8 MWp aan opgewekt vermogen bedragen. Dit is voldoende voor ongeveer 1900 Nederlandse huishoudens. Hiermee levert de voorgenomen ontwikkeling een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 14% duurzaam opgewekte energie in 2020.

3.2.4 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonneparken kan SDE+ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidie-regeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.5 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Beleid en regels m.b.t. zonneparken

Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Overijssel 2017 'Beken kleur' en de Omgevingsverordening Overijssel 2017 vastgesteld. Dit betreft een revisie van de Omgevingsvisie en –verordening. De provincie Overijssel heeft geformuleerd dat in 2023 20% van de energiebehoefte uit hernieuwbare bronnen moet bestaan. De ambitie voor 2030 ligt op 30%. Het opwekken van hernieuwbare elektriciteit gebeurt voornamelijk uit zonne- en windenergie. In het provinciale beleid is geen vaste energiemix (hoeveelheid zonne- en windenergie) bepaald waarmee in 2023 20% hernieuwbare energie wordt opgewekt. De provincie geeft aan dat installaties voor de opwekking van zonne-energie onmisbaar zijn voor de provinciale doelstelling voor de toepassing van hernieuwbare energie. Om het opwekken en gebruik van zonne-energie te stimuleren stelt de provincie (via het Programma Nieuwe Energie Overijssel en het Energiefonds Overijssel) ook subsidies en fondsen beschikbaar.

Uit een oogpunt van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik wil de provincie zonnepanelen en andere vormen van opwekking van zonne-energie zoveel mogelijk combineren met andere functies, bij voorkeur bebouwing. Daarom dienen zonnepanelen in principe geplaatst te worden in bestaand bebouwd gebied, op daken of bijvoorbeeld op braakliggende gronden en op bedrijventerreinen. Tevens kunnen zonnepanelen geplaatst worden op bestaande bouwvlakken in de groene omgeving.

Nu is al te voorzien dat daarmee op korte termijn – gelet op technische en fiscale beperkingen – slechts in een deel van de opgave voor zonne-energie kan worden voorzien. Daarom biedt de provincie de mogelijkheid om in de groene omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft. Dit is vastgelegd in artikel 2.1.8.2 van de Omgevingsverordening. Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar zal er doorgaans ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden moeten in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Betreffende de maatschappelijke meerwaarde hecht de provincie aan participatiemogelijkheden voor omwonenden.

In het voorliggende plan wordt een zonnepark gerealiseerd, welke direct aansluitend aan een bestaand bedrijventerrein ligt, in een gebied welke ontwikkeld zou worden als bedrijventerrein (wat niet door is gegaan). Met het plan wordt invulling gegeven aan de ambitie voor een duurzame energiehuishouding, middels het opwekken van duurzame energie door zonnepanelen. Dit plan is getoetst aan artikel 2.1.8.2 van de Omgevingsverordening (Kwaliteitsimpuls Zonnevelden).

Artikel 2.1.8.2, lid 1

Zelfstandige opstellingen van zonnepanelen mogen uitsluitend worden toegestaan als tijdelijk (mede) gebruik van de gronden.

In het voorliggende plan wordt een tijdelijk zonnepark gerealiseerd, voor een termijn van maximaal 25 jaar.

Artikel 2.1.8.2, lid 2

Bestemmingsplannen voorzien uitsluitend in de opstelling van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving als de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond én is aangetoond dat het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen in ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 2.1.8.2, lid 3

De maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in lid 2 dient te worden onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a. de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik;*
- b. maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en/of te compenseren;*
- c. de mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied;*
- d. de bijdrage die geleverd wordt aan maatschappelijke doelen.*

In het voorliggende plan is er sprake van een maatschappelijke meerwaarde en er is geen sprake van een verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden. Door de landschappelijke en natuurlijke inpassing is er gedeeltelijk sprake van meervoudig ruimtegebruik. Zo wordt er aan de noordkant van het zonnepark een omloopbos aangelegd en wordt een natuurvriendelijke oever gerealiseerd. Er wordt daarnaast een wandelpad aangelegd, zodat er een rondje gewandeld kan worden. Met de gekozen landschappelijke inpassing wordt aangesloten op de karakteristieken van het landschap. Zo wordt met dit plan de schaal van het landschap verkleind, en wordt gebruikt gemaakt van inheemse beplanting.

Het zonnepark sluit direct aan op de fabriek van Stegeman, en wordt gerealiseerd op gronden waar een bedrijventerrein zou worden ontwikkeld. Het gebied is daarnaast omringt door stevige groenstructuren en een spoorlijn. Doordat ook het zonnepark wordt ingepast met een stevige groene rand, is de impact op de omgeving daarmee beperkt.

Het plan betreft een burgerinitiatief, waarbij veel ruimte is geweest voor procesparticipatie. Daarnaast is er sprake van financiële participatie en sociale participatie (zie paragraaf 2.3.9).

3.3.2 Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Door de Omgevingsvisie is het eerdere detailkader, zoals onder andere 'Rood voor Rood', 'Rood voor Groen' en 'Nieuwe landgoederen', vervallen en is er een nieuw document opgesteld: de 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' (KGO). KGO is vastgelegd in de provinciale verordening (artikel 2.1.6). Conform de KGO-regeling is het noodzakelijk (in ieder geval bij grootschalige uitbreidingen en nieuwe functies), dat wordt aangetoond dat het verlies aan ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Bij elke ontwikkeling hoort minimaal een basisinspanning te worden geleverd in de vorm van een goede ruimtelijke inpassing, zoals situering van gebouwen en erfbeplanting. Voor het bepalen van de hoogte van aanvullende kwaliteitsprestaties moeten plannen worden getoetst aan de hand van de volgende drie variabelen:

- Gebiedseigenheid van de ontwikkeling;
- Schaal van de ontwikkeling en impact op de omgeving;
- Eigen belang versus maatschappelijke belangen.

Voor zonnevelden geldt niet de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving, maar de Kwaliteitsimpuls Zonnevelden (zie paragraaf 3.3.1 van deze ruimtelijke onderbouwing). In deze paragraaf is nog eens nader onderbouwd dat met dit voorliggende plan niet alleen een basisinspanning wordt geleverd in de vorm van een goede ruimtelijke inpassing. Er worden ook extra investeringen gedaan. Voor het bepalen van de hoogte van aanvullende kwaliteitsprestaties is het plan daartoe ook nog eens getoetst aan de hand van de volgende drie variabelen:

- Gebiedseigenheid van de ontwikkeling;
- Schaal van de ontwikkeling en impact op de omgeving;
- Eigen belang versus maatschappelijke belangen.

Gebiedseigenheid

De voorgenomen ontwikkeling is in beginsel gebiedsvreemd. Een zonnepark betreft een relatief nieuw fenomeen in het nederlandse landschap. Het zonnepark past hier, door een goede landschappelijke inpassing, wel binnen de ruimtelijke en landschappelijke context.

Schaal en impact

Het zonnepark heeft een relatief groot oppervlakte en daarmee ook impact. Door een goede landschappelijke inpassing, met gebiedseigen beplanting, wordt deze impact wel beperkt. Vanaf de noordzijde wordt het zonnepark volledig aan het oog onttrokken, door de realisatie van het lange omloopbos. Hierdoor wordt de fabriek Stegeman ook aan het zicht onttrokken. Deze fabriek is momenteel heel goed zichtbaar vanaf de noordzijde. Direct rond het plangebied liggen relatief weinig woningen, en vanuit de woningen is er momenteel relatief weinig zicht op het plangebied. De erven zijn grotendeels landschappelijk ingepast met stevige groenstructuren

Eigen belang versus maatschappelijk belang

Het project vult een groot maatschappelijk belang in. Het opwekken van fors meer duurzame energie is een doelstelling van de overheid (de energietransitie). Het plan betreft een burgerinitiatief. De revenuen van het project gaan naar de maatschappij.

Conclusie

Naast een goede landschappelijke inpassing van het zonnepark, zijn ook extra investeringen in ruimtelijke kwaliteit nodig. Met het voorliggende plan worden deze extra investeringen gedaan. Dit betreffen:

- Het lange-omloopbos aan de noordkant en de versterking van de bosrand aan de westkant vormt een extra, blijvende kwaliteitsimpuls en ontnemt het zicht op de fabriek van Stegeman vanaf de dijk;
- De realisatie van een natuurvriendelijke oever langs de watergang aan de noordzijde van het plangebied;
- Het bestaande wandelpad wordt verlengd;
- Sociale en financiële participatie.

3.3.3 Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonneparken

De provincie Overijssel heeft een Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonneparken opgesteld. De handreiking is vastgesteld door GS op 28 februari 2017. Deze handreiking biedt verdere handvaten om tot een goede balans te komen tussen de ruimte voor de ontwikkeling enerzijds, en de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties anderzijds. De toetsing van het plan voor het zonnepark aan

de Kwaliteitsimpuls Zonneparken, en het komen tot een goede balans, is opgenomen in paragrafen 3.3.1 en 3.3.2. van deze ruimtelijke onderbouwing.

3.3.4 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Om de opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities van de provincie waar te maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie verschillende niveaus. Aan de hand van deze drie niveaus kan worden bepaald of er een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de Omgevingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden. De volgende niveaus komen aan de orde.

1. Generieke beleidskeuzes;
2. Ontwikkelingsperspectieven;
3. Gebiedskenmerken.

1. Generieke beleidskeuzes (of-vraag)

Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit keuzes van de EU, Rijk of de provincie. Deze keuzes kunnen bepalen of ontwikkelingen mogelijk zijn of niet. Het uitvoeringsmodel vraagt bij nieuwe ontwikkelingen dus eerst te kijken naar het niveau van generieke beleidskeuzes. Hierbij gaat het om de 'of-vraag': is de voorziene ontwikkeling mogelijk op basis van het provinciale beleid.

Het voorgenomen plan voldoet aan de rijks-, provinciale-, en gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzame energie. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie onder andere aan dat zolang er niet aan de energiedoelen is voldaan, de **of-vraag** positief te beantwoorden: er is immers sprake van een noodzaak.

Daarnaast moet het plan ook voldoen aan de normen van Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS), externe veiligheid, ligging in het grondwaterbeschermingsgebied, waterveiligheid etc. Geconstateerd wordt dat het voorliggende plan aangaande deze generieke beleidskeuzes niet op belemmeringen stuit. Wel is het van belang dat de SER-ladder wordt gehanteerd wordt (artikel 2.1.3 uit de Omgevingsverordening). Dit betekent dat eerst bestaande bebouwing en herstructurering moet worden benut, voordat er uitbreiding plaats kan vinden. Het voorliggende plan voldoet hieraan. Dit is in deze toelichting in paragraaf 3.2.2. (Ladder voor Duurzame Verstedelijking) nader onderbouwd. Ook is het plangebied aangeduid als 'Boringsvrije zone Salland Diep'. Hier bevinden zich beschermende bodemlagen tussen het maaiveld en het watervoerende pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken. Het is verboden in een boringsvrije zone binnen een inrichting waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, een lozing uit te voeren of een bodemenergiesysteem te installeren, voor zover deze activiteiten plaatsvinden: dieper dan vijftig meter onder het maaiveld in de boringsvrije zone Salland Diep, met uitzondering van de boringsvrije zone Engelse Werk te Zwolle. Met het voorliggende plan is hier geen sprake van. Tot slot is het plangebied aangeduid als 'Overstroombaar gebied'. Dit aspect wordt nader toegelicht in de paragraaf 'Watertoets'.

Hiermee wordt de 'of-vraag' met 'ja' beantwoord. Het voorliggende plan voldoet aan het generieke beleid.

2. Ontwikkelingsperspectieven (waar-vraag)

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene en stedelijke omgeving. Met de ontwikkelingsperspectieven wordt de ruimtelijke ontwikkelingsvisie van de provincie vormgegeven. Het beleid voor de ontwikkelingsperspectieven is vastgelegd in artikel 2.1.5 van de Omgevingsverordening. In dit artikel is bepaald dat gemotiveerd moet worden dat een voorziene ontwikkeling past binnen de vastgestelde ontwikkelingsperspectieven. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie al aan dat de waar-vraag in veel gevallen geen belemmeringen oplevert. Zonnevelden zijn op voorhand nergens uitgesloten. Het ligt echter niet voor de hand om zonnevelden te realiseren binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Het plangebied ligt niet in NNN-gebied.

Het plangebied voor het zonneveld behoort tot het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'. Van de ruimtelijke kwaliteitsambities staat in dit ontwikkelingsperspectief de ambitie 'Voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen voorop'. Daarnaast gelden – net als voor alle andere ontwikkelingsperspectieven – de ruimtelijke kwaliteitsambities:

- zichtbaar en beleefbaar mooi landschap;
- sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel;
- continu en beleefbaar watersysteem.

Het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, maar ook die voor de andere sectoren, wil de provincie in dit ontwikkelingsperspectief nadrukkelijk verbinden met behoud en versterking van cultuurhistorische, natuurlijke en landschapselementen. Het waterbeheer richt zich op optimale condities voor de lokaal aanwezige functies, rekening houdend met de klimaatopgave en de kenmerken van het watersysteem. Schaalvergroting in de landbouw en opwekking van hernieuwbare energie krijgen ruimte in dit ontwikkelingsperspectief, onder de voorwaarde van zorgvuldige inpassing in het kleinschalige landschap. Ruimte kan verdiend worden door te investeren in kwaliteitsvoorwaarden. Met het voorliggende plan wordt duurzame energie opgewekt in een zonneveld. Deze (tijdelijke) functie is niet beperkend voor andere bestaande functies. Het zonneveld wordt landschappelijk ingepast, waarbij de landschapskenmerken van het plangebied en de omgeving worden versterkt. Het watersysteem in en rond het plangebied wordt niet aangetast. Het voorliggende plan past daarmee binnen het geldende ontwikkelingsperspectief.

3. Gebiedskenmerken (hoe-vraag)

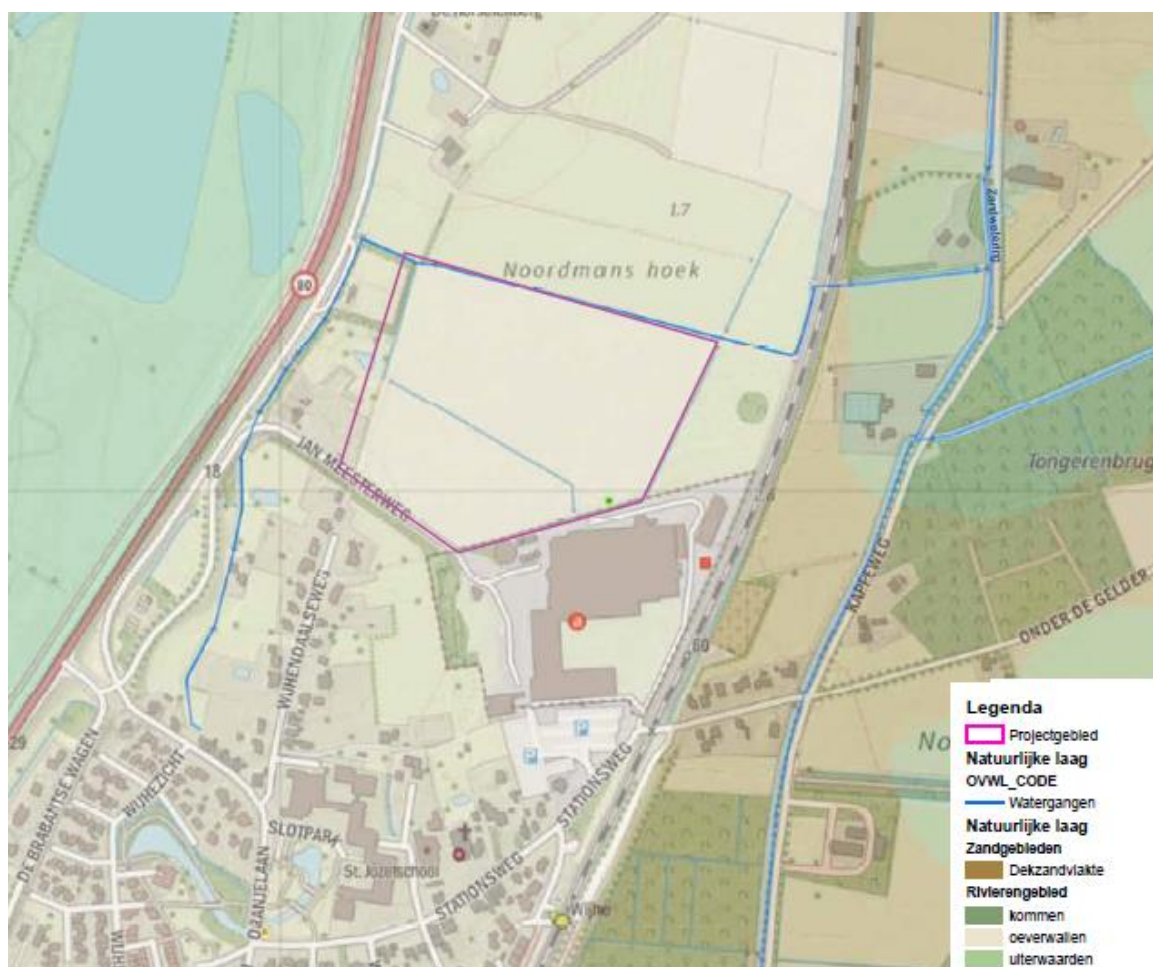
In het provinciale beleid zijn voor alle gebieden gebiedskenmerken aangegeven. Het beleid voor deze gebiedskenmerken is vastgelegd in artikel 2.1.5 van de provinciale verordening. Hierin is bepaald dat inzichtelijk moet worden gemaakt dat voldaan wordt aan dit beleid. Wanneer in het beleid normerende en/of richtinggevende uitspraken worden gedaan, voorziet het ruimtelijke plan (voor zover deze uitspraken zich daarvoor lenen) in een regeling conform deze normerende en/of richtinggevende uitspraken.

De gebiedskenmerken zijn opgenomen in verschillende lagen; de natuurlijke laag, de agrarische cultuur laag, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag. Op basis van deze kenmerken is er

ingezoomd op het plangebied en gekeken welke specifieke kwaliteitsvoorwaarden en opgaven (normerend en richtinggevend) voor ruimtelijke ontwikkelingen van toepassing zijn.

Natuurlijke laag

De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische en biotische processen inwerken op de ondergrond van bodem en geologie. Van oudsher bestaat er een sterke samenhang tussen het natuur- en watersysteem. Vervolgens heeft de natuurlijke laag plek en betekenis gekregen in het menselijke occupatieproces. Lange tijd is de natuurlijke laag sturend geweest voor een groot deel van de ruimtelijke ontwikkelingen. Mensen vestigden zich op de droge plekken en wegen werden aangelegd bij goed doorwaadbare plekken in de beek. Pas de laatste eeuw is deze samenhang door technische mogelijkheden verminderd en zijn de kwaliteiten van de natuurlijke laag aangetast. Het beter afstemmen van de ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag, kan voorkomen en er voor zorgen dat natuurlijke kwaliteiten weer medebepalend worden. Het plangebied ligt in een Rivierengebied: 'oeverwallen' (zie figuur 10).

Figuur 10: Weergave kaart gebiedskenmerken, natuurlijke laag, ter hoogte van het plangebied (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Normerende uitgangspunten:

- De rivieren, uiterwaarden, rivierdalen en directe omgeving van insnijdende rivieren krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van een robuust watersysteem, de waterkwaliteit, ruimte voor water en de natuurkwaliteit.

- De duinen langs met name de Vecht krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van het kenmerkende reliëf en waar relevant de natuurkwaliteit.

Richtinggevende uitgangspunten:

- Als ontwikkelingen plaats vinden op de oeverwallen, dan dragen deze bij aan herstel van de natuurlijke variatie: bos op de hogere delen, open ruigte langs de voet van de oeverwal.
- Als ontwikkelingen plaats vinden in het winterbed, dan dragen deze bij aan vergroting van de ruimte voor de rivier, de rivier--dynamiek, hermeandering en/of vast houden van water en aan het versterken van een open en afwisselend dynamisch landschap van geulen of meanders, open vlaktes en zachthoutoibos.

Het zonnepark Noordmanshoek is niet gelegen in een rivier, uiterwaarde of op een duin. Met de inrichting van het zonnepark kan er een meerwaarde worden bereikt door aan de sluiten bij de karakteristieken van het Oeverwallenlandschap. Door het zonnepark landschappelijk in te passen met inheemse soorten, door o.a. de hagen bestaande uit hoofdzakelijk meidoorn, wordt de ruimtelijke én bovendien visuele impact voor de omgeving beperkt. In dit geval wordt ook het landschap verkleind (wat passend is in dit gebied) en wordt het zicht vanaf de provinciale weg op de fabriek Stegeman onttrokken door de realisatie van een omloopbos en de versterking van de westelijke rand. Op deze wijze gaat de ontwikkeling van zonneveld Noordmanshoek gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Vanuit de nederzettingen zijn de omliggende gronden ooit ontgonnen, daardoor is er een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap ontstaan. Afhankelijk van de stand van de techniek en de beschikbaarheid van meststoffen is door de eeuwen heen een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing gegroeid. Dit verschil in tijd geeft mede richting aan de ontwikkeling van deze gebieden. Binnen de regionale landschappen is er vaak op korte afstand sprake van verschillen: de es, de flank en het beekdal. Het plangebied ligt in 'oeverwallenlandschap', op de grens met het oude hoevenlandschap (zie figuur 11). Tevens is het plangebied aangeduid als 'bebouwd gebied', omdat hier een bedrijventerrein was gepland.

Figuur 11: Weergave kaart gebiedskenmerken, laag van het agrarische cultuurlandschap, ter hoogte van het plangebied (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Normerende uitgangspunten:

- Het winterbed krijgt een beschermende bestemmingsregeling, gericht op doorstroming van de rivier en instandhouding en versterking van natuur- en agrarische cultuurwaarden. In het winterbed zijn geen, danwel plaatselijk zeer beperkte, aangepaste bebouwingsmogelijkheden.
- Handhaven dijk en wielen als scherpe grens tussen het domein van de rivier en de omliggende gebieden als monumentaal ruimtelijk element.

Richtinggevende uitgangspunten

- Als ontwikkelingen plaats vinden in het winterbed, dan dragen deze bij aan een dynamisch landschap van hoofdgeul en nevengeulen en aan recreatieve toegankelijkheid.
- Als ontwikkelingen plaats vinden op de oeverwallen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van het gevarieerde patroon van lanen, wallen, agrarische percelen, afgewisseld met boomgaarden en bebouwing.
- Als ontwikkelingen plaats vinden in de kommen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van het open karakter.

Voor het zonnepark Noordmanshoek is niet gelegen in een winterbed of tegen een dijk. Met de inrichting van het zonnepark kan er een meerwaarde worden bereikt door aan de sluiten bij de karakteristieken van het Oeverwallenlandschap. Door het zonnepark landschappelijk in te passen met inheemse soorten, door o.a. de hagen bestaande uit hoofdzakelijk meidoorn, wordt de ruimtelijke én bovendien visuele impact voor de omgeving beperkt. In dit geval wordt ook het landschap verkleind (wat passend is in dit gebied) en wordt het zicht vanaf de provinciale weg op de fabriek Stegeman onttrokken door de realisatie van een omloopbos. Op deze wijze gaat de

ontwikkeling van zonneveld Noordmanshoek gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

Stedelijke laag

In de stedelijke laag is de koppeling van de sociale en fysieke dynamiek van de stedelijke functies aan het verbindende netwerk van wegen, paden, spoorwegen en kanalen een belangrijk ordenend principe. Efficiëntie en nabijheid zijn belangrijke vestigingsoverwegingen. Daarbij wordt kwaliteit, eigenheid en onderscheidend vermogen van de regio steeds belangrijker. Het plangebied is aangeduid als 'bedrijventerrein'. Aangezien hier geen nieuw erf wordt gerealiseerd zijn hier geen specifieke normerende of richtinggevende uitgangspunten op van toepassing.

Ook de typering 'informele trage netwerk' is van toepassing.

Normerende uitgangspunten:

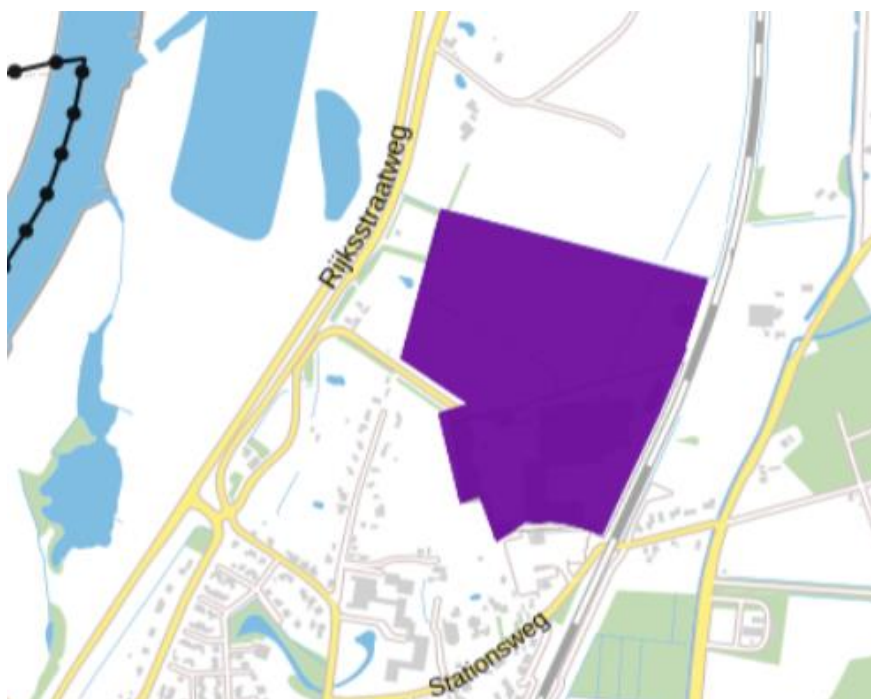
- De informele routes en routenetwerken worden in beeld gebracht en krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op de continuïteit van routes (vaarwegen, kleine paadjes, zandpaden, kerkepaden, fiets- en wandelpaden en -routes, etc). Bij ruimtelijke ontwikkelingen nabij doorgaande zandwegen, wandel- en fietsroutes worden discontinuïteiten in het netwerk van paden en vaarroutes voorkomen.

Richtinggevende uitgangspunten:

- Als ontwikkelingen plaats vinden in de gebieden die in de directe invloedssfeer van stad en dorp liggen (b.v. bedrijventerreinen, woonwijken) , dan dragen deze ontwikkelingen bij aan behoud en verkleining van de maaswijdte van het padennetwerk. Nieuwe mogelijkheden voor lange afstands-, wandel- en fietsroutes worden benut.

In het voorliggende plan blijft een bestaand, niet veel gebruikt, wandelpad behouden. Dit wandelpad wordt versterkt door deze te verlengen, en de beleving (door een uitkijkpunt op het zonneveld) wordt vergroot.

Tot slot is de typering 'verspreide bebouwing' van toepassing. Aangezien het plan geen ontwikkeling op een bestaand erf betreft, of de ontwikkeling van een nieuw erf, zijn hier geen specifieke normerende of richtinggevende uitgangspunten op van toepassing. Ook liggen er geen erven binnen het plangebied.

Figuur 12: Weergave kaart gebiedskenmerken, stedelijke laag, ter hoogte van het plangebied (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Laag van de beleving

De laag van de beleving betreft de dimensie van het welbehagen, het plezier, de trots en de beleving toe. Deze laag is het domein van de belevenis, betekenis en identiteit. Deze laag voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een belevenis.

De laag van de beleving heeft geen rechtstreekse doorwerking op het voorliggende plan. De bestaande recreatieve route blijft behouden en er wordt ruimte gereserveerd om deze aan de noordkant van het zonneveld te verlengen. Langs de route is her en der zicht op het zonneveld, zodat deze onderdeel wordt van de beleving en niet geheel weg wordt gestopt.

3.3.5 Conclusie provinciaal beleid

Het voorliggende ruimtelijke plan past binnen het provinciaal beleid. Het plan geeft invulling aan de verduurzamingopgave en voldoet aan de 'Kwaliteitsimpuls zonnevelden'. Er wordt, voor zover relevant en mogelijk, rekening gehouden met de gebiedskenmerken.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Raadsakkoord 2018-2022

In het Raadsakkoord is opgenomen dat de gemeente het belangrijk vindt dat de gemeente, samen met inwoners en ondernemers, bijdraagt aan het verder voorkomen van een opwarming van de aarde en de klimaatverandering. Daarom stimuleert, faciliteert en ondersteunt de gemeente het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op het gebied van energiebesparing en het

opwekken van duurzame energie in het kader van de energietransitie. De gemeente ondersteunt en stimuleert het proces om vanuit de samenleving te komen tot initiatieven voor het lokaal besparen, grootschalig opwekken en opslaan van energie. De gemeente streeft uiteindelijk naar volledig energieneutrale kernen en buurtschappen.

De gemeente neemt verantwoordelijkheid om de energieopwekking zoveel mogelijk binnen de eigen gemeentegrenzen te realiseren. Grootschalig opwekken van energie, zoals zonne- en windenergie in de gemeente, vindt bij voorkeur plaats door inwoners en lokale bedrijven voor 100% eigenaar van een zonnepark of windturbine te laten zijn. De opbrengst komt ten goede aan de inwoners en de bedrijven in onze gemeente.

De gemeente geeft in de komende raadsperiode verder vorm aan overheids- en burgerparticipatie en intensiveert de samenwerking met (groepen) inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties om het beleid en de uitvoering daarvan ambitieus te kunnen oppakken.

Het voorliggende plan, waarbij energiecoöperatie Goed veur Mekare, een zonnepark realiseert, vanuit een burgerinitiatief en ten gunste van de inwoners van de gemeente, sluit aan op de gestelde doelen zoals weergegeven in het Raadsakkoord 2018-2022.

3.4.2 Toekomstvisie Olst-Wijhe

Op 22 juni 2009 heeft de gemeenteraad de Toekomstvisie Olst-Wijhe vastgesteld, inclusief het bijbehorende Realisatiehoofdstuk als zijnde de Structuurvisie ex artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening. En op 12 december 2011 heeft de gemeenteraad de actualisatie Toekomstvisie Olst-Wijhe, inclusief het Realisatiehoofdstuk in combinatie met de bijstelling van de Nota Bovenwijkse Voorzieningen vastgesteld.

In de toekomstvisie is opgenomen dat er steeds aandacht moet zijn voor kwaliteitsaspecten als duurzaamheid. Het voorliggende plan sluit hierop aan.

3.4.3 Structuurvisie Olst-Wijhe

De gemeente Olst-Wijhe heeft de Structuurvisie Olst-Wijhe vastgesteld. De structuurvisie beschrijft in hoofdlijnen de gewenste ruimtelijke ontwikkeling voor de gemeente voor de komende jaren. Hierin gaat het over zaken als gebouwen, wegen, landschap, groen, water, enzovoort. Alle plannen voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden straks aan deze visie getoetst.

De hoofdpunten uit de visie zijn:

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen.
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJsselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
4. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen.
5. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.

6. Samenwerken aan circulaire economie, aan vestigingsmogelijkheden voor lokale ondernemers en daar waar mogelijk innovatie bevorderen.

Het voorliggende plan sluit aan op punt 5. De gemeente wil ruimte bieden aan het opwekken van zonne-energie, zoals in het voorliggende plan.

3.4.4 Programma Samen Duurzaam

Op 26 oktober 2015 is door de raad het Programma "Samen Duurzaam" 2016-2020 vastgesteld. Met het programma wordt voor de komende vier jaar een koers ingezet naar Samen Duurzaam op weg in de gemeente Olst-Wijhe. Het is een vervolg op het Duurzaamheidsprogramma 2011-2015 en geeft inhoud aan de in 2010 door de raad vastgestelde Duurzaamheidsvisie. Het programma kent zes programmalijnen:

1. Energie: lokaal energie opwekken en besparen.
2. Mobiliteit: naar duurzame vormen van vervoer.
3. Onderwijs: samen duurzaam op scholen.
4. Afval: op weg naar een afval loze samenleving.
5. Economie: duurzame bedrijven.
6. Voedsel: lokale duurzame voedselproductie.

De gemeente moet nog grote stappen moeten maken om de ambities in 2020 (opwekking van 20% duurzame energie) te realiseren en dit verlangt een koerswijziging van de gemeente. Deze koerswijziging is vertaald naar een Koersdocument grootschalige duurzame energie Olst-Wijhe. Dit document is op 19 juni 2017 door de raad vastgesteld. Een koerswijziging op het gebied van grootschalige duurzame energie in Olst-Wijhe houdt in dat de rol van de gemeente wordt gewijzigd op de volgende twee punten:

1. gemeente als ruimtelijk regisseur;
2. gemeente als facilitator van lokale initiatieven.

Het voorliggende plan betreft een burgerinitiatief die bijdraagt aan de doelstelling van de gemeente. Het faciliteren van dit burgerinitiatief past dan ook binnen het gemeentelijke beleid.

3.4.5 Landschapsontwikkelingsplan Salland

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) Salland is vastgesteld in 2008 en zet in op het benutten van gebiedsdynamiek om de verschillende landschapstypen te versterken. Het gaat daarbij in eerste plaats om landbouw, waarbij ook schaalvergroting een 'motor' kan zijn. Ook waterbeheer, natuurontwikkeling, recreatie en 'rood' in het landelijk gebied kunnen aanleidingen bieden voor kwaliteitsverbetering.

Het plangebied ligt in het oeverwallen landschap, op de overgang naar het kommenlandschap dat hier zeer nauw verweven is. Het plangebied ligt relatief laag ligt ten opzichte van de omgeving. De visie vanuit het LOP voor beide gebieden is als volgt: Het komgebied van Salland ligt op de overgang van het rivierengebied naar het dekzandlandschap. Het gebied wordt gekarakteriseerd door een afwisseling tussen open lagere delen tegenover de beslotenheid van bochtige beplante wegen en boerderijen op de hogere oostwest gerichte ruggen (mengelgronden). Samen met de bosblokken in de lagere delen resulteert dit in een landschap dat relatief besloten is. De oeverwallen

worden van oudsher gekenmerkt door een kleinschalige opbouw die bestaat uit bebouwingkernen, enken, boomgaarden, erven met erfbeplanting en kavelgrensbeplantingen. Veel boomgaarden zijn geroid en kavelgrensbeplanting is verdwenen. Het landschapsbeleid is gericht op het versterken van de ruimtelijke structuur en de eigen identiteit van de oeverwallen. Het gewenste landschapsbeeld bestaat uit een ruimtelijk verdicht 'mozaïek' met een relatief kleinschalige opbouw. Hierdoor zal het verschil in karakter tussen de meer verdichte oeverwallen en de open komgronden en uiterwaarden vergroot worden.

Met de inrichting van het zonnepark wordt zo goed mogelijk aangesloten op de gebiedskenmerken. Door het zonnepark landschappelijk in te passen met inheemse soorten, door o.a. de hagen bestaande uit hoofdzakelijk meidoorn, wordt de ruimtelijke én bovendien visuele impact voor de omgeving beperkt. In dit geval wordt ook het landschap verkleind (wat passend is in dit gebied) en wordt het zicht vanaf de provinciale weg op de fabriek Stegeman onttrokken door de realisatie van een omloopbos en de landschappelijke versterking van de westrand. Op deze wijze gaat de ontwikkeling van zonneveld Noordmanshoek gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

3.4.6 Nota Ruimtelijke kwaliteit

In de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel is de "Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving" (KGO) opgenomen. De gemeente Olst-Wijhe heeft dit overgenomen en uitgewerkt in de "Nota Ruimtelijke Kwaliteit", welke door de gemeenteraad is vastgesteld op 24 februari 2014. Uitgangspunt van dit beleid is dat aan een plan dat niet binnen het geldende bestemmingsplan past, planologische medewerking kan worden verleend bij verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Bij het bepalen van de ruimtelijke kwaliteitswinst speelt het plan zelf, de schaal en impact op de omgeving een grote rol evenals de belangen en reikwijdte van de doelen die ermee gediend worden. Hierbij spelen onderstaande vragen:

- Is het een gebiedseigen of gebiedsvreemde functie?
- Wat is de schaal en impact op de omgeving?
- Wat zijn de effecten op bestaande waarden in de omgeving (in hoofdstuk 4 van deze ruimtelijke onderbouwing is nader onderbouwd dat geen waarden worden aangetast)?
- Speelt alleen eigen belang of wordt ook een maatschappelijk belang gediend?

Elk ruimtelijke plan dat niet binnen het geldende bestemmingsplan past moet voldoen aan dit beleid. Bij het uitwerken van het voorliggende plan is rekening gehouden met dit beleid, wat overeenkomstig het provinciale beleid is. De toets aan dit "KGO-beleid" is opgenomen in paragraaf 3.3.4 van deze ruimtelijke onderbouwing. De conclusie is dat met de gehele ontwikkeling daadwerkelijk kwaliteit wordt toegevoegd.

3.4.1 Conclusie gemeentelijk beleid

Het voorgenomen plan sluit aan op de doelstelling van de gemeente Olst-Wijhe om meer energie duurzaam op te wekken, en het zonnepark wordt op zorgvuldige wijze landschappelijk ingepast, passend bij de landschapkenmerken in het gebied.

3.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale en gemeentelijk beleid.

4

WAARDENTOETS

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur/Natuurnetwerk Nederland. Bij soortenbescherming heeft speelt de Flora- en faunawet een belangrijke rol. Per 1 januari 2017 zijn de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet vervangen de door nieuwe Wet Natuurbescherming.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is een Toetsing Wet Natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is als separaat document toegevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn hieronder beschreven.

Soortenbescherming

Het plangebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en twee veldbezoeken vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling.

Voor veel soorten maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Dit betreft echter geen essentieel onderdeel van het leefgebied. Bovendien blijft het leefgebied voor deze soorten grotendeels voorhanden. Dit geldt echter mogelijk niet voor waterspitsmuis. Tevens zijn er enkele aandachtspunten.

Waterspitsmuis

Het voorkomen van waterspitsmuis kan niet uitgesloten worden in het noordoostelijk deel, buiten het plangebied. Indien dit deel wordt ingericht als zonnepark is nader onderzoek nodig naar deze soort om te bepalen of deze soort hier voorkomt en wat het effect van de ontwikkeling is op het voorkomen van de soort. Voorlopig is echter besloten dit gebied niet in te richten als zonnepark, en de ruigtezone te behouden, waardoor dit nadere onderzoek niet noodzakelijk is.

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Verder dient er bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met nesten van vogels en de algemene zorgplicht. Tevens dient er met het beheer rekening gehouden te worden met jagende roofvogels.

Amfibieën

In het kader van de zorgplicht dient er rekening te worden gehouden met amfibieën. De werkzaamheden aan de watergang(en) kunnen het beste worden uitgevoerd in augustus/september/oktober.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels (Wet Natuurbescherming) beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen.

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000-gebieden

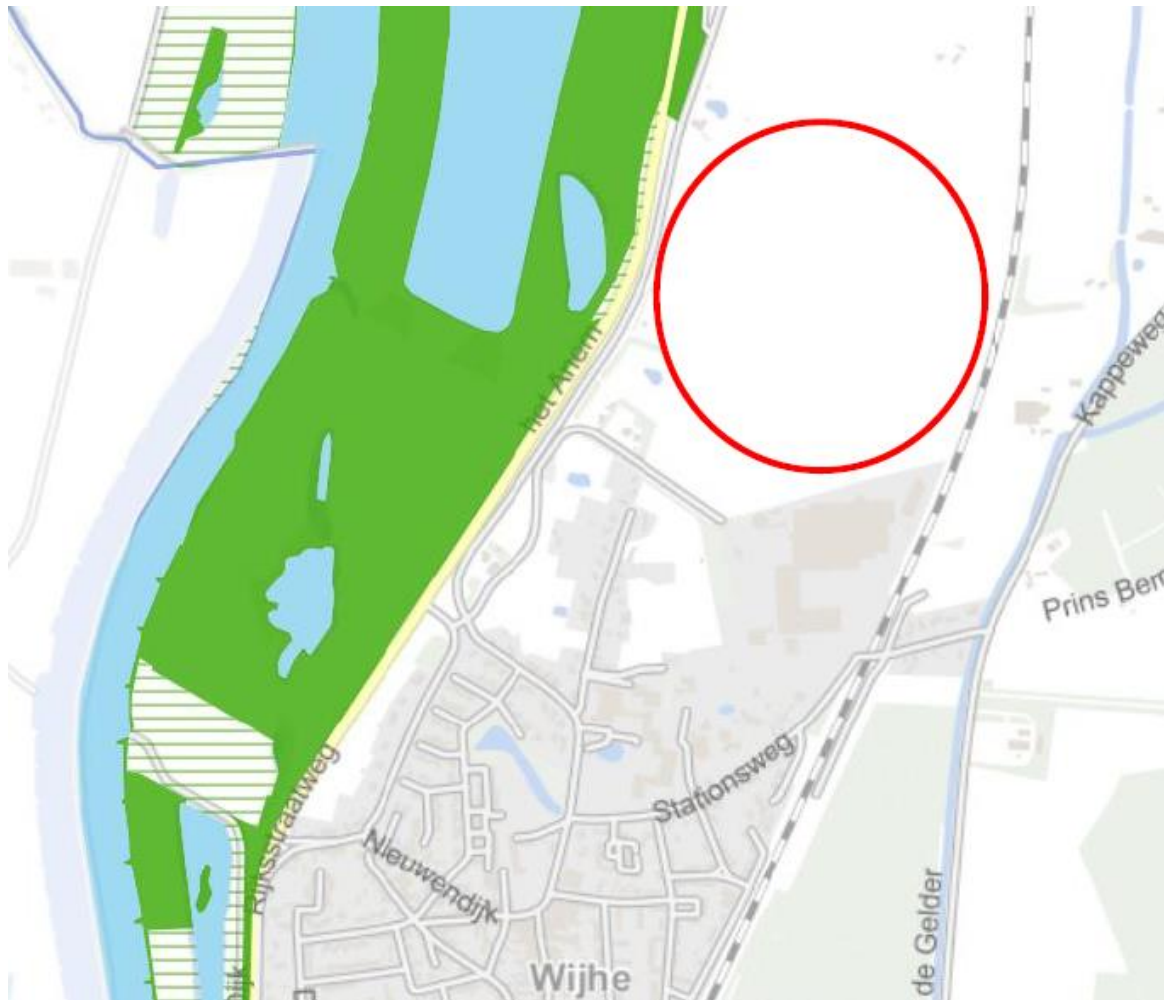
In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op korte afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt die vallen onder houtopstanden. Er worden in de toekomst wel enkele kaprijpe bomen (voornamelijk populieren) gekapt in de strook aan de westzijde van het plangebied. Deze bomen maken echter geen deel uit van houtopstanden. Een nadere melding houtopstanden is niet noodzakelijk. Wel is de gemeentelijke kapverordening van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op korte afstand van het NNN, maar maakt hier geen onderdeel van uit (figuur 13). Het NNN kent geen externe werking. Een toetsing aan het NNN-beleid is daarom niet noodzakelijk. Met de voorgenomen werkzaamheden worden ook geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN. Van afname van areaal is geen sprake.

Figuur 13: Ligging plangebied ten opzichte van het NNN (bron: Provincie Overijssel, Atlas van Overijssel).

Conclusie

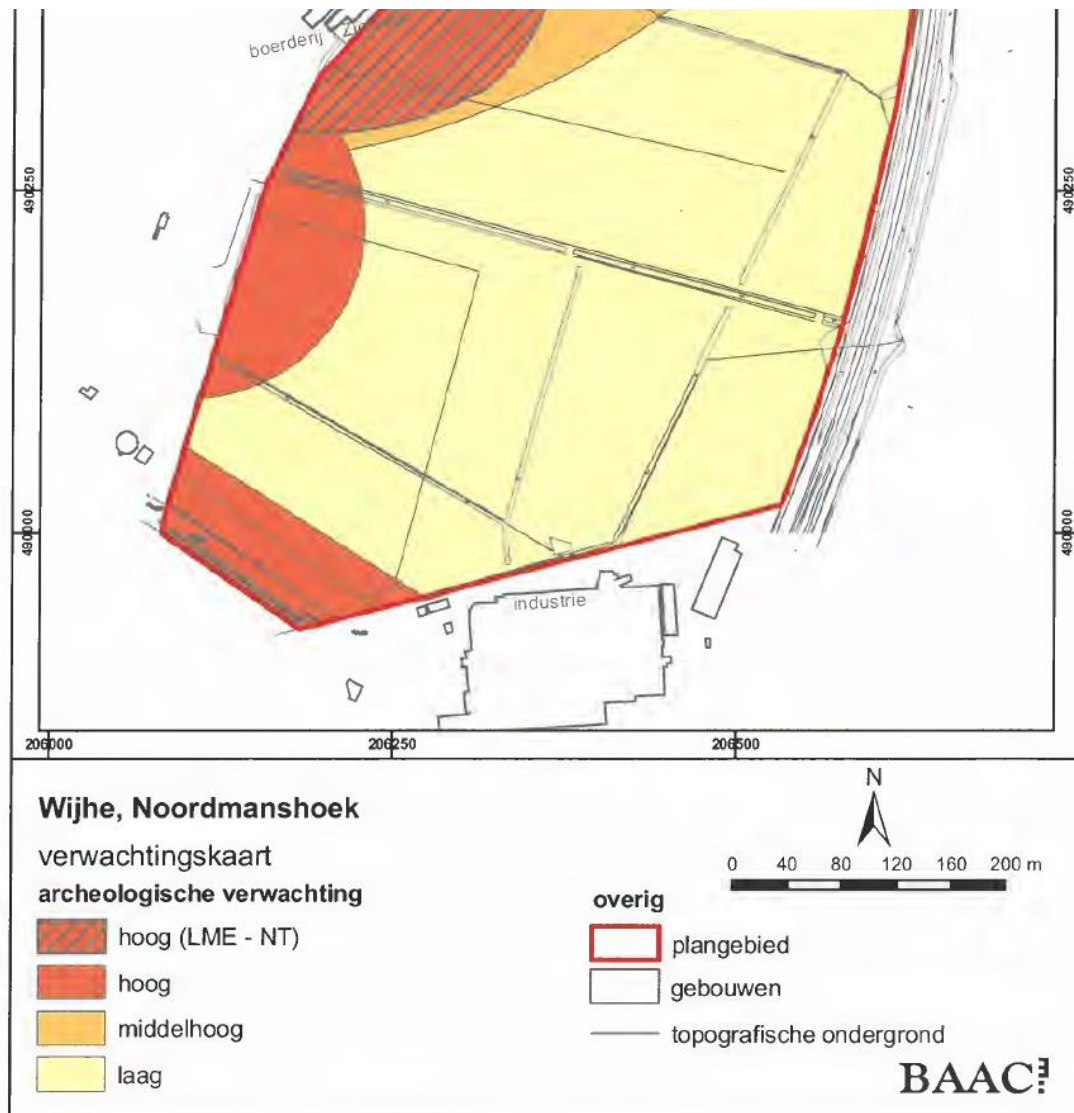
Het voorgenomen plan is betreffende het aspect natuurwaarden, in relatie tot wet- en regelgeving, uitvoerbaar. Aangezien de ruigtezone aan de oostkant van het plangebied behouden blijft, is nader onderzoek naar de waterspitsmuis niet nodig.

4.3 Archeologische waarden

Begin 1992 ondertekende Nederland het Verdrag van Valletta/Malta. Daarmee heeft de zorg voor het archeologisch erfgoed een prominentere plaats gekregen in het proces van de ruimtelijke planvorming. Uitgangspunten van het verdrag zijn het vroegtijdig betrekken van archeologische belangen in de planvorming, het behoud van archeologische waarden in situ (ter plaatse) en de introductie van het zogenaamde 'veroorzakerprincipe'. Dit principe houdt in dat degene die de ingreep pleegt, financieel verantwoordelijk is voor behoudsmaatregelen of een behoorlijk onderzoek van eventueel aanwezige archeologische waarden. De uitgangspunten van het verdrag hebben hun beslag gekregen in de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz, 1 september 2007).

In 2016 zijn alle verschillende wetten en regels voor behoud en beheer van cultureel erfgoed samengegaan in één nieuwe wet: de Erfgoedwet. Met de Erfgoedwet beschermt de overheid het cultureel erfgoed in Nederland.

In het plangebied Noordmanshoek (het plangebied voor het voormalige bedrijventerrein) heeft in 2009 archeologisch onderzoek plaatsgevonden (dit onderzoek is separaat bijgevoegd). Op basis van dit onderzoek zijn archeologische verwachting bepaald. Hierin heeft de zuidrand van het voorliggende plangebied, en een deel van de westrand, een hoge archeologische verwachting gekregen (zie figuur 14). Het overige deel van het voorliggende plangebied heeft een lage archeologische verwachtingswaarde gekregen.

Figuur 14: Weergave archeologische verwachtingen op basis van onderzoek uit 2009 (BAAC).

In het bestemmingsplan 'Archeologie' (vastgesteld in 2014) zijn archeologische verwachtingswaarden per gebied aangegeven, door middel van dubbelbestemmingen. De zuidrand van het plangebied heeft de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 1' (zie figuur 4). Wanneer in het gebied van 'Waarde - Archeologie 1' (hoge archeologische verwachting) de gronden over een oppervlakte van 2500 m² of meer én een diepte van 50 cm of meer worden geroerd, is archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het gebied wordt een zonnepark gerealiseerd. Hierbij wordt de grond geroerd op de volgende punten:

- er worden palen voor de constructie van zonnepanelen) de grond ingebracht. De bodemverstoring zal circa 3,5 m² per hectare bedragen;
- er worden drie compactstations van elk maximaal 10 m² gerealiseerd. In totaal betekent dit een bodemverstoring van maximaal 30 m².
- er wordt een kabeltracé aangelegd. Hiervoor worden sleuven gegraven van maximaal 0,60 meter breed, met een diepte van circa 1 meter.

- tot slot wordt er nog een hekwerk geplaatst en worden de randen van het park landschappelijk ingepast.

De totale oppervlakte bodemverstoring blijft ruim beneden een oppervlakte van 2500 m² én diepte van 50 cm of meer. Nader archeologisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het plangebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Er worden, met de realisatie van het zonnepark, geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van

wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Provinciaal beleid

De provincie werkt nauw samen met Waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld. De Provinciale Staten hebben de wettelijke bevoegdheid tot het instellen en opheffen van waterschappen, tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en tot de verder reglementering van waterschappen. De manier waarop de waterschappen hun taak uitoefenen is onderhevig aan provinciaal toezicht doordat het waterbeheerplan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft. Dus de provincie stelt de regels en de waterschappen doen verder de uitvoering van het waterbeheer.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Voor het plangebied is het Waterbeheersplan 2016 – 2021 van het waterschap Drents Overijsselse Delta van toepassing. Daarnaast is de Keur van het waterschap een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden.

Voorkeursbeleid hemel- en afvalwater

Bij de afvoer van overtollig hemelwater is het landelijk beleid dat het afstromend hemelwater ter plaatse in het milieu moet worden gebracht, dat wil zeggen lozen in de bodem (infiltratie) of in het oppervlaktewater. Het waterschap heeft de voorkeur om het hemelwater, daar waar mogelijk, te het infiltreren in de bodem. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's geniet daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekratten een optie. Als infiltratie niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

Watertoets

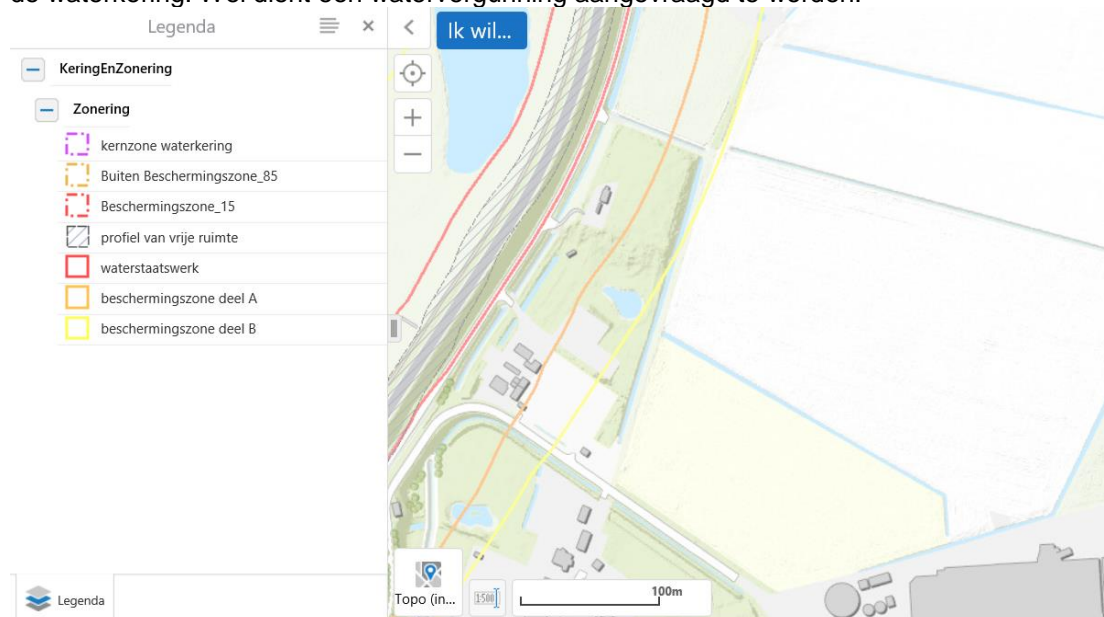
De initiatiefnemer heeft het plan met het waterschap Drents Overijsselse Delta afgestemd. Hierbij is de digitale watertoets uitgevoerd. Hieruit bleek dat de normale procedure gevolgd moest worden. De uitgangspunten voor het plan zijn vervolgens met het waterschap afgestemd.

Gevolgen plan voor de waterhuishouding

Het plan ligt in het stroomgebied Zandwetering. Rond het plangebied liggen primaire/A-watergangen die in het beheer van het waterschap zijn. Binnen het plangebied ligt één beschermingszone van een primaire/A-watgang van het Waterschap Drents Overijsselse Delta (aan de noordzijde van het plangebied). De functie van deze watgang moet te allen tijde worden gegarandeerd. Deze beheerzone wordt in het voorliggende plan gerespecteerd. Wel wordt er een natuurvriendelijke oever gerealiseerd aan de zuidzijde van de watgang. Hiertoe dient een watervergunning aangevraagd te worden.

Nabij het plan ligt een primaire kering (Dijkring 35 IJsseldijk). Met betrekking tot waterkeringen hanteert het waterschap een kernzone en verschillende beschermingszones. Het plan ligt voor een

heel klein deel in beschermingszone B (zie figuur 15). Dit betreft de noordoostelijke punt van het plangebied. Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de functie en stabiliteit van de waterkering. Wel dient een watervergunning aangevraagd te worden.

Figuur 15: Kaartbeeld waterkeringen rond het plangebied

Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is aanmerkelijk minder dan de grens van 1500 m². De panelen en de constructie wordt uitgevoerd met niet-uitloogbare materialen. Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie.

Overstromingsrisicoparagraaf

Het plangebied ligt in 'overstroombaar gebied'. Ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het 'Overstroombaar gebied', voorzien alleen in nieuwe stedelijke functies binnen deze gebieden als in het desbetreffende plan zodanige voorwaarden worden gesteld dat de veiligheid ook op lange termijn voldoende is gewaarborgd. De toelichting op ruimtelijke plannen die betrekking hebben op deze gebieden, voorzien in een overstromingsrisicoparagraaf die inzicht biedt in:

- de risico's bij overstroming;
- de maatregelen en de voorzieningen die worden getroffen om deze risico's te voorkomen dan wel te beperken.

Dit plan betreft de realisatie van een zonnepark. In en rond het zonnepark verblijven niet permanent mensen, maar alleen heel af en toe (bij onderhoud). Daarnaast is de locatie vanuit verschillende kanten te bereiken, waardoor bereikbaarheid en zelfredzaamheid bij calamiteiten verzekerd is. Extra maatregelen en/of voorzieningen zijn dan ook niet noodzakelijk.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het plangebied.

5

MILIEUASPECTEN

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Verkeer en parkeren
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Leidingen
- Lichtreflectie
- Elektromagnetische straling

5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In 2004 is in het plangebied een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (zie het bodemonderzoek welke separaat is bijgevoegd).. Het onderzoek is destijds uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkeling van het terrein als bedrijventerrein. Tijdens het veldonderzoek zijn destijds op of in de bodem zintuigelijk geen indicaties waargenomen die duiden op de mogelijke aanwezigheid van bodemverontreiniging.

In de bovengrond zijn licht verhoogde gehalten aan PAK, EOX en/of minerale olie aangetoond. De aangetoonde gehalten overschrijden de streefwaarden, maar blijven beneden de toetsingswaarden voor nader onderzoek. In de ondergrond is lokaal een sterk verhoogd gehalte aan arseen aangetoond. De maximaal aangetoonde gehalten arseen overschrijden de interventiewaarde. In het grondwater zijn licht tot sterk verhoogde gehalten van arseen aangetoond. Van de overig geanalyseerde parameters zijn geen gehalten aangetoond boven de streefwaarden. Een mogelijke verklaring voor de hoge gehalten aan arseen ligt in het feit dat op plaatsen waar anaëroob ijzerrijk grondwater in contact komt met zuurstof er van nature sterk verhoogde gehalten aan arseen

kunnen voorkomen. In polders doen dergelijke omstandigheden zich met name voor bij vaarten en sloten. Derhalve vormen de aangetoonde gehalten geen aanleiding tot nader onderzoek en/of saneringsmaatregelen.

Gezien deze uitkomsten van het bodemonderzoek, en gezien het grondgebruik nadat dit bodemonderzoek heeft plaatsgevonden (agrarisch), is ook de verwachting dat de grond geschikt is voor het gebruik als zonnepark. Er wordt geen verblijfsruimte gerealiseerd. Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het zonnepark hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonnepark. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemisatie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De transformatorstations (in compactstations) worden niet dichtbij omwonenden gesitueerd. Deze liggen op ruime afstand (meer dan 30 meter) van de dichtstbijzijnde woningen. Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog. Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Bedrijven in de omgeving

Binnen het plangebied wordt geen nieuwe geluidsgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Woon- en leefklimaat

De transformatorstations (compactstations) hebben een bronvermogen van maximaal 2,0 MVA, en omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van maximaal 100 kW. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in

de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies (zoals woningen). De transformatorstations (compactstations) worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. Ook de omvormers worden op een afstand van minimaal 30 meter gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonnepark met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het park is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekende mate' worden gezien.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

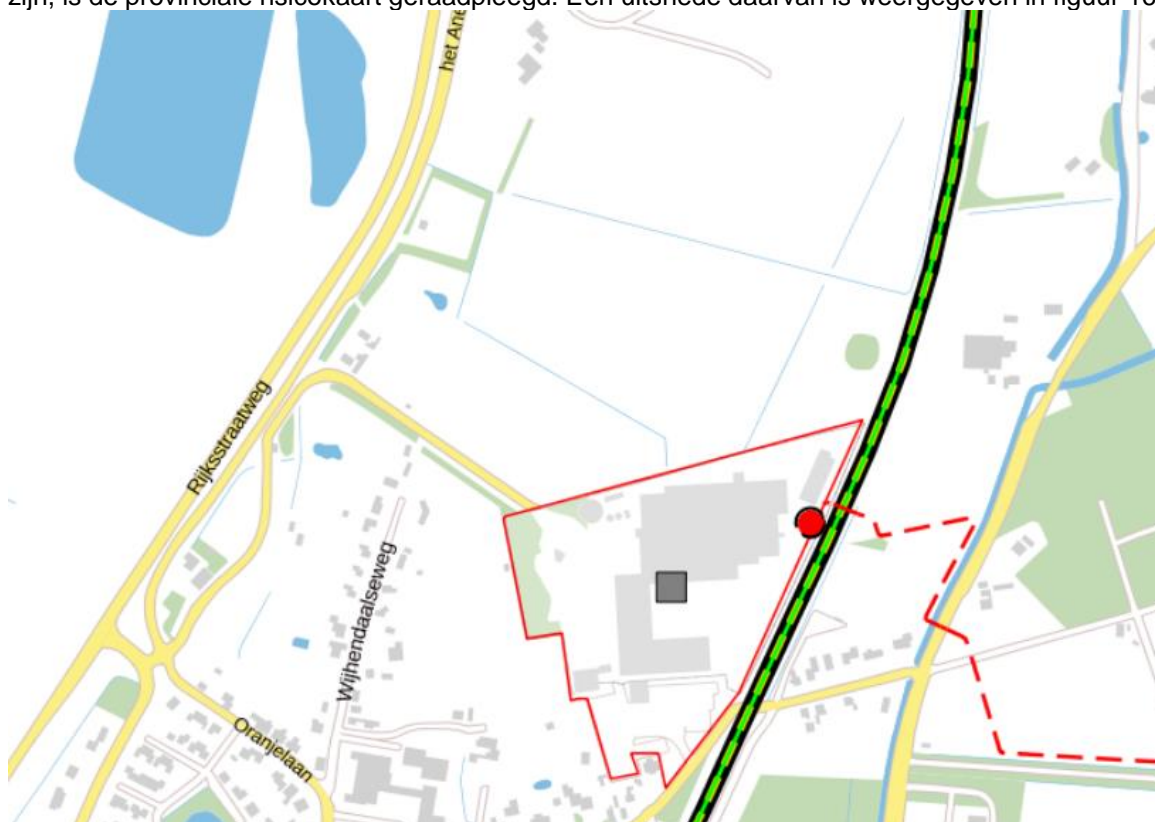
Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een dergelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagen, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.
- Voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het plangebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de provinciale risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede daarvan is weergegeven in figuur 16.

Figuur 16: Uitsnede risicokaart Nederland

Uit de risicokaart blijkt dat in het plangebied geen risicovolle inrichtingen, transportassen (spoor, weg, water) of transportleidingen aanwezig zijn. Wel gelden er op het terrein van Stegeman enkele risicocontouren. Deze contouren liggen echter op het terrein van Stegeman zelf. Ook maakt de spoorlijn onderdeel uit van het 'Basisnet'.

Het aantal personen binnen het plangebied neemt niet significant toe. Alleen tijdens de aanleg- en ontmantelingsfase zullen hier een aantal mensen aanwezig zijn binnen het zonnepark zelf, en tijdens de beheersfase zal dit incidenteel zijn. Met betrekking tot externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde en kan aanvullend onderzoek achterwege blijven.

Een zonnepark betreft op zichzelf ook geen gevoelig object of inrichting die formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonnepark een inrichting die energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een (transparant) hek rondom het zonnepark. Dit hekwerk is 1,80 meter hoog, waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt het zonnepark niet openbaar toegankelijk. Het park kan enkel middels een afgesloten poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast wordt het park geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. De transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 2,0 MVA, en omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van maximaal 100 kW. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies (zoals woningen). De transformatorstations worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. Ook de omvormers worden op een afstand van minimaal 30 meter gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Anderzijds betreft een zonnepark geen gevoelige functie. Een zonnepark hoeft qua milieuzonering niet beschermd te worden tegen eventuele milieubelastende functies in het omliggende gebied.

5.7 Verkeer en parkeren

De ontwikkeling van een zonnepark heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de ontsluiting aan de Jan Meesterweg, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark is niet openbaar toegankelijk.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het zonnepark kan op een veilige manier worden ontsloten. Het betreft een kleinschalige rechtstreekse, overzichtelijke, ontsluiting op de Jan Meesterweg, die past bij de schaal van de ontwikkeling. In plangebied (en langs de Jan Meesterweg) is ruimte voldoende voor parkeren, ten behoeve van het beheer en onderhoud van het zonnepark.

5.8 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, deze geeft aan of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een m.e.r. gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonnepark mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het zonnepark betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). Er is geen sprake van een landinrichting als bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied. De ontwikkeling van een zonnepark valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject.

Daarnaast geldt dat voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie (D22.1) bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, een drempelwaarde geldt van

een vermogen van 200 megawatt (thermisch) of meer (voor een electriciteitscentrale) en, indien het een wijziging of uitbreiding betreft:

1°. het vermogen met 20% of meer toeneemt, of

2°. de inzet van een andere brandstof tot doel heeft.

Het voorliggende project betreft een zonnepark met ruim minder opgewekt vermogen en er wordt geen stoom en warm water geproduceerd.

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. Het zonnepark valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage.

Het zonnepark wordt aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische en archeologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied wel een archeologische verwachtingswaarde kent, maar geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere gebieden. Het realiseren van een zonnepark op de planlocatie is goed onderzocht in het kader van de onderzoeken welke deel uit maken van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu.

Gelet op de kenmerken van het project, en de kenmerken van de potentiële effecten zullen geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Eén en ander blijkt tevens uit dit hoofdstuk waarbij uitgebreid is ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten.

5.9 Lichtreflectie

Van lichtreflectie is geen sprake. De panelen worden maximaal 1,80 meter hoog (boven maaiveld) en in een oost-westopstelling geplaatst. De huidige kwalitatieve zonnepanelen zijn daarbij voorzien van een anti reflectie coating of folie. Dit zal hinderlijke reflectie voorkomen tijdens normale weersituaties. Daarnaast wordt het zonnepark aan het zicht onttrokken door een stevige groenstrook.

5.10 Electromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren.

Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonnepark door de afstand van een zonnepark tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen gebeurt dat hier niet.

5.11 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6

UITVOERBAARHEID

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Omgevingsproces

Het plan voor Zonnepark Noordmanshoek komt voort uit een burgerinitiatief. Inwoners van Wijhe zijn betrokken geweest bij de ideevorming over de inrichting van het hele gebied Noordmanshoek, waar het zonnepark deel van uitmaakt. Omwonenden en belanghebbenden konden op inloop- en informatieavonden van gedachten wisselen over de invulling en inrichting van het plangebied.

Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Overijssel

Het voorgenomen plan wordt afgestemd met de provincie Overijssel.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Het plan is afgestemd met het waterschap. Het waterschap heeft geen inhoudelijke opmerkingen betreffende de opgestelde ruimtelijke onderbouwing.

Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

Financiering zonnepark

De ontwikkeling van het zonnepark wordt gedaan door Coöperatie Goed Veur Mekare U.A. Hierbij wordt SDE+ subsidie aangevraagd die voor dit type projecten is bedoeld.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Zonneveld Noordmanshoek

Landschappelijke inpassing

Juni 2019

Opdrachtgever:

Naam: Goed Veur Mekare
Contactpersoon: Hans van Vliet
E-mail: Info@goedveurmekare.nl

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB Goor
Tel.: 0547 26 35 15
e-mail: info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 9195
Datum: Juni 2019

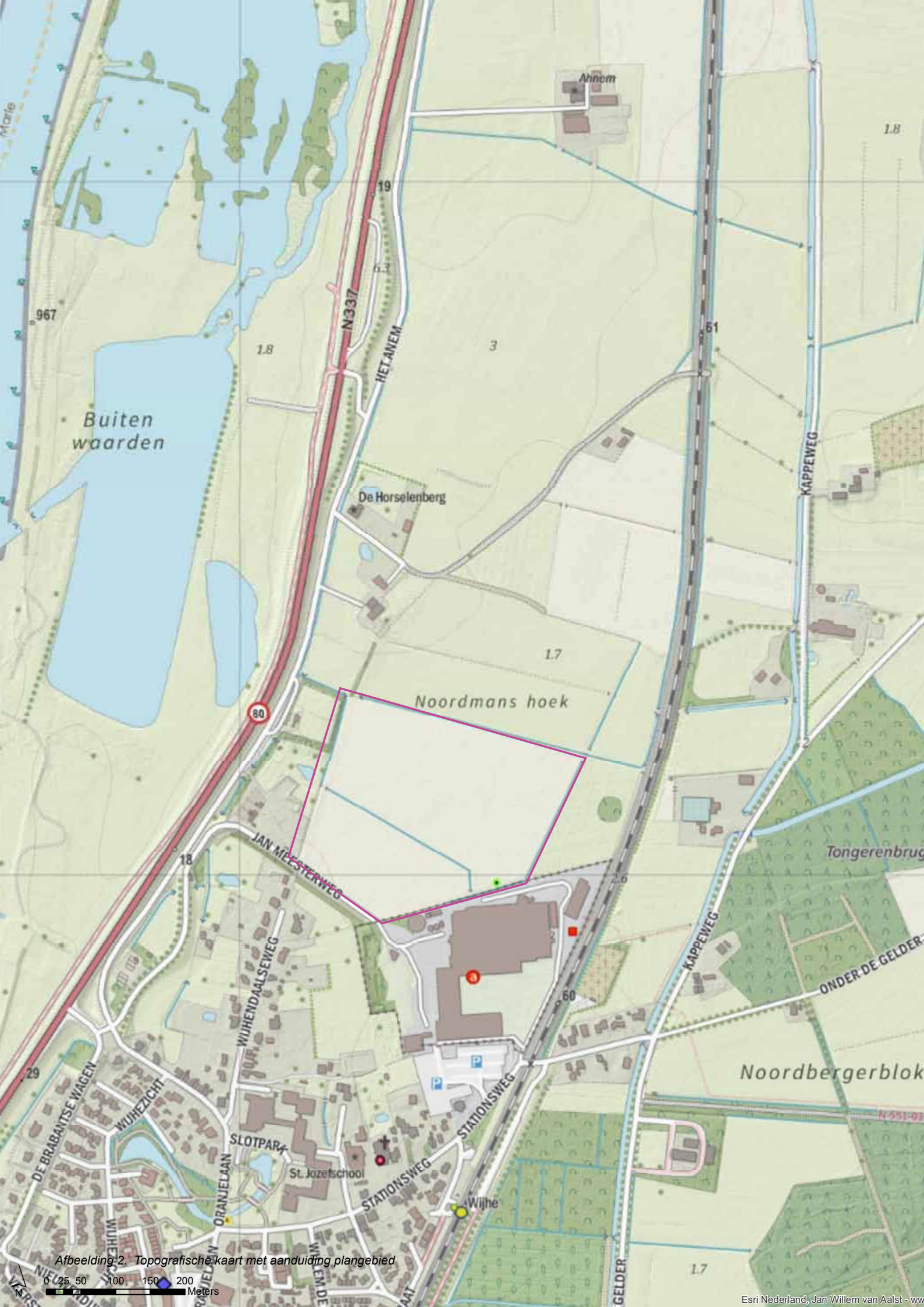

Afbeelding 1. Luchtfoto met aanduiding plangebied

0 25 50 100 150 200
Meters

INHOUD

1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding en realisatie zonneveld Noordmanshoek	7
1.2 Ligging en beschrijving plangebied	9
1.3 Doel van het rapport	9
2 BELEIDSANALYSE	13
2.1 Provinciaal beleid	13
2.2 Gemeentelijk beleid, LOP	21
3 RUIMTELIJKE ANALYSE	23
3.1 Bodemkaart	23
3.2 Hoogte	23
3.3 Beschrijving landschap	25
3.4 Realiseren blijvende kwaliteit	25
3.5 Flora en Fauna	26
3.6 Bouwwerken	27
3.7 Aandachtspunten voor de realisatie	27
4 ONTWERP	29
4.1 Schaal van het landschap	29
4.2 Schaal van de directe omgeving	31
4.3 Schaal van het zonneveld	33
5 KWALITEITSIMPULS GROENE OMGEVING	38
5.1 Goede ruimtelijke inpassing	38
5.2 Aanvullende kwaliteitsprestaties	

Afbeelding 2. Topografische kaart met aanduiding plangebied

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en realisatie zonneveld Noordmanshoek

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat het aandeel hernieuwbare energieopwekking in 2020 14% moet zijn en in 2023 16%. De provincie Overijssel heeft uitgesproken in 2023 circa 20% van haar energieverbruik, duurzaam wil opwekken. Daarom wordt onder andere beleidsruimte geboden voor de opwekking van duurzame energie.

Energiecoöperatie Goed Veur Mekare is bezig met het de ontwikkeling van Zonneveld Noordmanshoek. Het plangebied voor het zonneveld is netto (binnen de hekwerken) circa 6,5 hectare groot. Goed Veur Mekare wil, onder andere door dit zonneveld te realiseren, serieus bijdragen aan de energietransitie in Olst-Wijhe en de bijbehorende maatschappelijke ontwikkeling. Dat betekent activiteiten die zich richten op duurzame energie en energiebesparing, maar bijvoorbeeld ook op minder gebruik van materialen of duurzame productie van voedsel.

1.2 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied voor Zonneveld Noordmanshoek is circa 8,9 ha groot, en ligt ten noorden van de bebouwde kom van Wijhe. De zuidgrens wordt gevormd door de Jan Meesterweg en de locatie van de vleeswarenfabriek Stegeman. Even ten westen van het plangebied ligt de dijk met daarachter de IJssel. Aan de oostgrens ligt een verruigd perceel, en daarachter ligt het spoor. De noordkant bestaat momenteel uit reguliere landbouw. Er zijn plannen hier een andere invulling aan te geven. Het terrein zelf is momenteel in gebruik als akker en wordt middels een waterschapsloot gescheiden van de overige percelen. Op afbeeldingen 1 en 2 zijn de grenzen van het plangebied van het zonneveld weergegeven. Momenteel is er, gezien het grondgebruik voor wat betreft de agrarische gronden, weinig tot geen waarde voor flora en fauna. De westkant heeft gezien de huidige vegetatie meer potentie. Ten oosten van het plangebied ligt een ruig en nat gebiedje buiten het plangebied, waar mogelijk de beschermde waterspitsmuis voor kan komen.

Afbeelding 3. zicht op het plangebied vanaf de Jan Meesterweg ten zuiden van het plangebied richting de entree van de fabriek.

Afbeelding 4. zicht op het plangebied vanaf de Jan Meesterweg ten zuiden van het plangebied richting het noorden.

1.3 Doel van het rapport

Dit rapport betreft het inrichtingsplan. Ten grondslag aan dit inrichtingsplan liggen:

- Eisen en wensen vanuit Goed veur Mekare en het landschapsplan van de werkgroep;
- Input vanuit diverse bewonersavonden;
- Beleidsanalyse provinciaal- en gemeentelijk beleid;
- Ruimtelijke analyse;
- Quick-scan Flora en Fauna.

Op basis van deze input is het inrichtingsplan opgesteld.

Afbeelding 5. Zicht op de woning ten noordoosten van het plangebied. Erfscheiding met stevige singel.

Afbeelding 6. Zicht op de woning ten noorden van het plangebied

Afbeelding 7. Zicht op het spoor vanuit het plangebied.

Afbeelding 8. Het bestaande wandelpad langs de westkant van het plangebied

Afbeelding 9. Zicht op de fabriek over het plangebied, vanuit het noorden

Afbeelding 10. De sloot aan de noordkant van het plangebied voor het zonneveld.

2

BELEIDSANALYSE

Binnen de provincie Overijssel en de gemeente Olst-Wijhe zijn verschillende beleidsonderdelen van toepassing op het inrichtingsplan van het zonneveld. Deze worden hieronder toegelicht.

2.1 Provinciaal beleid

Overijsselse Zonneladder

Bij de ontwikkeling van grootschalige zonneparken is de Overijsselse zonneladder van toepassing. Deze ladder geeft de voorkeursvolgorde aan voor het opwekken van zonne-energie:

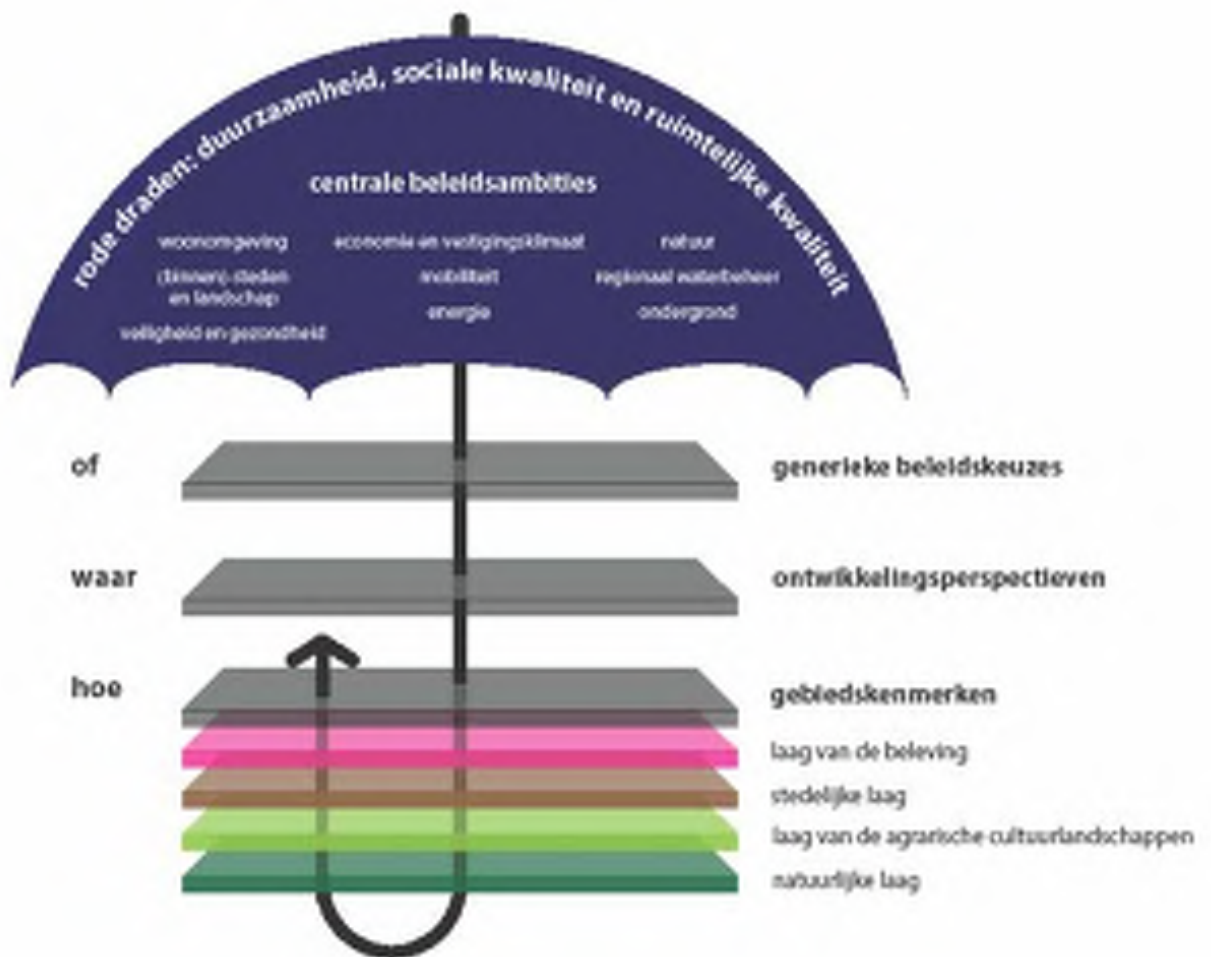
- Trede 1: in bestaand bebouwd gebied op daken, dan wel in bestaand bebouwd gebied op bedrijventerreinen en braakliggende gronden, dan wel in de Groene Omgeving op bestaande bouwvlakken.
- Trede 2: aanvullend in de Groene Omgeving, niet zijnde natuur.

De ontwikkeling van zonneveld Noordmanshoek staat op trede 2, een zonneveld in de Groene Omgeving. Hiertoe heeft de provincie Overijssel in 2017 een handreiking opgesteld. Deze handreiking kent dezelfde werkwijze als het Uitvoeringsmodel uit de Omgevingsvisie.

Omgevingsvisie Overijssel

De provincie Overijssel heeft in haar Omgevingsvisie en -verordening aangegeven ontwikkelingen te stimuleren die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteit zit voor de provincie in het zorgvuldig gebruikmaken van de ruimte, het behouden en waar mogelijk versterken van de kernkwaliteiten en het waarborgen van de kwaliteit van het milieu en de leefomgeving. Om de opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities van de provincie waar te maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie verschillende niveaus. Aan de hand van deze drie niveaus kan worden bepaald of er een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de Omgevingsvisie én hoe het uitgevoerd kan worden. De volgende niveaus komen aan de orde.

1. Generieke beleidskeuzes;
2. Ontwikkelingsperspectieven;
3. Gebiedskenmerken.

Afbeelding 11. Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Tijdelijkheid zonneveld op agrarische grond

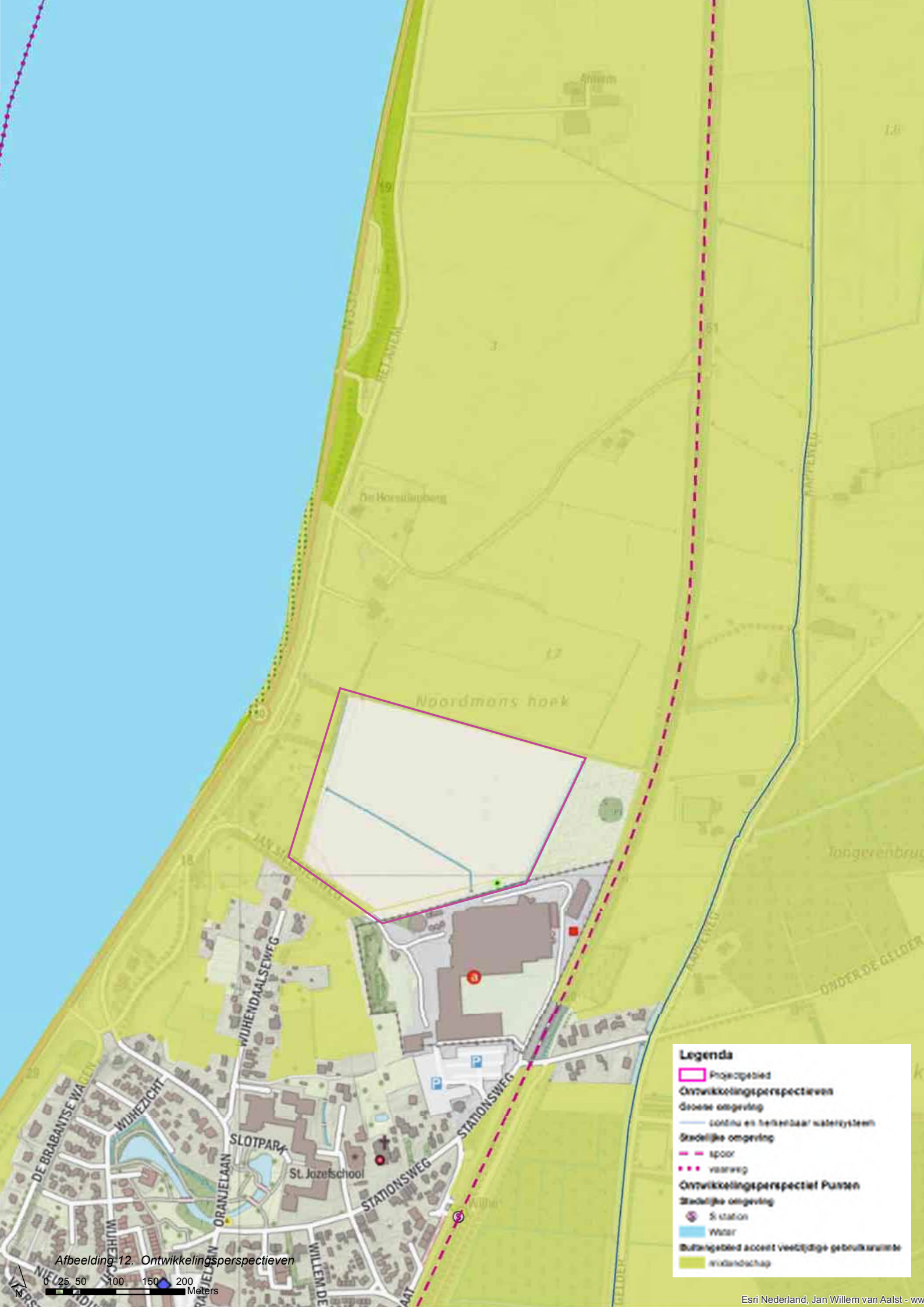
De provincie ziet goede innovatieve mogelijkheden voor toepassing van zonnepanelen op agrarische bestemmingen, rekening houdend met gebiedskenmerken. In de revisie van de Omgevingsvisie (2017) wordt nadrukkelijk de kwaliteitsambitie voor een duurzame energiehuishouding uitgesproken. Omdat met zonnepanelen op daken slechts in een deel van de opgave voor zonne-energie kan worden voorzien, biedt de provincie de mogelijkheid om in de groene omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft.

Investering in ruimtelijke kwaliteit gewenst

Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar zal er doorgaans ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden moet in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Betreffende de maatschappelijke meerwaarde hecht de provincie aan participatiemogelijkheden voor omwonenden.

2.1.1 Generieke beleidskeuzes (of-vraag)

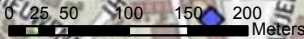
Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit keuzes van de EU, Rijk of de provincie. Deze keuzes kunnen bepalen of ontwikkelingen mogelijk zijn of niet. Het uitvoeringsmodel vraagt bij nieuwe ontwikkelingen dus eerst te kijken naar het niveau van generieke beleidskeuzes. Hierbij gaat het om de 'of-vraag': is de voorziene ontwikkeling mogelijk op basis van het provinciale beleid. Het voorgenomen plan voldoet aan de rijks-, provinciale- en gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzame energie. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie onder andere aan dat zolang er niet aan de energiedoelen is voldaan, de óf-vraag positief beantwoord wordt: er is immers sprake van een noodzaak. Daarnaast moet het plan ook voldoen aan de normen van o.a. Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS), externe veiligheid, ligging in het grondwaterbeschermingsgebied, waterveiligheid etc. Geconstateerd wordt dat dit plan aangaande deze generieke beleidskeuzes niet op belemmeringen stuit (zie hiertoe ook de separaat bijgevoegde Ruimtelijke Onderbouwing). Hiermee wordt de 'of-vraag' met 'ja' beantwoord. Dit plan voldoet aan het generieke beleid.

Legenda

- Projectgebied
- Ontwikkelingsperspectieven**
- Geosee omgeving
 - continu en herkenbaar watersysteem
- Stedelijke omgeving
 - spoor
 - vaarsiep
- Ontwikkelingsperspectief Punten**
- Stedelijke omgeving
 - St. station
 - Water
- Buitengebied accent veelzijdige gebruiksmix
- inlandschap

Afbeelding 12. Ontwikkelingsperspectieven

2.1.2 Ontwikkelingsperspectieven

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene en stedelijke omgeving. Met de ontwikkelingsperspectieven wordt de ruimtelijke ontwikkelingsvisie van de provincie vormgegeven. Het beleid stelt dat gemotiveerd moet worden dat een voorziene ontwikkeling past binnen de vastgestelde ontwikkelingsperspectieven. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie al aan dat de waar-vraag in veel gevallen geen belemmeringen oplevert. Zonnevelden zijn op voorhand nergens uitgesloten. Het ligt echter niet voor de hand om zonnevelden te realiseren binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Het voorliggende plangebied ligt niet in NNN-gebied.

Wonen en werken in het kleinschalig mixlandschap

Het plangebied van zonneveld Noordmanshoek behoort tot het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'. Van de ruimtelijke kwaliteitsambities staat in dit ontwikkelingsperspectief de ambitie 'Voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen voorop'. Daarnaast gelden – net als voor alle andere ontwikkelingsperspectieven – de ruimtelijke kwaliteitsambities:

- Zichtbaar en beleefbaar mooi landschap.
- Sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel.
- Continu en beleefbaar watersysteem.

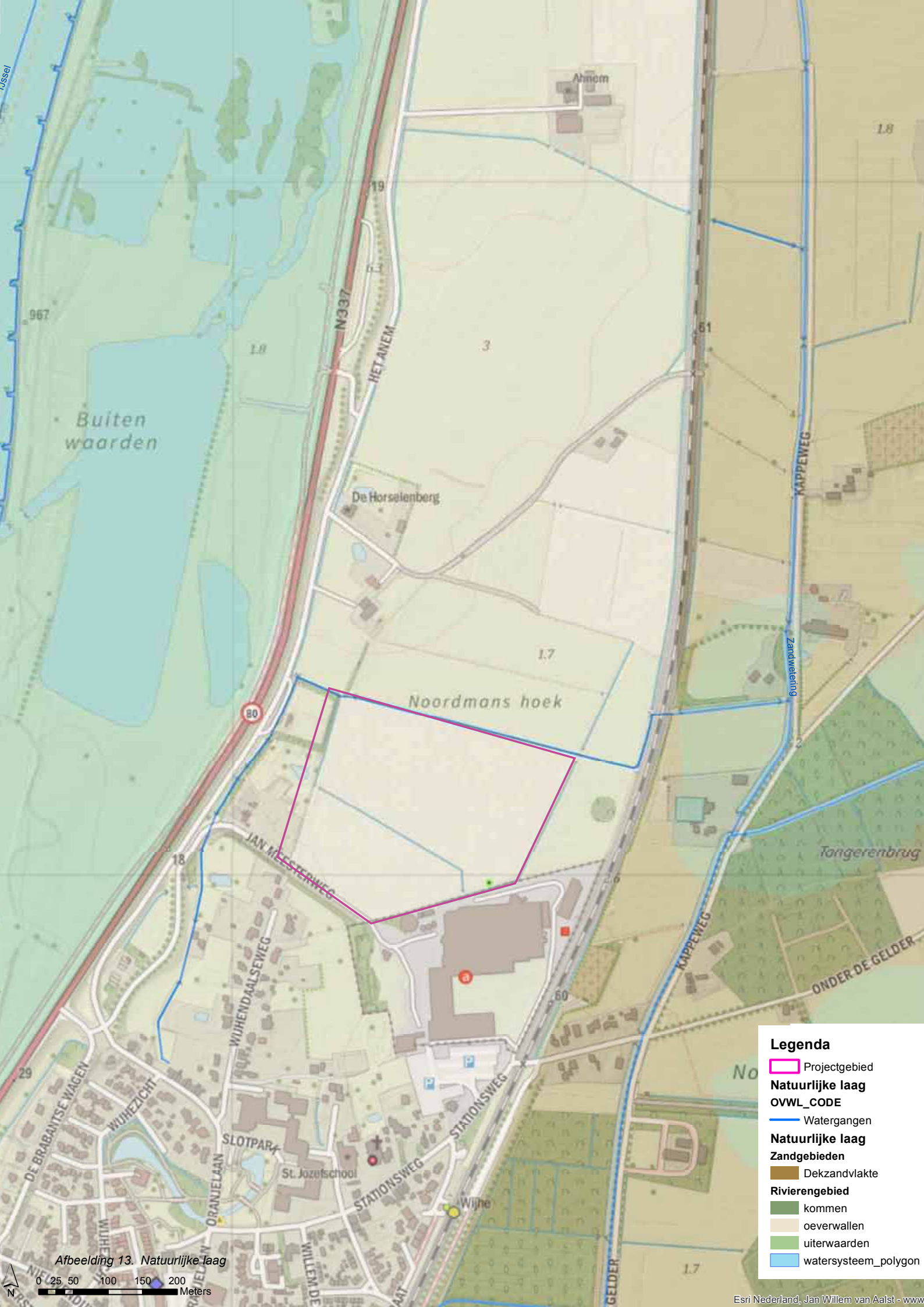
Het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, maar ook die voor de andere sectoren, wil de provincie in dit ontwikkelingsperspectief nadrukkelijk verbinden met behoud en versterking van cultuurhistorische, natuurlijke en landschapselementen. Het waterbeheer richt zich op optimale condities voor de lokaal aanwezige functies, rekening houdend met de klimaatopgave en de kenmerken van het watersysteem.

Schaalvergroting in de landbouw en opwekking van hernieuwbare energie krijgen ruimte in dit ontwikkelingsperspectief, onder de voorwaarde van zorgvuldige inpassing in het kleinschalige landschap. Ruimte kan verdiend worden door te investeren in kwaliteitsvoorwaarden.

Conclusie ontwikkelingsperspectieven

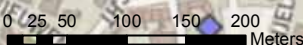
Met dit plan wordt duurzame energie opgewekt in een zonneveld. Deze (tijdelijke) functie is niet beperkend voor andere bestaande functies. Het zonneveld wordt landschappelijk ingepast, waarbij de landschapskenmerken van het plangebied en de omgeving worden versterkt. Het watersysteem in en rond het plangebied wordt niet aangetast. Dit plan past daarmee binnen het geldende ontwikkelingsperspectief.

Legenda

- Projectgebied
- Natuurlijke laag**
- OVWL_CODE**
- Watergangen
- Natuurlijke laag**
- Zandgebieden**
- Dekzandvlakte
- Rivierengebied**
- kommen
- oeverwallen
- uiterwaarden
- watersysteem_polygon

Afbeelding 13. Natuurlijke laag

2.1.3 Gebiedskenmerken

In het provinciale beleid zijn voor alle gebieden gebiedskenmerken aangegeven. In het beleid worden normerende en richtinggevende uitspraken gedaan. De gebiedskenmerken zijn opgenomen in verschillende lagen; de natuurlijke laag, de agrarische cultuurlaag, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag. Op basis van deze kenmerken is voor het plangebied nader bekeken welke specifieke kwaliteitsvoorwaarden en opgaven (normerend en richtinggevend) voor de voorgestane ruimtelijke ontwikkeling van toepassing zijn.

Natuurlijke laag

Het plangebied ligt volgens deze beleidskaart op de oeverwal van de IJssel. Op het plangebied van toepassing zijnde, richtinggevende uitgangspunten, bij deze laag zijn:

- Ontwikkelingen dragen bij aan herstel van de natuurlijke variatie.
- Op de oeverwallen dragen ontwikkelingen bij aan het verdichten van de schaal van het landschap

Laag van het agrarisch cultuurlandschap

Het plangebied ligt op de oeverwal van de IJssel (zie afbeelding 14). Op het plangebied van toepassing zijnde, richtinggevende uitgangspunten, bij deze laag gaan uit van het aansluiten op de structuren in de omgeving:

- Ontwikkelingen op de oeverwal dragen bij aan behoud en ontwikkeling van het gevarieerde patroon van lanen, wallen, agrarische percelen, afgewisseld met boomgaarden en bebouwing;
- Ontwikkelingen in het hoevenlandschap dragen bij aan behoud en accentuering van de dragende structuren en aan de samenhangende karakteristieke verschillen tussen de landschapselementen.

Stedelijke laag

In de stedelijke laag is de koppeling van de sociale en fysieke dynamiek van de stedelijke functies aan het verbindende netwerk van wegen, paden, spoorwegen en kanalen een belangrijk ordenend principe. Efficiëntie en nabijheid zijn belangrijke vestigingsoverwegingen. Daarbij wordt kwaliteit, eigenheid en onderscheidend vermogen van de regio steeds belangrijker. Het plangebied is gekenmerkt als 'bedrijventerrein'. Als ontwikkelingen plaats vinden op of rond bedrijventerreinen, dienen deze bij te dragen aan het vitale karakter en de kwaliteit van dit bedrijventerrein. Aangezien in het plangebied geen nieuw erf of bedrijventerrein wordt gerealiseerd, gelden hier geen relevante, specifieke normerende of richtinggevende uitgangspunten. Ook de typering 'informele trage netwerk' is van toepassing. Ontwikkelingen in de directe invloed van het dorp, zoals in dit plangebied, dienen bij te dragen aan behoud en verkleining van de maaswijdte van het padennetwerk.

Laag van de beleving

De laag van de beleving betreft de dimensie van het welbehagen, het plezier, de trots en de beleving. Deze laag is het domein van de beleving, betekenis en identiteit. Deze laag voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een beleving. De laag van de beleving heeft geen rechtstreekse doorwerking op het voorliggende plan. Het bestaande wandelpad blijft behouden en wordt aan de noordkant van het zonneveld verlengd, aansluitend op het bestaande schouwpad langs de waterschapssloot aan de noordgrens. Vanaf het uitkijkpunt is zicht op het zonneveld, zodat deze onderdeel wordt van de beleving en niet geheel weg wordt gestopt.

Afbeelding 14. Laag van het agrarisch cultuurlandschap

Afbeelding 15. Visie op het oeverwallenlandschap (L) en het kommenlandschap (R) vanuit het Landschapsontwikkelingsplan.

2.1.4 Conclusie Provinciaal beleid

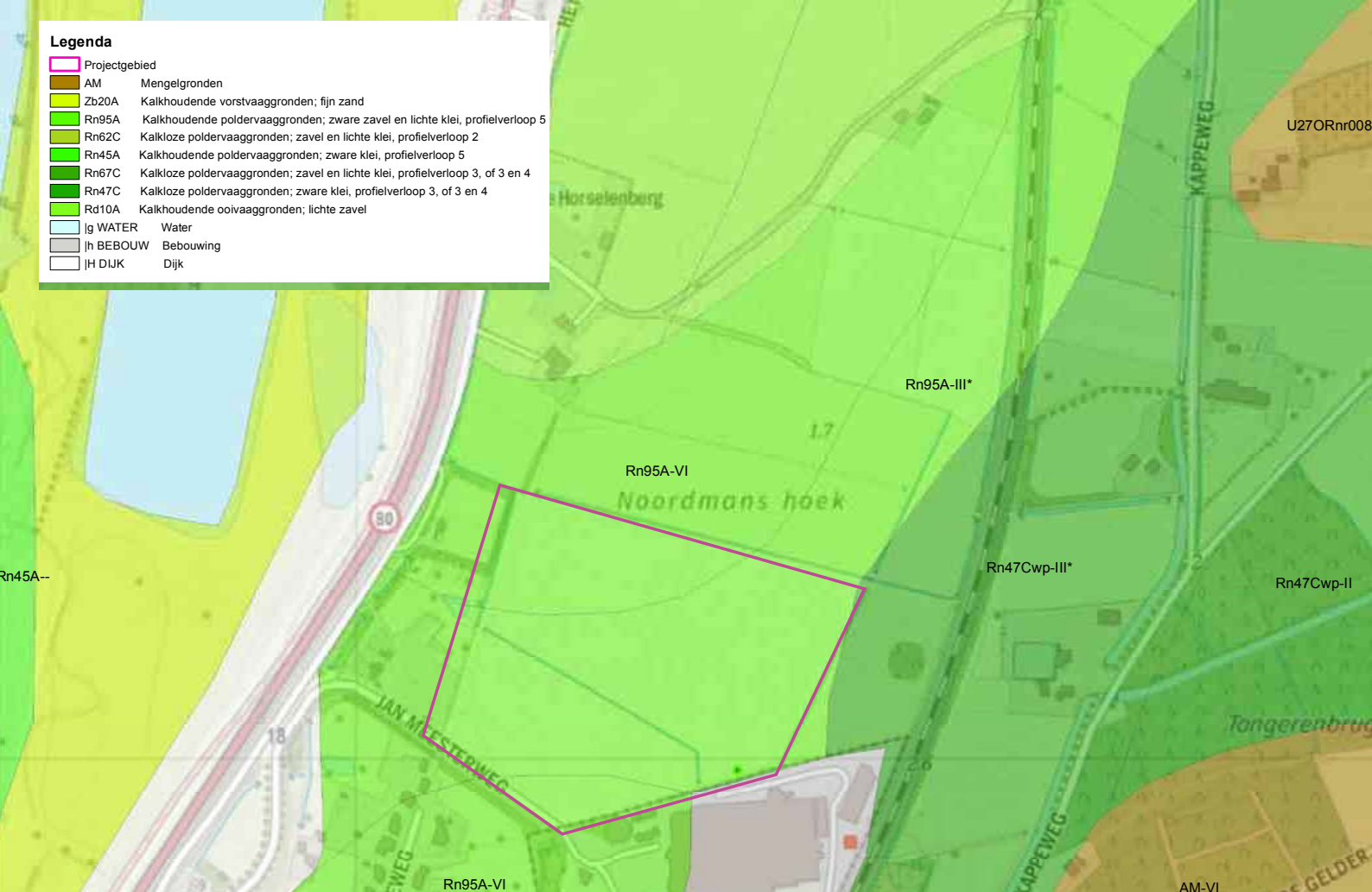
Voor het zonneveld Noordmanshoek kan er een meerwaarde worden bereikt door aan te sluiten bij de karakteristieken van het Oeverwallenlandschap. Daarbij dient de ontwikkeling van een grondgebonden zonneveld een maatschappelijk provinciaal doel, namelijk de opwekking van duurzame energie. Door het zonneveld landschappelijk in te passen worden de ruimtelijke én visuele impact voor de omgeving beperkt. In dit geval is zelfs een verbetering mogelijk door het zicht vanaf de provinciale weg op de fabriek (ten zuiden van het plangebied) te verminderen. Op deze wijze gaat de ontwikkeling van zonneveld Noordmanshoek gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

2.2 Gemeentelijk beleid, LOP

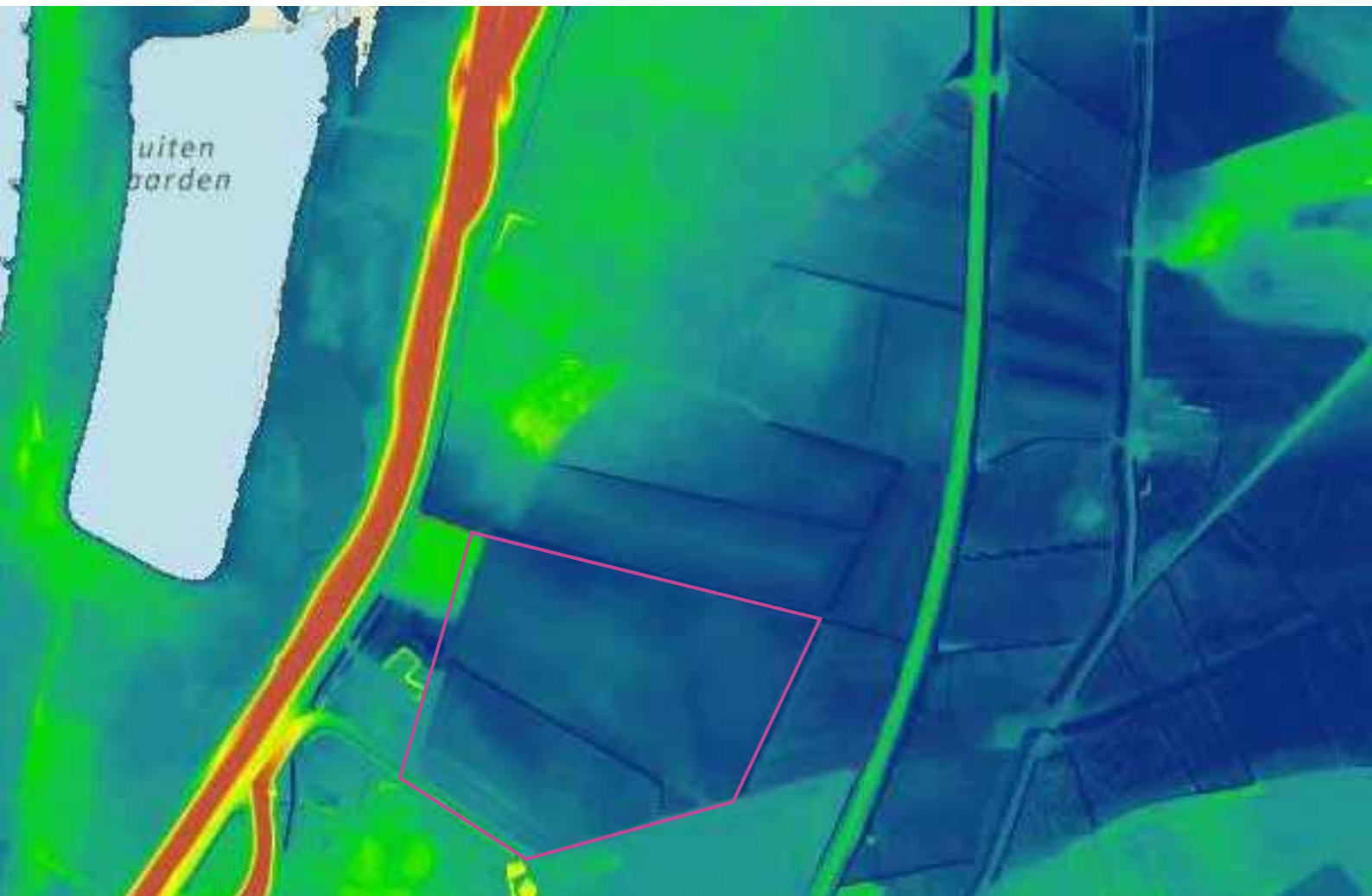
In het Landschapsontwikkelingsplan wordt een nadere detaillering gegeven op de uitgangspunten vanuit het provinciaal landschapsbeleid als richting voor toekomstige ontwikkelingen. Het plangebied ligt in het oeverwallenlandschap, op de overgang naar het kommenlandschap dat hier zeer nauw verweven is. Op de hoogtekartaart (zie afbeelding 17) is te zien dat het plangebied relatief laag ligt ten opzichte van de omgeving. De visie vanuit het LOP voor beide gebieden is als volgt: Het **komgebied** van Salland ligt op de overgang van het rivierengebied naar het dekzandlandschap. Het gebied wordt gekarakteriseerd door een afwisseling tussen open lagere delen tegenover de beslotenheid van bochtige beplante wegen en boerderijen op de hogere oost-west gerichte ruggen (mengelgronden). Samen met de bosblokken in de lagere delen resulteert dit in een landschap dat relatief besloten is. De **oeverwallen** worden van oudsher gekenmerkt door een kleinschalige opbouw die bestaat uit bebouwingskernen, enken, boomgaarden, erven met erfbeplanting en kavelgrensbeplantingen. Veel boomgaarden zijn gerooid en kavelgrensbeplanting is verdwenen. Het landschapsbeleid is gericht op het versterken van de ruimtelijke structuur en de eigen identiteit van de oeverwallen. Het gewenste landschapsbeeld bestaat uit een ruimtelijk verdicht 'mozaïek' met een relatief kleinschalige opbouw. Hierdoor zal het verschil in karakter tussen de meer verdichte oeverwallen en de open komgronden en uiterwaarden vergroot worden. In onderstaande afbeelding is een gewenst toekomstbeeld geschetst van het landschap van de oeverwallen en het kommenlandschap.

Legenda

	Projectgebied
	AM Mengelgronden
	Zb20A Kalkhoudende vorstvaaggronden; fijn zand
	Rn95A Kalkhoudende poldervaaggronden; zware zavel en lichte klei, profielverloop 5
	Rn62C Kalkloze poldervaaggronden; zavel en lichte klei, profielverloop 2
	Rn45A Kalkhoudende poldervaaggronden; zware klei, profielverloop 5
	Rn67C Kalkloze poldervaaggronden; zavel en lichte klei, profielverloop 3, of 3 en 4
	Rn47C Kalkloze poldervaaggronden; zware klei, profielverloop 3, of 3 en 4
	Rd10A Kalkhoudende ooivaaggronden; lichte zavel
	Ig WATER Water
	Ih BEBOUW Bebouwing
	Ih DIJK Dijk

Afbeelding 16. Bodemkaart

Afbeelding 17. Hoogtekaart

3

RUIMTELIJKE ANALYSE

Ten behoeve van dit project is een ruimtelijke analyse uitgevoerd. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste, van toepassing zijnde, aandachtspunten benoemd.

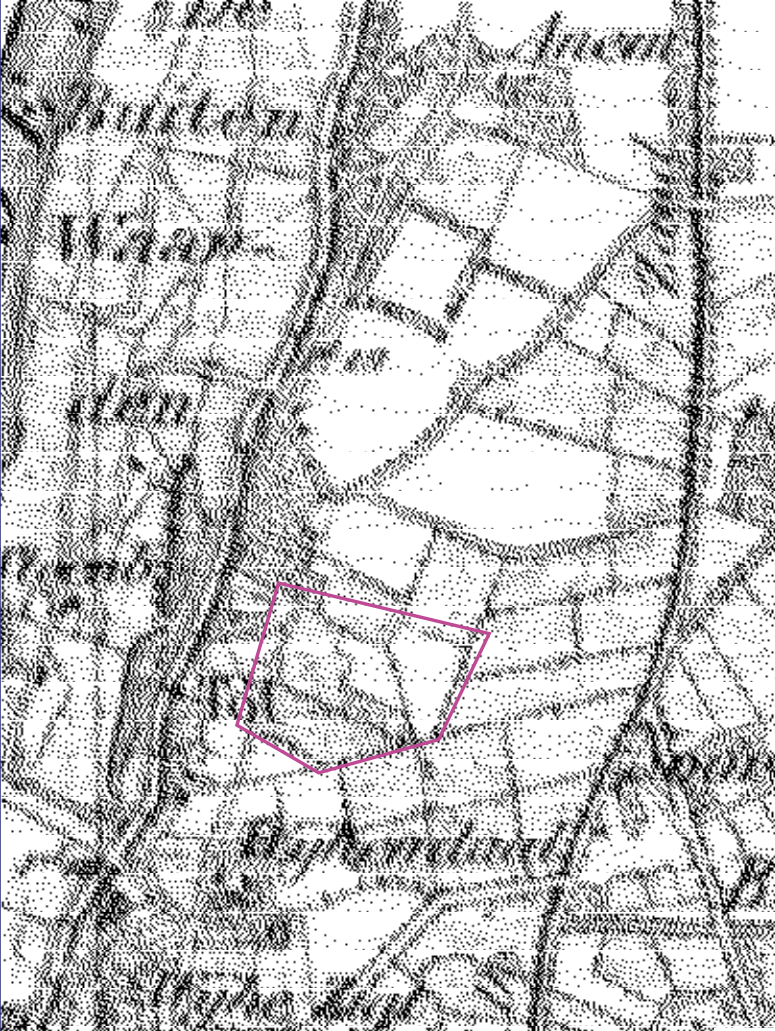
3.1 Bodemkaart

Zoals in de Omgevingsvisie en het gemeentelijk beleid staat, dienen de verschillen in het landschap leesbaar te blijven en waar mogelijk te worden versterkt. Eén manier om dit te doen is door te kiezen voor beplanting die past bij de bodem en waterhuishouding. Een bijkomend voordeel is dat deze beplanting vitaler zal zijn en beter groeit. De bodem en waterhuishouding zijn bepalend voor welke beplanting zich ter plekke van het plangebied van nature zou ontwikkelen: de 'potentieel natuurlijke vegetatie'. Ter plekke bestaat de bodem uit Kalkhoudende Poldervaaggrond. De grondwatertrap is VI. Dat betekent dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand op 40 tot 80 cm beneden maaiveld zit, en de gemiddeld laagste grondwaterstand dieper is dan 120 cm beneden maaiveld. De potentieel natuurlijke vegetatie die hierbij hoort is die van het Elzenrijk Essenlepenbos. Bomen die hier van nature voorkomen zijn:

es, zwarte els, iep, schietwilg, kraakwilg en zomereik en struiken waaronder: eenstijlige meidoorn, hazelaar, vogelkers, kornoelje, Gelderse roos, grauwe wilg, amandelwilg, katwilg, kardinaalsmuts en sleedoorn.

3.2 Hoogte

De hoogtekaart geeft een nauwkeurig beeld van het reliëf van de omgeving; het hoogteverschil in het landschap. De blauwe arcering geeft relatief laag gelegen gebied aan, de rode arcering geeft relatief hoger gebied aan. Het terrein kent een licht reliëf. Het aanwezige hoogteverschil is ongeveer 50 centimeter en kan behouden blijven. De provinciale weg, vanwaar het plangebied wordt beleefd, ligt circa 5 meter hoger en het spoor ligt circa 1,5 meter hoger.

Abbeelding 18. Historische kaart omstreeks 1850

Abbeelding 19. Historische kaart omstreeks 1900

Abbeelding 20. Historische kaart omstreeks 1950

Abbeelding 21. Historische kaart omstreeks 1980

3.3 Beschrijving landschap

Uit de Omgevingsvisie komt als belangrijkste uitgangspunt dat aangesloten moet worden bij de kenmerkende structuren van het landschap. In deze paragraaf volgt een beschrijving van de karakteristieken van het gebied. De percelen die onderdeel uitmaken van het plangebied van Zonneveld Noordmanshoek liggen ten noorden van de fabriek van Stegeman, besloten tussen een verruigd perceel en het spoor aan de oostkant, en de IJsseldijk aan de westkant. Tussen de dijk en het plangebied (aan de westkant) liggen enkele kleine percelen, omzoomd met opgaande beplanting. Het plangebied wordt aan de noordkant begrensd door een waterschapsloot. Het gebied kende tot circa 1950 nog beplanting langs de meeste sloten. Het landgebruik in het verleden was afwisselend. De noordelijke gronden bestonden meestal uit akkers. In de zuidkant heeft tot circa 1950 een boomgaard gestaan. Iets dat in het verleden veel meer voorkwam in het gebied. Sindsdien bestaat het landgebruik hoofdzakelijk uit weiland. De structuur van het landschap is door het verdwijnen van de beplanting een stuk opener geworden en wordt nu hoofdzakelijk bepaald door de wegen. De sloten wateren af richting het oosten, onder het spoor door, naar de Zandwetering. Bebouwing ligt met name aan de rand van het iets lager gelegen plangebied. Het plangebied is te bereiken via een doodlopende weg die tevens als toegangsweg dient tot het fabrieksterrein van Stegeman.

3.4 Realiseren blijvende kwaliteit

Aanvullend op de basisinspanning dient er geïnvesteerd te worden in aanvullende ruimtelijke kwaliteit. Bijvoorbeeld via het ontnemen van het zicht op de fabriek van Stegeman middels een lange omloopbos en het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs de waterschapsloot, in aansluiting op de werkzaamheden die het waterschap uitvoert langs de Zandwetering. Hierbij gaat het vooral ook over de kwaliteit die op termijn wordt gegenereerd. Het ontwerp moet landschappelijk robuust zijn en bijdragen aan een raamwerk, passend bij het landschap, dat na verwijdering van de panelen op zichzelf een waardevolle aanvulling blijft. Deze ontwikkeling maakt op die manier onderdeel uit van het vervullen van de ambitie vanuit het Landschapsonwikkelingsplan.

3.5 Flora en Fauna

Uit ervaring met eerdere plannen en op basis van de Toetsing Wet natuurbescherming in het plangebied (welke separaat is bijgevoegd) volgen enkele uitgangspunten.

- Het zuidoostelijke perceel, gelegen aan de oostgrens van het plangebied (zie afbeelding 22), is potentieel geschikt voor de waterspitsmuis en daarom niet meegenomen als plangebied voor het zonneveld.
- Dubbelgebruik met bijvoorbeeld begrazing of extensief kruidenrijk grasland / weide (nectar) draagt positief bij aan de beleving van de percelen.
- Bij de keuze van plantsoorten voor de hagen moet uit meerdere soorten worden gekozen. In geval van ziekte wordt daarmee voorkomen dat ineens de gehele landschappelijke inpassing vervalst.
- Er moet gekozen worden voor een mix van streekeigen soorten in een 'los' struweel (struiken en enkele boomvormers). Hierdoor krijgen de randen een landschappelijk, natuurlijk karakter en komen de planten tot bloei en vruchtzetting wat een meerwaarde geeft voor de natuurlijke rijkdom van het gebied.
- Mogelijk dubbelgebruik van begrazing geeft een meerwaarde aan de beleving en kan mogelijk goed bijdragen aan het extensieve beheer van het terrein. Voor flora en fauna is maaibeheer interessanter. De opgedane ervaringen kunnen worden gedeeld met derden en daarmee bijdragen aan de bredere discussie hierover. Vrijwilligers kunnen monitoren in nauwe samenwerking met partijen op het vlak van natuurbeheer.

Afbeelding 22. Het veld ten zuid-oosten van het plangebied met natte ruigte.

3.6 Bouwwerken

Ondanks dat ze klein zijn, hebben naast de zonnepanelen ook de overige bouwwerken (zoals de compactstations) impact op de ruimtelijke kwaliteit van het terrein. Onderstaande uitgangspunten zijn hierbij van belang.

- De compactstations moeten worden gesitueerd aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing.
- Ten behoeve van onderhoud door de netbeheerder dienen compactstations eenvoudig toegankelijk te zijn. Compactstations dienen vanaf de openbare weg bereikbaar te zijn en worden daarom buiten het hekwerk geplaatst.

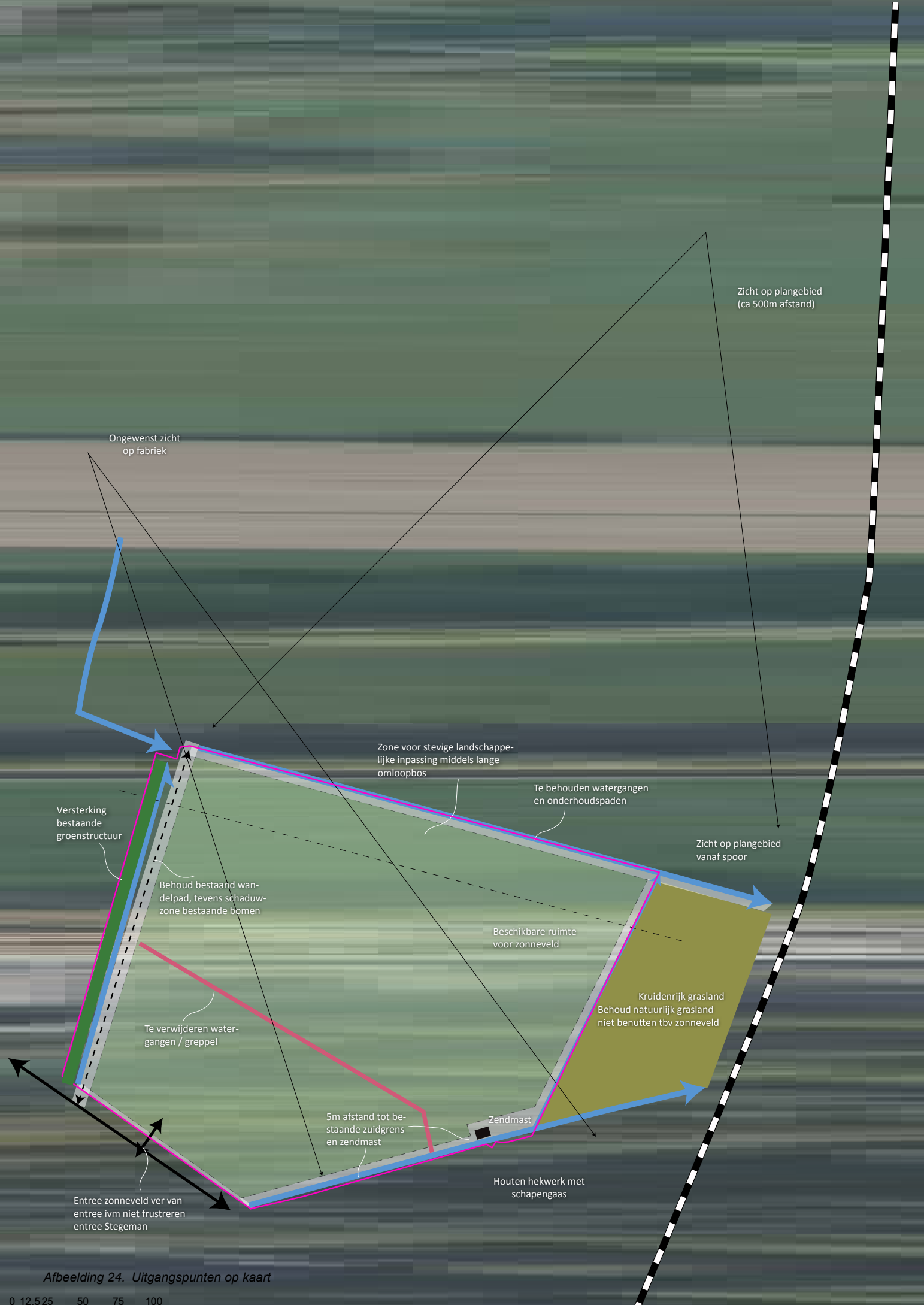
3.7 Aandachtspunten voor de realisatie

Tijdens de realisatie zijn onderstaande aspecten van belang.

- Begin als eerste, gelijk met het aanleggen van het hek, met aanplant van de landschappelijke inpassing, aangezien deze tijd nodig heeft om te groeien. Ook neemt deze het zicht op het plangebied weg ten tijde van realisatie.
- Plaats de panelen op één hoogte (ten opzichte van het maaiveld). Dus voorkom hoogteverschillen op kleine afstand. Dit zorgt voor een rustig en eenvoudig beeld van het panelenveld waardoor het minder in het oog springt.

Afbeelding 23. Ongewenst voorbeeld plaatsing zonnepanelen op ongelijke hoogte

Ongewenst zicht op fabriek

Zicht op plangebied (ca 500m afstand)

Zone voor stevige landschappelijke inpassing middels lange omloopbos

Te behouden watergangen en onderhoudspaden

Zicht op plangebied vanaf spoor

Versterking bestaande groenstructuur

Behoud bestaand wandelpad, tevens schaduwzone bestaande bomen

Beschikbare ruimte voor zonneveld

Kruidrijk grasland
Behoud natuurlijk grasland niet benutten tbv zonneveld

Te verwijderen watergangen / greppel

5m afstand tot bestaande zuidgrens en zendmast

Zendmast

Houten hekwerk met schapengaas

Entree zonneveld ver van entree ivm niet frustreren entree Stegeman

Afbeelding 24. Uitgangspunten op kaart

0 12,5 25 50 75 100 Meters

4

ONTWERP

Het inrichtingsplan voor het zonneveld Noordmanshoek bestaat uit verschillende onderdelen. De informatie uit voorgaande hoofdstukken hebben ten grondslag gelegen aan dit inrichtingsplan. Hierna wordt dit per onderwerp toegelicht aan de hand van drie schaalniveaus, die aansluiten bij de Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden van Provincie Overijssel. Op de vorige pagina is de kaart met uitgangspunten weergegeven. Op de volgende pagina is het ontwerp weergegeven. Op de pagina's er na zijn enkele referentiebeelden en dwarsprofielen opgenomen behorende bij het ontwerp.

4.1 Schaal van het landschap

4.1.1 Schaal en maat van het plangebied

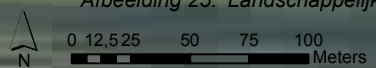
De schaal en maat van het plangebied is de laatste decennia groter geworden. Met name door het verdwijnen van kavelgrensbeplanting. Ook zijn de percelen groter geworden. Het plangebied voor het zonneveld bestrijkt twee percelen die momenteel gescheiden worden door een sloot, maar als één geheel in gebruik zijn als akker. In het Landschapsontwikkelingsplan wordt de ambitie uitgesproken het verschil tussen de verschillende landschapstypen te versterken. Hier betekent dit het verdichten van het landschap. Voor het zonneveld wordt dezelfde oppervlakte gebruikt als voor de huidige agrarische percelen. Er lopen enkele paden door het zonneveld die het vlak in drie delen splitst.

4.1.2 Lange omloopbos

Op de schaal van het landschap betreft het lange omloopbos een grote en stevige ingreep waarmee tevens de schaal van het landschap wordt verkleind en gehoor wordt gegeven aan de ambitie vanuit het Landschapsontwikkelingsplan. De fabriek, gelegen aan de zuidkant van het plangebied, wordt door het bos op termijn vanaf de dijk aan het oog onttrokken. Door hier te kiezen voor een divers sortiment van snel groeiende boomsoorten en langzamer groeiende soorten, wordt snel en blijvend resultaat behaald. Plantsoorten bestaan uit een selectie van de soorten, zoals omschreven in paragraaf 3.1. Bomen zijn Populier (i.p.v. es i.v.m. essentaksterfte) (30%), zwarte els (25%), en zomereik (25%), schietwilg (10%), kraakwilg (10%) en struiken waaronder: eenstijlige meidoorn (25%), hazelaar (25%), vogelkers (25%), sleedoorn (25%). De plantafstand tussen de bomen is 5 meter. Tussen de struiken 1,5 meter. Met de plantkeuze is rekening gehouden met verschil in groeisnelheid. Door in het beheer na circa 15 tot 20 jaar eerst de snelstgroeiende bomen te kappen en de rest te laten staan blijft het geheel voldoende hoogte houden. Een volgende ronde kan dan de volgende soort(en) gekapt worden en zijn de lege plekken van de eerdere ronde weer opgevuld. Zo wordt voorkomen dat bij extreme weersomstandigheden overlast wordt veroorzaakt voor de omgeving door vallende takken etc. Door de verschillende plantsoorten in groepen van 3 tot 5 stuks aan te planten wordt voorkomen dat één soort gaat domineren en blijft het geheel gesloten bij het gefaseerde beheer. Ten noorden van dit element wordt een mantel en zoomvegetatie met heesters en kruiden gerealiseerd.

Afbeelding 25. Landschappelijke inpassing met aanduiding locatie principeprofielen

4.1.3 Inpassing westrand

Langs de westgrens, binnen het plangebied, wordt de gedeeltelijk aanwezige beplanting versterkt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van nagenoeg hetzelfde sortiment als voor het lange omloopbos. Er staan momenteel enkele populieren die binnen enkele jaren kaprijp zijn. Om voor te sorteren op de toekomstige kap van de populieren worden nu extra bomen en heesters aangeplant, zodat de geslotenheid van de vegetatie geborgd is. Het gaat om de volgende bomen: Populier (15%) zomereik (25%), zwarte els (30%), schietwilg (15%), kraakwilg (15%) en struiken waaronder een gelijke verdeling van: eenstijlige meidoorn, hazelaar, vogelkers en sleedoorn. De plantafstand tussen de bomen is variabel, met een gemiddelde van 5 meter met een zwaartepunt van bomen aan de noordkant ten behoeve van het beperken van zicht over het plangebied vanaf de dijk. Waar onderbegroeiing ontbreekt worden struiken in wildverband aangeplant met een onderlinge afstand van 1,5 meter.

4.2 Schaal van de directe omgeving

4.2.1 Afstand tot de omgeving

Voor omwonenden en geïnteresseerden is een inloopavond georganiseerd en zijn diverse gesprekken gevoerd waarin zij hun wensen met betrekking tot de inpassing konden uiten. Hieruit zijn geen wijzigingen in het plan naar voren gekomen. In dit inpassingsplan is zoveel mogelijk met het zicht van omwonenden op het zonneveld rekening gehouden. Met de situering van de poort in het hek, waar met name tijdens de bouw enige verkeersbewegingen zijn, is afstand gehouden tot entrees in de omgeving.

4.2.2 Verbinding met omgeving middels wandelpad

Langs de westgrens van het plangebied loopt een wandelpad. Dit wandelpad blijft behouden. Langs de noordgrens wordt ruimte gereserveerd voor een wandelpad, in aansluiting op een eventuele padenstructuur van het toekomstige plan. Er wordt een kruidenrijk grasmengsel ingezaaid waar een gemaaid wandelpad komt. Dit middels regelmatig maaibeheer, zodat het pad goed toegankelijk is en blijft. Ook wordt er een plek gemaakt met zicht op het zonneveld, zodat dit onderdeel uit blijft maken van de beleving en niet als onbeleefbare, 'niet bestaande' plek in het landschap verdwijnt.

4.2.3 Losse hagen

Aan de oost-, zuid- en westkant van het zonneveld, worden hagen aangelegd van 4 meter breed.. Aansluitend op de bodem en het landschap, met een groot aandeel meidoorn. Deze worden op een landschappelijke manier beheerd. Om te voorkomen dat bij ziekte alles wegvalt, en om een grotere meerwaarde te genereren voor de biodiversiteit, worden ook andere bij de bodem en het landschap passende soorten gekozen. Dieren kunnen gebruik maken van deze beplanting om in te schuilen en te foerageren. Het sortiment is: meidoorn (40%), sleedoorn (20%), Gelderse roos (10%), hazelaar (10%), grauwe wilg (5%), amandelwilg (5%), katwilg (5%) en kardinaalsmuts (5%). De plantafstand tussen de struiken is 50 centimeter. Door de verschillende soorten in groepen van 3 tot 5 stuks aan te planten wordt voorkomen dat één soort gaat domineren. De haag wordt aan de buitenzijde van het hekwerk geplaatst. Zodra het eindbeeld is bereikt, wordt de haag 1 keer per jaar gesnoeid tot een hoogte van tenminste 2 meter. De haag wordt niet geschoren. Door van onderaf takken weg te nemen kunnen de planten zoveel mogelijk tot bloei en vruchtzetting komen. De periode van onderhoud dient hier ook op afgestemd te worden.

4.2.4 Natuurvriendelijke oever

De natuurvriendelijke oever ten noorden van het lange omloopbos springt door de beperkte hoogte niet in het oog, maar draagt wel bij aan de biodiversiteit van het gebied en de omgeving. Tevens verzacht het de overgang van het bos naar de rest van het plangebied, waarvan de exacte inrichting nog onzeker is. De natuurvriendelijke oever wordt na het vergraven niet ingezaaid om ruimte te bieden aan wat er spontaan opkomt. De natuurvriendelijke oevers worden één keer per jaar gedeeltelijk onderhouden zodat over 50% van de oevers, verspreid over de gehele lengte, meerjarige beplanting aanwezig is. Dit komt ten gunste van beschutting en voedsel voor met name vogels en mogelijk de waterspitsmuis.

Afbeelding 26. Lange omloopbos, autochtoon inheemse plantsoorten

Afbeelding 27. Natuurvriendelijke oever en kruidenrijk grasland

Afbeelding 28. Haag met meidoorn, 4 m breed

Afbeelding 29. Hek van schapengaas

4.3 Schaal van het zonneveld

4.3.1 Hekwerk

Rondom het perceel wordt een hekwerk geplaatst van 1,80 meter hoogte. Deze wordt aan de binnenkant van de haag geplaatst. Het hekwerk begint op plekken waar geen weg of wandelpad loopt, enkele decimeters van de grond, zodat kleine zoogdieren en eventueel reeën het hek kunnen passeren. Het hekwerk sluit aan bij het landelijk karakter door materialisatie, middels een hekwerk van houten palen met schapengaas. Aan de buitenkant van het hek is de landschappelijke inpassing gesitueerd (zoals de hagen).

4.3.2 Panelen, hoogte en oriëntatie

Om de ruimte zo efficiënt mogelijk te benutten is door de initiatiefnemer gekozen voor een oost-west opstelling. Tussen de rijen panelen wordt 2 meter ruimte aan gehouden. Tussen de nok 0,5 meter. De constructie wordt maximaal 1,80 meter hoog en begint op circa 0,70 meter boven maaiveld. Dit zodat eventueel beheer met schapen mogelijk is. Het panelenveld wordt doorsneden door twee beheerpaden.

4.3.3 Transformatoren en compactgebouw

Er wordt met omvormers gewerkt. Een omvormer combineert de stroomopbrengst van zonnepanelen en zet deze om naar wisselstroom. Ze worden nabij of aan de kopse kant van de tafels gemonteerd en vallen daardoor nagenoeg niet op. De kleur is wit / lichtgrijs. Overige bouwwerken zijn ook gesitueerd aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing. Ten behoeve van onderhoud door de netbeheerder dient het compactstation eenvoudig toegankelijk te zijn. Het compactstation is vanaf de openbare weg bereikbaar.

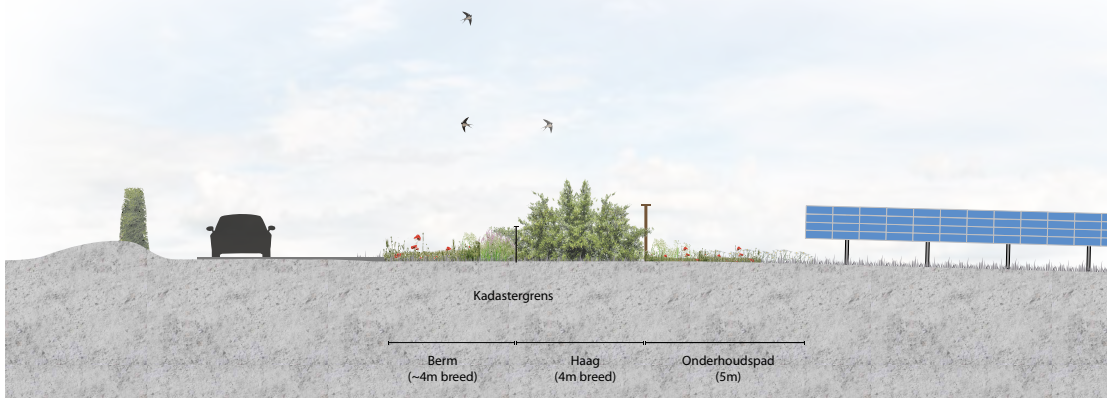
4.3.4 Kruidenstrook en beheerpad

Aan de zuid- en westkant van het zonneveld wordt een haag aangelegd met aansluitend een kruidenstrook, zowel aan de buitenkant als de binnenkant van het hekwerk. Deze strook dient tevens als onderhoudsstrook voor het hekwerk en de watergangen, zowel bij die van het waterschap als de overige watergangen. Binnen het hekwerk liggen enkele beheerpaden waar ook kruidenrijk grasland komt. Beide stroken worden ingezaaid met een kruidenrijkmengsel (Mengsel voor ruderaal gronden 'B1' van de Cruydhoeck of vergelijkbaar). Doordat wordt gestopt met reguliere bemesting is een kruidenrijke begroeiing kansrijker. Het beheer van de ondergrond is bepalend voor het resultaat en de meerwaarde voor de biodiversiteit. Enigszins afhankelijk van de voedselrijkdom, is het op termijn voldoende om 1 á 2 keer per jaar te maaien. In het begin zal twee keer per jaar maaien en afvoeren van het maaisel nodig zijn. Door laat in de winter te maaien (februari) blijft er bedekking en voedsel staan voor fauna. Omdat het nu nog niet duidelijk is hoe de vegetatie zich zal ontwikkelen onder de panelen moet het beheer regelmatig worden bijgesteld om daarmee vegetatiegroei en het bodemleven te stimuleren. Eventueel kan een natuurlijke vorm van bemesting (schapen) hieraan kan bijdragen.

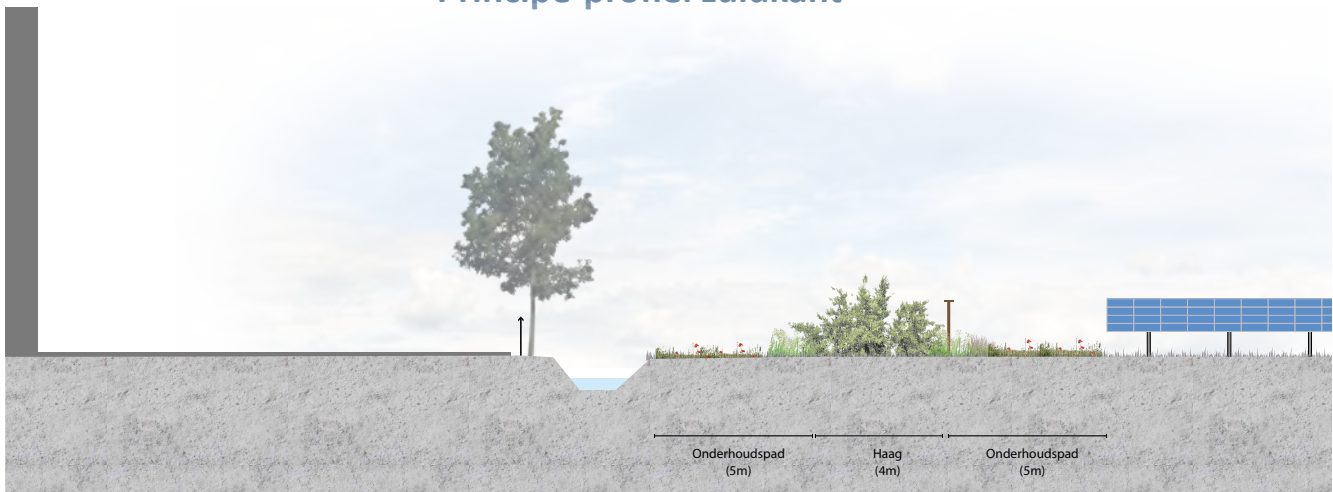
4.3.5 Te verwijderen sloot

In het plangebied ligt momenteel een sloot. Deze wordt gedempt. De sloten in de omgeving wateren momenteel af op andere watergangen. Er is dus geen bovenstrooms gelegen gebied dat hier hinder van ondervindt. Naast een efficiëntere indeling van het terrein wordt zo water langer vastgehouden in het gebied.

Principe-profiel Jan Meesterweg

Principe-profiel zuidkant

Principe-profiel noordkant

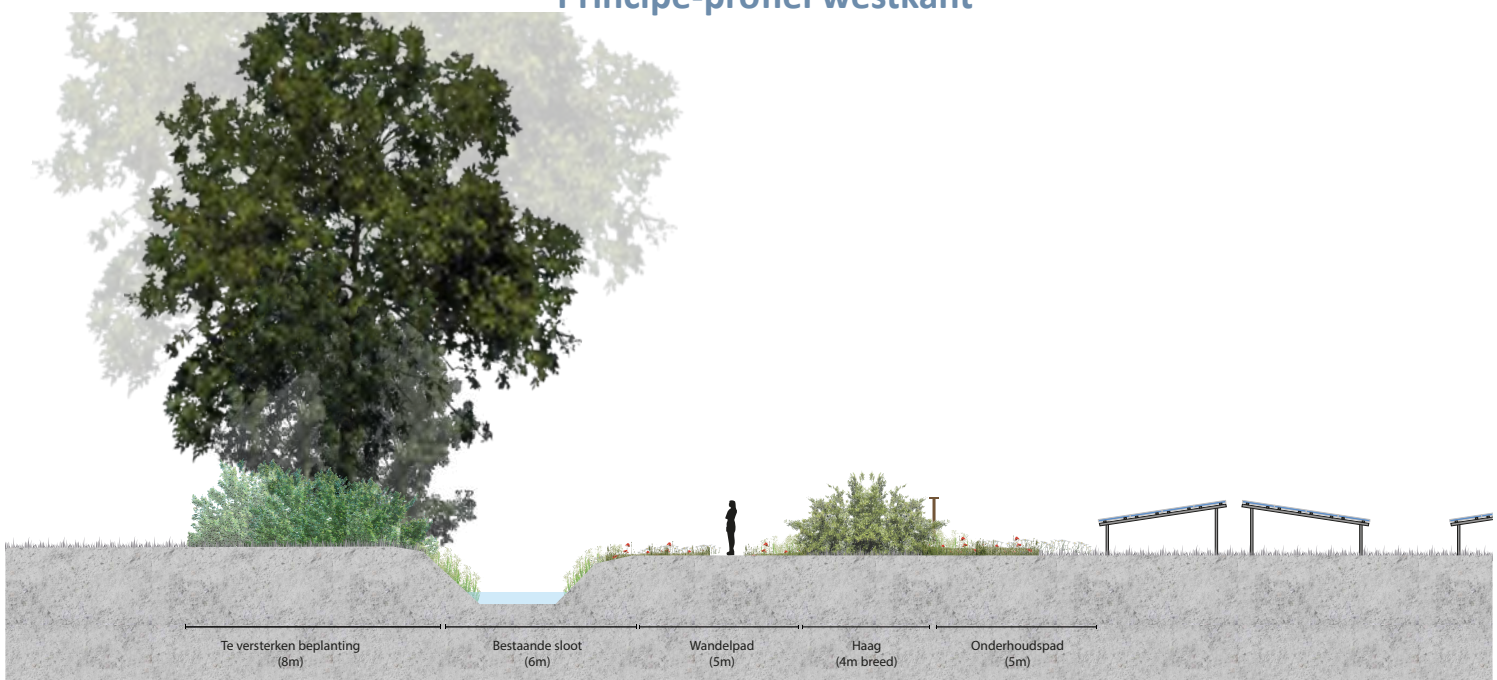
4.3.6 Interactie met de omgeving

Bij de ingang van het terrein komt een informatiebord. Langs het wandelpad aan de noordkant komt een plek waar vandaan zicht is op het zonneveld. Dit zodat het onderdeel blijft uitmaken van de beleving van het gebied.

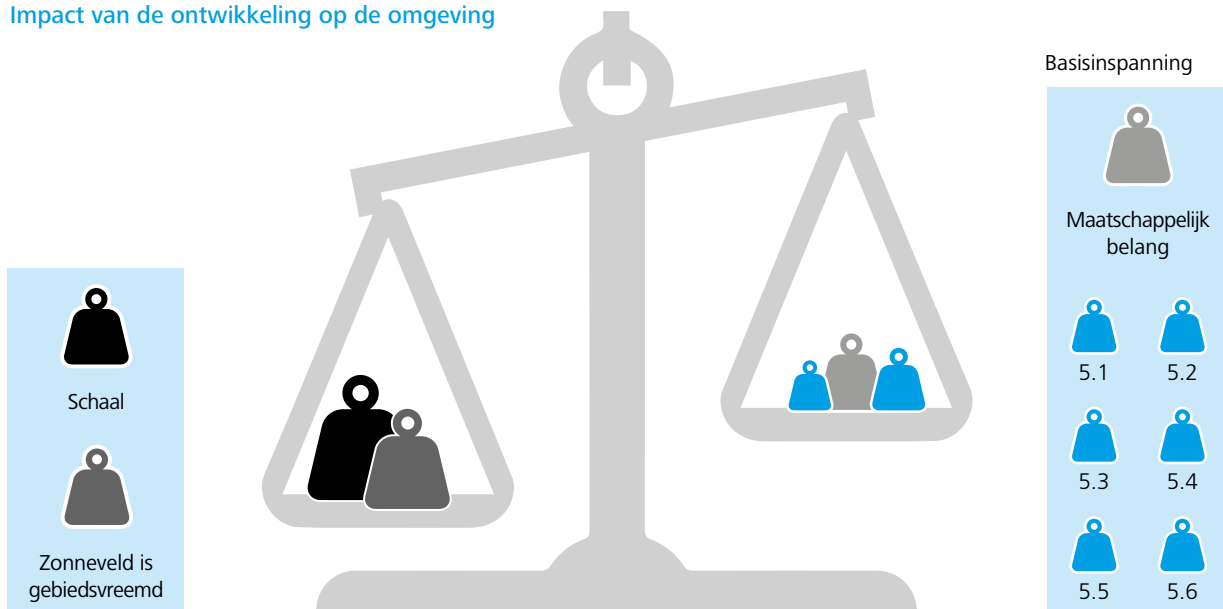

Afbeelding 30. Faunapasseerbaar hek, op enkele decimeters van de grond vastgemaakt (ander type hekwerk maar het juiste principe)

Principe-profiel westkant

Impact van de ontwikkeling op de omgeving

In balans door aanvullende kwaliteitsprestaties

Afbeelding 31. Visuele weergave van de balans uit de Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden

5

KWALITEITSIMPULS GROENE OMGEVING

In aanvulling op de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is er door de provincie Overijssel 'De Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden' opgesteld. Dit helpt initiatiefnemers en gemeenten om samen met omwonenden en andere belanghebbenden een goede balans te bepalen tussen de ruimte voor ontwikkeling en de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties, specifiek voor zonnevelden. De methodiek van deze handreiking is gebruikt voor de toelichting van het ontwerp in hoofdstuk 5. Dit betreft de opdeling in drie schaalniveaus, te weten:

1. Het omringende landschap
2. De directe omgeving
3. Het zonneveld zelf

Op elk schaalniveau spelen andere thema's. Deze worden hieronder beknopt samengevat.

5.1 Goede ruimtelijke inpassing

Het omringende landschap

- Voor de inpassing van het beoogde zonneveld, is gebruik gemaakt van de Catalogus Gebiedskenmerken en de gemeentelijke beleidsplannen.
- De uitgangspunten uit het gemeentelijke Landschapsonwikkelingsplan zijn meegenomen in de landschappelijke inpassing.
- Er is getracht de gebiedskenmerken zo veel mogelijk te respecteren en beplantingselementen en soorten te gebruiken die passen bij de ondergrond.

De directe omgeving

- Het compleet aan het zicht onttrekken van het zonneveld staat niet gelijk aan een goede inpassing. Met gebiedseigen elementen wordt het zonneveld zo goed mogelijk in de ruimtelijke structuur gevoegd (basisinspanning).
- Naast een haag, wordt ruimte gereserveerd voor een lange omloopbos, de inpassing tussen de parallelweg en het zonneveld, en een kruidenrijke strook. Deze combinatie is van grotere toegevoegde waarde voor de biodiversiteit dan één en dezelfde inpassing.

Het zonneveld zelf

- De landschappelijke inpassing van hagen en kruidenrijke stroken wordt aan de buitenkant rondom het zonneveld en het hekwerk geplaatst, dus ook aan de noordkant tussen het hek en het lange omloop bos.
- Door een faunapasseerbaar hek kunnen kleine zoogdieren onverhinderd op het terrein komen, waardoor de impact op ecologie wordt verminderd en op onderdelen zelfs verbeterd ten opzichte van de huidige situatie. Er ontstaat rust op het zonneveld door het extensiever landgebruik en door meer ruimte voor biodiversiteit in de randen.

5.2 Aanvullende kwaliteitsprestaties

Naast de basisinspanning kan er sprake zijn van aanvullende kwaliteitsprestaties. De mate hiervan is afhankelijk van de impact op landschappelijke en ecologische waarden. Gezien de huidige situatie van het plangebied is de impact minimaal. Nu is het een akker. Straks wordt er op diverse plekken meer ruimte geboden aan flora en fauna, en in de vorm van beschutting, voedsel en nestgelegenheid aan insecten, kleine zoogdieren en vogels. Een gebied waar mogelijk de waterspitsmuis voorkomt wordt ongemoeid gelaten met de ontwikkeling van het zonneveld. De grootste meerwaarde is waarschijnlijk dat de revenuen van het zonneveld worden ingezet voor de gemeenschap. Overige ruimtelijke ingrepen binnen het plangebied die onder de aanvullende kwaliteitsprestaties vallen zijn:

- Het lange-omloopbos aan de noordkant en de versterking van de bosrand aan de westkant vormt een extra, blijvende kwaliteitsimpuls en ontnemt het zicht op de fabriek van Stegeman vanaf de dijk.
- De natuurvriendelijke oever langs de watergang vormt een extra kwaliteitsimpuls.
- Het bestaande wandelpad wordt verlengd.
- Tot slot betreft het een burgerinitiatief, zonder winstoogmerk.

Colofon

Dit rapport is een uitgave van Eelerwoude.

Eelerwoude heeft vestigingen in Goor, Diever, Culemborg en Wassenaar

© Eelerwoude 2019, niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van Eelerwoude, Mossendamsdwarsweg 3, 7470DB Goor.

www.eelerwoude.nl

Bescherming gebieden: Onderbouwing stikstofdepositie

Zonneveld Noordmanshoek te Wijhe

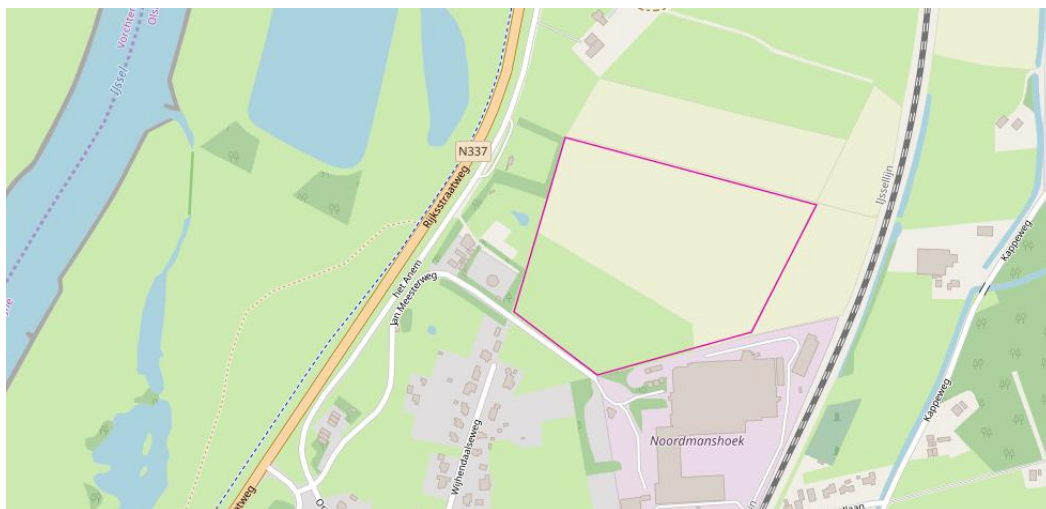
Projectnummer: P9082
Datum: 15-8-2019
Projectleider: Mark Elshof
Opgesteld: J. Marchal

Energiecoöperatie Goed Veur Mekare is voornemens een zonneveld te realiseren genaamd 'Zonneveld Noordmanshoek'. Het zonneveld is gepland ten noorden van de Jan Meesterweg te Wijhe, gelegen in de gemeente Olst-Wijhe, provincie Overijssel.

Voor de realisatie van deze ontwikkeling zijn toetsingen van de plannen aan natuurwetgeving en -beleid noodzakelijk. Met deze toetsingen moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling kan worden gerealiseerd binnen de kaders van de natuurbescherming. In onderstaande notitie wordt voor het onderdeel Gebiedsbescherming de mogelijke effecten van stikstofdepositie nader uitgewerkt. Bij de beoordeling wordt gekeken naar zowel de aanlegfase en ontmantelingsfase (tijdelijk) als de gebruiksfase (nieuwe, permanente fase).

Ligging plangebied

Het plangebied betreft een agrarisch perceel ten noorden van de Jan Meesterweg en vleeswarenfabriek Stegeman (Figuur 1). Ten westen van het gebied ligt de N337 Rijkstraatweg met daarachter de IJssel. Ten oosten ligt de spoorlijn IJssellijn. Het plangebied (binnen de hekwerken) is circa 6,5 hectare groot, het perceel heeft een grootte van 8,9 hectare.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van het plangebied (roze kader) ten noorden van de Jan Meesterweg te Wijhe. Bron kaart: Esri, 2019

Natura 2000-gebied Rijntakken

Het plangebied ligt op circa 190 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel (Figuur 2). Voor dit gebied zijn met name habitatsoorten aangewezen die zijn gebonden aan waterrijke gebieden. Ook bestaat een groot deel van de habitattypen uit vochtige tot natte gebieden.

Effectenindicator Rijntakken

Om een indruk te krijgen waar de verstoringgevoeligheden van het Natura 2000-gebied liggen, is de Effectenindicator (Synbiosys Alterra, 2019) ingevuld (13 augustus 2019). Doordat het aanleggen van een zonneveld niet als 'verstoringmogelijk' kan worden gekozen, is voor dit gebied met betrekking op de verstoring gekeken naar:

- Kabels en leidingen;
- woningbouw.

Daarbij is woningbouw als worst case effect meegenomen. De indicator geeft weer dat de aangewezen habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels bij deze type verstoringen niet gevoelig zijn voor vermesting of verzuring door stikstofdepositie uit de lucht.

Figuur 2. Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied Rijntakken (bruine arcering). Bron: Provincie Overijssel, 2019

Uitgangssituatie zonneveld

Op het perceel van 8,9 hectare wordt een zonneveld gerealiseerd van circa 6 hectare. De werkzaamheden zullen circa 6 maanden duren. De panelen worden in een oost-west opstelling geplaatst. Tussen de rijen panelen wordt 2,0 meter aangehouden, tussen de nok

0,5 meter. De constructie wordt maximaal 1,80 meter hoog en begint op 0,70 meter boven maaiveld zodat beweiding door schapen mogelijk is. Het zonneveld wordt landschappelijk ingepast met een bosschage aan de noordkant en een pad dat aansluit op bestaande wandelpaden. Ook wordt een natuurvriendelijke oever gerealiseerd, hagen en kruidenrijk grasland.

Het zonneveld wordt voor een periode van 25 jaar in gebruik genomen. Na deze looptijd wordt het zonneveld ontmanteld.

Projectsaldering

Het de realisatie van het zonneveld wordt de projectsaldering toegepast. Dat houdt in dat bij de ontwikkeling van windturbineparken en grondgebonden zonnenvelden zeker wordt gesteld dat de ontwikkeling leidt tot een gelijke of afnemende stikstofemissie ten opzichte van de referentiesituatie.

Huidig gebruik

In de huidige situatie is het plangebied in gebruik als akkerbouwland; afgelopen jaren is maïs verbouwd, dit jaar worden aardappelen geteeld. Door de functie van productieland wordt het land regelmatig bewerkt en wordt de grond bemest. Het aantal dagen dat de handelingen duren is een gemiddelde. Daarbij wordt uitgegaan van een werkdag van 8 uur. De handelingen op huidig perceel zijn als volgt:

Mobiele werktuigen		
Soort voertuig	Handeling	Aantal dagen per jaar
Trekker	Ploegen	4
Trekker	Inzaaien	3
Trekker	Oogsten	4
Trekker met aanhanger	Afvoeren oogst	4
Trekker	Bemesten grond	3
Trekker	Onkruid bestrijding	2
Trekker	Aanbrengen stikstof	2
Totaal aantal dagen per jaar		22

Aanlegfase en ontmantelingsfase

Om het zonneveld te kunnen realiseren, wordt maximaal 6 maanden gebouwd en materieel ingezet. Deze bestaan uit het volgende handelingen:

1. aanleveren materiaal voor bouwplaats voorzieningen
2. vastleggen grondslag voor palen
3. plaatsen palen
4. leveren montagesysteem
5. leveren zonnepanelen
6. plaatsen zonnepanelen
7. sleuven graven

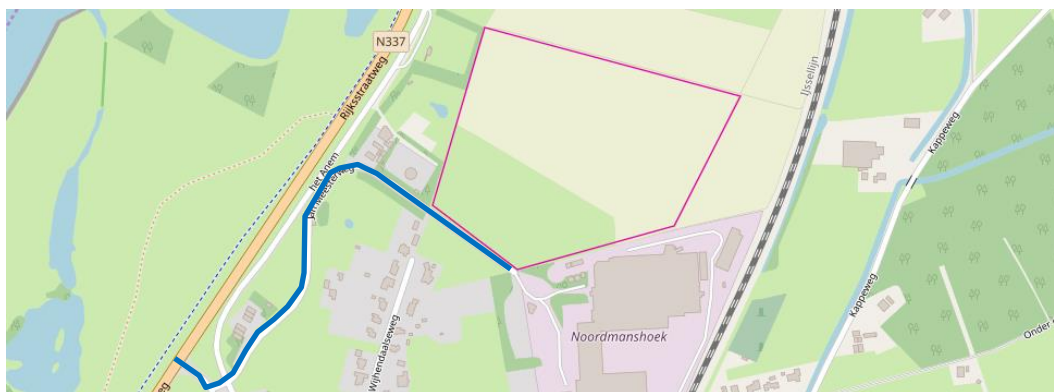
8. vervoer personeel
9. plaatsen hekwerk
10. compactstations plaatsen en installeren
11. aanleg verharding (straten) naar compactstations en levering graskeien

Daarbij is uitgegaan van 5 werkdagen per week, 8 uur per dag, gedurende de bouwperiode van 6 maanden.

Mobiele werktuigen		
Soort	Handeling	Inzet
Sondeerwagen	Grondslag palen bepalen	1 dag
Trilmachine	Aandrukken palen	2 x 10 dagen
Vorkheftruck	Materiaal op bouwterrein	2 x 60 dagen
Graafmachine	Graven sleuven	1 x 25 dagen
Graafmachine	Straten	1 x 10 dagen
Totaal aantal dagen per jaar		106

Verkeersbewegingen		
Soort	Handeling	Aantal verkeersbewegingen
Vrachtwagen	Materiaal aanleveren	12 x 2 = 24
Vrachtwagen	Montage	4 x 2 = 8
Vrachtwagen	Zonnepanelen leveren	2 x 25 = 50
Busje	Vervoer personeel	2 x 2 x 26 weken = 520
Vrachtwagen	Hekwerk leveren	2 x 2 = 4
Vrachtwagen	Compactstations leveren	3 x 2 = 6
Busje	Monteurs installatie compactstations	1 x 2 x 6 = 12
Vrachtwagen	Graskeien leveren	1 x 2 = 2
Totaal aantal bewegingen		626

Het materiaal zal worden aangeleverd vanaf doorgaande wegen. Gezien de gunstige ligging van het plangebied zal dit de N337 Rijksstraatweg zijn, vanwaar over de Jan Meesterweg naar het plangebied wordt gereden (Figuur 3). Ditzelfde geldt bij de ontmantelingsfase.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (roze kader) ten opzichte van doorgaande wegen. Vanaf de N337 wordt het materiaal aangevoerd (blauwe lijn). Bron kaart: ESRI, 2019

Onderhoud

Voor het onderhoud van het zonneveld zal wordt gemaaid.

Mobiele werktuigen		
Soort voertuig	Handeling	Aantal dagen per jaar
Trekker	Maaien en afvoeren	2
Totaal aantal dagen per jaar		2

Gebruiksfase

Eerst wordt een beschrijving gegeven van de nieuwe, permanente fase om een goed beeld te krijgen van het doel van de herinrichting.

Ligging en huidig gebruik

Het plangebied grenst aan bebouwing, fabriek, en ligt globaal tussen de spoorlijn (oostzijde) en de N337 Rijksstraatweg (westzijde). Het perceel is in gebruik als akkerbouwland en wordt in de huidige situatie intensief gebruikt door het land machinaal te bewerken en te bemesten.

Toekomstig gebruik

Op het perceel wordt een zonneveld gerealiseerd van circa 6 hectare. In verband met het zicht vanaf woningen in de omgeving wordt het zonneveld landschappelijk ingepast door rondom het veld een bosschage, haag en kruidenrijk grasland aan te leggen. De inrichting sluit aan bij het landschap waarin het perceel is gelegen. Het beheer is extensief en aangepast op het realiseren van kruidenrijke vegetatie en de ontwikkeling van de groene elementen. Het perceel zal niet meer worden bewerkt en bemest.

Effecten van verandering van gebruik

Door de bestemming van het perceel te wijzigen door 8 hectare intensief gebruikt akkerbouwland om te vormen tot een extensief gebruikt gebied, treden er zowel voor inrichting, beheer als bewerking positieve effecten op (Tabel 1).

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het plangebied als zonneveld niet meer wordt bewerkt (geen productiegrond) en bemest, dat in de huidige situatie wordt uitgevoerd door landbouw machines. Ook krijgt de bodem tijd te herstellen en wordt extensief beheer uitgevoerd dat is gestuurd op de ontwikkeling van kruidenrijk grasland en de ontwikkeling van de groene elementen.

Tabel 1. Overzicht effecten huidig en toekomstig gebruik

	Huidig gebruik	Toekomstig gebruik	Effecten
Bestemming	Agrarisch	Zonneveld	Van intensief belast naar extensief belast
Inrichting	Productie akkerbouwland	Zonnepanelen met kruidenrijke vegetatie, hagen en een bosschage → ecologisch waardevol	Meer variatie, minder betreding door zware machines. Landschappelijke inpassing zorgt voor een verbetering van de natuurwaarden.
Beheer	Intensief gebruik door machinale bewerking; de bodem door bemesting en beheer van de akkergrond door inzaaien en oogsten	Extensief toegepast beheer/ maatwerk van kruidenrijk grasland	Extensiever beheer geeft minder machinaal onderhoud/ bewerking en minder uitstoot van stikstof.
Bewerking	Perceel wordt bemest, onkruid wordt bestreden	Geen bemesting van het perceel en bestrijding van onkruid	Machinale betreding ten behoeve van bemesting en bestrijding vervalt. Ruime daling stikstofuitstoot en verbetering van de bodem

Onderhoud

Het zonneveld zal 25 jaar in gebruik zijn. De effecten van verandering in gebruik zijn weer te geven in het aantal dagen dat belasting optreedt, opgeteld over deze 25 jaar. Daarbij is uitgegaan van de belasting die optreedt door trekkers.

Mobiele werktuigen			
Soort voertuig	Aantal dagen per jaar	Totaal over 25 jaar	Aanlegfase en ontmanteling
Huidige situatie	22	550	-
Gebruikssituatie	2	50	212

Uit de vergelijking komt naar voren dat het aantal dagen dat het plangebied wordt belast met zwaar materiaal jaarlijks met 20 dagen wordt verminderd en over een periode van 25 jaar met 500 dagen wordt verminderd. De werktuigen stoten stikstof uit. Een forse vermindering van het aantal belastende dagen per jaar dat werktuigen worden ingezet houdt daarmee ook een forse vermindering in van de stikstofdepositie.

Tweemaal zijn 106 verkeersbewegingen van lichte, middel zware en zware voertuigen van toepassing. Echter, deze verkeersbewegingen zijn niet direct vergelijkbaar en op te tellen bij de belasting van de werktuigen, doordat zij heen en weer rijden en niet in het plangebied een dag werkzaam zijn.

Onderbouwing

Om de positieve verandering ten behoeve van de langere termijn, ten minste 25 jaar, voor de stikstofdepositie op het perceel te bewerkstelligen, is inzet van materieel onvermijdelijk. Een belangrijk uitgangspunt bij deze is dat de aangewezen habitattypen en soorten van het nabij gelegen Natura 2000-gebied Rijntakken niet gevoelig zijn voor vermessing of verzuring van stikstofdepositie uit de lucht door dergelijke werkzaamheden (verstoringen).

Tijdelijke hoge belasting

Doordat de werkzaamheden tijdelijke zijn, maximaal 6 maanden, zal de impact van de stikstofdepositie van dit materieel beperkt zijn. Doordat slechts een klein gebied wordt ingericht als zonneveld (6 van de 8,9 hectare), is ook een matige belasting van materieel voor korte tijd (6 maanden) noodzakelijk voor de aanvoer en realisatie. De uitstoot van stikstof is daarmee tijdelijk en beperkt.

Gebruik bestaande wegen

Daarnaast wordt voor de aanvoer gebruik gemaakt van lokale en bestaande doorgaande wegen waarmee het materieel grotendeels opgaat in de dagelijkse verkeersbewegingen en geen extra belasting vormt. De ligging van het plangebied is zeer gunstig; materieel heeft een vrijwel directe verbinding met de N337. Door de beperkte grootte van het plangebied is het aantal rijbewegingen ook beperkt. Ook de bestaande doorgaande weg N337 vormt een barrière tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Rijntakken. Deze bestaande infrastructuur, inclusief het spoor (IJssellijn), zorgt voor een hoge belasting van stikstofdepositie, die permanent aanwezig is. Bij duurzame energieprojecten, als het zonneveld, zal na de bouwfase geen sprake zijn van significante stikstofemissies. Dit wordt gewaarborgd in de projectsaldering die van toepassing is.

Reductie belasting werktuigen

Deze saldering komt al tot uiting in het overzicht van werktuigen die jaarlijks worden ingezet bij de bewerking van het plangebied in de huidige situatie, als akkerbouwland, en in de nieuwe situatie, als zonneveld. Gebruik van het gebied als zonneveld zorgt voor een reductie van 500 dagen voor de 25 jaar dat zware werktuigen in het plangebied in gebruik zijn.

Reductie emissies

Daarnaast zorgen duurzame energieprojecten ervoor dat elektriciteit uit hernieuwbare bronnen de productie van grijze stroom, met alle emissies van dien, wordt vervangen. Op deze wijze wordt een reductie van emissies (als stikstofdepositie) gerealiseerd.

Conclusie

Met de analyse van het huidige gebruik, het toekomstige gebruik het de handelingen (inzet werktuigen) die nodig zijn om de ontwikkeling te realiseren, kunnen onderstaande conclusies worden getrokken.

- De aangewezen habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels zijn bij verstoring door kabels en leidingen en woningbouw, niet gevoelig voor vermisting of verzuring door stikstofdepositie uit de lucht.
- Voor de realisatie van het zonneveld is beperkt materieel noodzakelijk. Dit is van korte duur en beperkt qua hoeveelheid verkeersbewegingen. De ligging van het plangebied nabij de N337 is zeer gunstig; bij de aanrijroute worden geen Natura 2000-gebied doorkruist. Daarmee wordt gezorgd dat de effecten van stikstofdepositie gedurende de aanlegfase beperkt blijven.
- Daarnaast wordt de beperkte stikstofdepositie van de aanlegfase en van de ontmantelingsfase ruim gecompenseerd doordat in de nieuwe (permanente) situatie, de belasting van het perceel aanzienlijk wordt verminderd door de bewerking, productie (oogst) en bemesting achterwege te laten en een extensief beheer toe te passen. Daarbij zorgt de landschappelijke inpassing voor een verbetering van de natuurwaarden. Ook zorgt het energieproject ervoor dat de productie van grijze stroom, met alle emissies die daarbij van toepassing zijn, wordt vervangen door een duurzame manier van energie opwekken. De projectsaldering is daarin leidend en uit zich in het feit dat de belasting van werktuigen in de 25 jaar dat het zonneveld actief is fors wordt gereduceerd.

Op basis van bovenstaande onderbouwing en conclusies is er geen sprake van een significant negatief effect op het dichtstbijzijnde gelegen Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel.

Unity Check formule kabels

Gelen vlakken invullen !!

FORMULEN ZIJN GEBLOKKEERD VIA -->
controleren --> beveiligen blad

$$UC = L * K1 * (\log(k2) - \log(a))$$

$$L = L1 + L2 + L3 + L4$$

$$L = 0,042 \text{ km}$$

$$L1 = 0,042 \text{ km}$$

$$L2 = 0 \text{ km}$$

$$L3 = 0 \text{ km}$$

$$L4 = 0 \text{ km}$$

$$A = ((0,78/L * (L1 * (A1+A2)/2) + L2 * (A2+A3)/2) + L3 * (A3+A4)/2) + L4 * (A4+A5)/2$$

$$A1 = 160,25 \text{ m}$$

$$A2 = 116,9 \text{ m}$$

$$A3 = 0 \text{ m}$$

$$A4 = 0 \text{ m}$$

$$A5 = 0 \text{ m}$$

$$A = 108,0885 \text{ M}$$

Unity Check Formule (normale omstandigheden)

Normale omstandigheden

$$UC = L * K1 * (\log(k2) - \log(a))$$

$$K1 = 0,043$$

$$UC = 0,000908$$

$$K2 = 344$$

Toelaatbare beïnvloeding <1 Toelaatbaar

Unity Check Formule (Eenfase korsluiting)

Eenfasekorsluiting

$$UC = L * K1 * (\log(k2) - \log(a))$$

$$K1 = 19,355$$

$$UC = 0,871497$$

$$K2 = 1276$$

Toelaatbare beïnvloeding <1 Toelaatbaar

Unity Check Formule (Corrosie)

Corrosie

$$UC = L * K1 * (\log(k2) - \log(a))$$

$$K1 = 0,025$$

$$UC = 0,000597$$

$$K2 = 400$$

Toelaatbare beïnvloeding <1 Toelaatbaar

Unity Check Formule (onderhoud (n-1))

Onderhoud

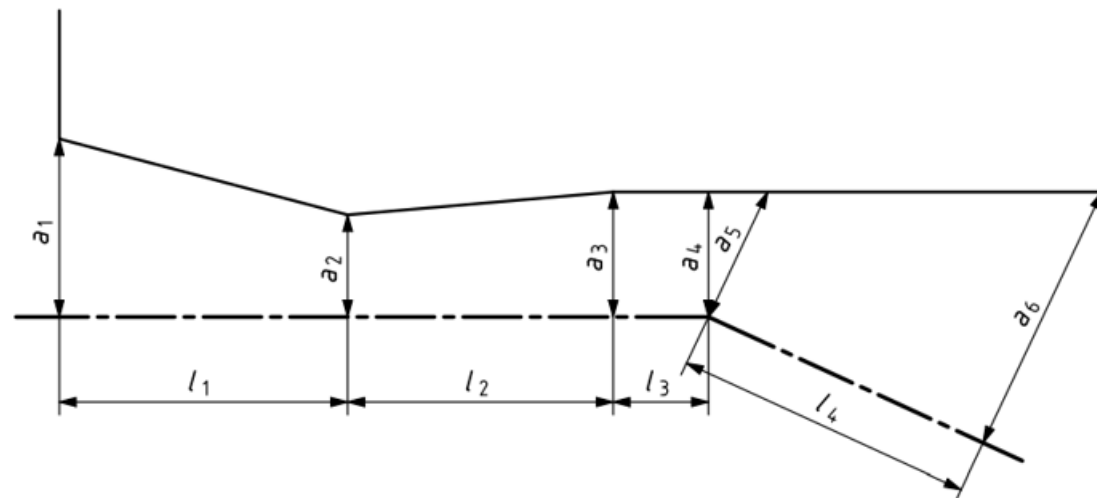
$$UC = L * K1 * (\log(k2) - \log(a))$$

$$K1 = 0,043$$

$$UC = 0,000908$$

$$K2 = 344$$

Toelaatbare beïnvloeding <1 Toelaatbaar

— buisleiding

- - - hartlijn hoogspanningsverbinding

De 'Unity Check' (UC) wordt berekend met de volgende formule:

$$UC = l \times K1 \times (\log(K2) - \log(a))$$

waarin:

l is de lengte van de parallelloop, in km;

a is de onderlinge hart-op-hartafstand tussen buisleiding en hoogspanningssysteem, horizontaal gemeten, in m;

$K1$ is een constante, afhankelijk van het hoogspanningssysteem;

$K2$ is het beïnvloedingsgebied van het hoogspanningssysteem, in m.

Toetsing Wet natuurbescherming

Energiepark Noordmanshoek Olst-Wijhe

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Toetsing Wet natuurbescherming

Energiepark Noordmanshoek Olst-Wijhe

Opdrachtgever

Goed Veur Mekare U.A.

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7470 AB Goor
0547-727019
goor@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P9082
Datum: 28-11-2018 en geactualiseerd op
17-4-2019
Opgesteld: Vincent de Lenne

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Voorgenomen ontwikkeling.....	5
3	NATUURWETGEVING EN -BELEID	8
3.1	Inleiding.....	8
3.2	Bescherming van soorten	8
3.3	Bescherming van gebieden	8
3.4	Bescherming van houtopstanden	9
3.5	Natuurnetwerk Nederland.....	10
4	METHODE	12
4.1	Bureauonderzoek.....	12
4.2	Terreinbezoek	12
5	BESCHERMDE SOORTEN	14
5.1	Planten.....	14
5.2	Zoogdieren.....	14
5.2.1	Vleermuizen	14
5.2.2	Overige zoogdieren.....	17
5.3	Vogels	18
5.4	Reptielen.....	20
5.5	Amfibieën	20
5.6	Vissen	21
5.7	Ongewervelden.....	21
6	CONCLUSIE	22
6.1	Conclusie bescherming soorten	22
6.2	Conclusie bescherming gebieden.....	23
6.3	Conclusie bescherming houtopstanden	23
6.4	Conclusie Natuurnetwerk Nederland	23
6.5	Geldigheid onderzoek	23
	LITERATUURLIJST	25
	BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER NATUURWETGEVING	26

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens ter hoogte van de Jan Meesterweg in Wijhe een Zonnepark te realiseren.

In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in een open agrarisch gebied ten noorden van Wijhe en ligt besloten tussen de Rijksweg N337 en de spoorlijn richting Zwolle. Het plangebied bestaat grotendeels uit akkerland, waardoor verscheidene sloten lopen. In het noordoosten van het plangebied is een nat verruig perceel aanwezig met riet, rietgras, brandnetel etc. Tevens is hier relatief jonge beplanting (opslag) van wilg en populier aanwezig.

Figuur 1 toont de ligging van het plangebied. Figuur 2 toont een luchtfoto van het plangebied. Figuur 3 toont de voorgenomen ontwikkeling en figuur 4 toont de situatie op de dag van het veldbezoek.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De opdrachtgever is voornemens om in het plangebied een zonnepark te realiseren. De panelen zullen in een oost-westopstelling komen te staan met minimaal 2 meter tussen de rijen. Onder de panelen komt grasland dat mogelijk begraaasd gaat worden door schapen. De landschappelijke inpassing betreft o.a. de omzoming met hagen.

Aan de westkant van het zonnepark, net buiten het plangebied, zal een extra bomenrij aangeplant worden. Mogelijk zal een enkele bestaande dode boom aan deze zijde verwijderd worden.

Figuur 1. Ligging en begrenzing plangebied

Figuur 2. Impressie plangebied

Eelerwoude

Energiepark Noordmanshoek Olst-Wijhe

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag en alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid is het Rijk het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime andere soorten. Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien dit niet mogelijk blijkt, is het nodig om na te gaan of een ontheffing kan worden verkregen. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De bescherming van soorten is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden

instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied

In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op korte afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om: houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom:

- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;

- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbepplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten er meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of er hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied

Mogelijk wordt er wat opslag en enkele bomen ter hoogte van fabriek Stegeman gekapt, en een enkele dode boom aan de westkant, net buiten het plangebied. Deze bomen maken echter geen deel uit van houtopstanden. Een nadere melding houtopstanden is niet noodzakelijk.

3.5 Natuurnetwerk Nederland

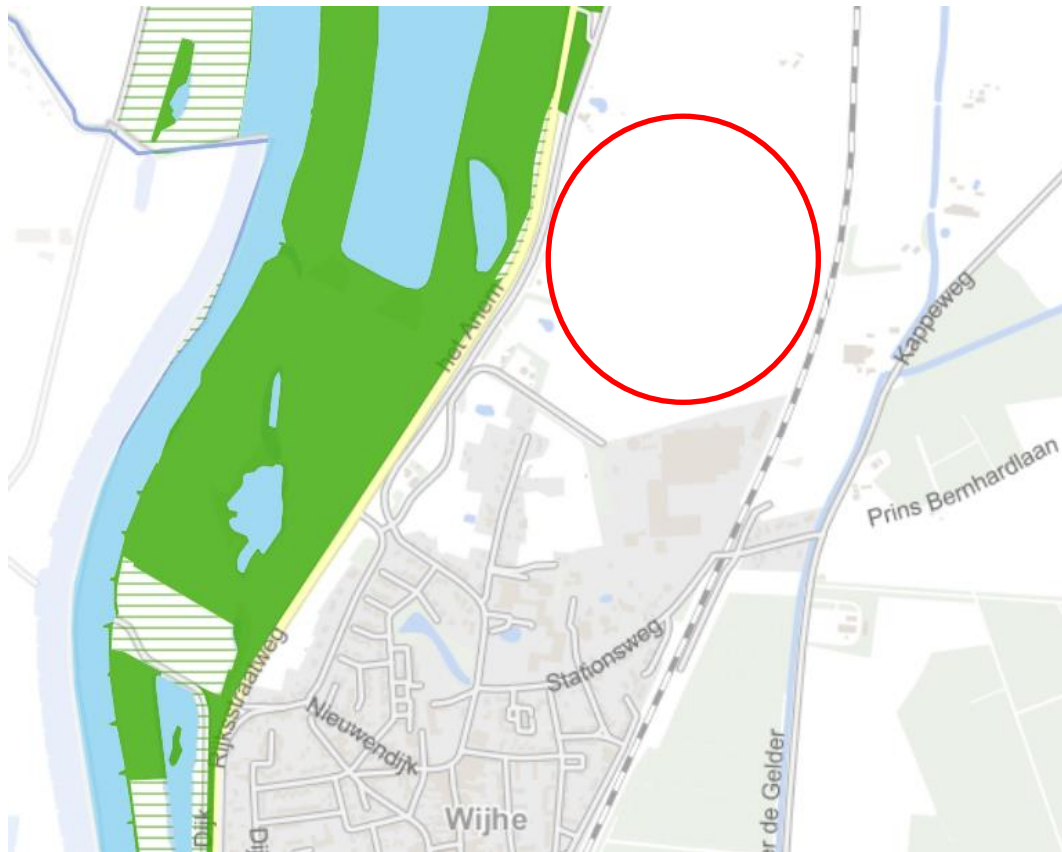
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming.

Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN denkbaar zijn, is het noodzakelijk een NNN-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

Het plangebied ligt op korte afstand van het NNN, maar maakt hier geen onderdeel van uit (figuur 6). Het NNN kent geen externe werking. Een toetsing aan het NNN-beleid is daarom niet noodzakelijk.

Figuur 3. Ligging plangebied (in rode cirkel) ten opzichte van het NNN. (Bron: Atlas van Overijssel)

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer), en veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast is de flora- en faunadatabase van Eelerwoude geraadpleegd. Eelerwoude heeft in de afgelopen jaren namelijk veel veldonderzoeken naar beschermde flora en fauna in de omgeving van het plangebied uitgevoerd.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door V. de Lenne uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (zie kader). Het veldbezoek is uitgevoerd op 26 november 2018 bij 6°C, half bewolkt weer en windkracht 3 Bft. Daarnaast is een extra veldbezoek op 16 april 2019 uitgevoerd, onder gunstige weersomstandigheden. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

Kader – ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- *op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- *op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- *als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.*

5

BESCHERMDE SOORTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er is gekeken naar het voorkomen van beschermde planten. Daarnaast is er een deskundigenbeoordeling van de potentiële aanwezigheid van beschermde planten in het plangebied uitgevoerd op basis van een biotoopanalyse.

Het plangebied bestaat uit intensief gebruikt agrarisch bouwland. Op enkele ruigtesoorten naast enkele perceelsloten na, zijn hier nauwelijks planten aanwezig.

In het noordoosten van het plangebied is een verruigd perceel aanwezig met soorten als riet, rietgras, berenklauw, akkerdistel en brandnetel. Ook is hier opslag van wilg en populier aanwezig.

Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen. Veel van de beschermde soorten komen nagenoeg uitsluitend voor in natuurgebieden.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht. Er worden dan ook geen effecten op beschermde plantensoorten verwacht. Een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonend en gewone grootoervleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen ontbreken daardoor in het plangebied. In het noordoosten van het plangebied bevinden zich enkele wilgen en populieren. Langs het terrein van Stegeman staan tevens enkele platanen. In deze bomen zijn echter geen geschikte holten of andere verblijfplaatsmogelijkheden (loshangen schors) aanwezig die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen.

Foerageergebied en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied. Vleermuizen foerageren met name rond beplanting en waterelementen. Beplanting is maar zeer beperkt aanwezig, mogelijk worden de randen van het plangebied gebruikt als foerageergebied. Vliegroutes worden niet verwacht door het ontbreken van verbindende lijnvormige landschapsstructuren in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zijn niet aanwezig in het plangebied, negatieve effecten op verblijfplaatsen zijn uitgesloten. Mogelijk zal een enkele boom verwijderd worden. Hierin zijn geen geschikte verblijfplaatsmogelijkheden voor vleermuizen aanwezig. Met name het noordoostelijke deel van het plangebied is geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Dit gebied blijft geschikt als foerageergebied. Negatieve effecten worden niet verwacht.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor vleermuizen niet noodzakelijk.

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen, literatuurgegevens en expertise zijn ondermeer de volgende algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied aanwezig of te verwachten: ree, vos, haas, konijn, egel en diverse algemene muizen. Deze soorten gebruiken het plangebied als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied. Daarnaast zullen een aantal van deze soorten het plangebied gebruiken als migratieroute. Deze soorten zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en vallen onder het beschermingsregime andere soorten. In de provincie Overijssel is voor deze soorten bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling opgesteld.

Andere beschermde soorten die in de omgeving kunnen voorkomen, maar waar geen vrijstelling voor geldt, zijn steenmarter en waterspitsmuis. De steenmarter is een weinig kritische soort die tot in het centrum van steden te vinden is, maar een voorkeur heeft voor het landelijk gebied, waar hij veelal verblijfplaatsen heeft in verlaten schuren maar ook soms in takkenhopen, holle bomen of dichte vegetatie. Er zijn geen sporen (krabsporen, uitwerpselen, latrines, prooi-resten) in het plangebied aangetroffen en verblijfplaatsen ontbreken. Steenmarters kunnen grote territoria hebben dus mogelijk maakt het plangebied wel onderdeel uit van het leefgebied van steenmarter.

De ruigtezone in het noordoostelijk deel van het plangebied vormt potentieel leefgebied voor de nationaal beschermde Waterspitsmuis. Het voorkomen van Waterspitsmuis beperkt zich tot rijk begroeide ruigtes, vrijwel altijd in de nabijheid van oppervlaktewater. Schoon en helder water is belangrijk vanwege de betere voedselkwaliteit. Vaak heeft zich een vegetatie ontwikkeld die kenmerkend is voor het afwezig blijven van beheer (o.a. met soorten als Pluimzegge, Moerasspirea en overblijvend Riet). Uit de omgeving is tevens het voorkomen van waterspitsmuis bekend (Broekhuizen, *et al.* 1992 en Bode *et al.* 1999).

Effecten en ontheffing

De effecten op algemeen voorkomende zoogdieren zijn afhankelijk van de inpassing en het beheer van het zonnepark. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Overijssel een vrijstelling opgesteld. Desalniettemin kan er bij de inrichting rekening worden gehouden met deze soorten. Indien er vanaf de grond een fijnmazig hoog hekwerk om het zonnepark komt te staan en het gras kort afgegrasd en

afgemaaid blijft dan wordt de toegang beperkt en is ook weinig geschikt leefgebied voor handen. Om het leefgebied toegankelijk en geschikt te houden kan er worden gedacht aan gefaseerd maai- (of graas)beheer, het hek met 10 cm ruimte vanaf de grond plaatsen, een niet te hoog hek plaatsen en/of gebruik maken van een hek zonder fijne mazen. Voor de creëren van kruidenrijke vegetatie gaat de voorkeur uit om dit middels graas/maai-beheer te doen in plaats van door middel van het actief zaaien van kruidenmengsels. Kruidenmengsels moeten ieder jaar opnieuw worden ingezaaid. Het oogt wel kleurrijk en gevarieerd, maar is niet duurzaam. Bovendien kan er door middel van maai-beheer meer variatie in vegetatie worden bewerkstelligd door variatie te creëren in hoogte en leeftijd van de vegetatie.

Voor steenmarter geldt dat negatieve effecten zijn uit te sluiten. Verblijfplaatsen en essentieel leefgebied zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Mogelijk maakt het plangebied wel onderdeel uit van het territorium van de steenmarter, maar verblijfplaatsen van steenmarter zijn uitgesloten. Bovendien blijft het plangebied ook na de ontwikkeling geschikt als leefgebied voor de steenmarter.

Waterspitsmuis kan onvoldoende uitgesloten worden in het noordoostelijk deel van het plangebied. Indien dit deel ook wordt ingericht als zonnepark is nader onderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van waterspitsmuis, om aan te tonen of deze soort voorkomt en welke eventuele gevolgen de aanleg van het zonnepark hebben op de soort. Voorlopig is echter besloten dit gebied niet in te richten als zonnepark, waardoor dit nadere onderzoek niet noodzakelijk is.

Conclusie: nader onderzoek naar waterspitsmuis is alleen noodzakelijk, indien het verruigde perceel aan de noordoostkant van het plangebied gebruikt wordt als zonnepark. Dit is in

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid kan gemaakt worden tussen broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten. Vogels met jaarrond beschermde nesten, komen elk jaar terug bij hun nest. Dit nest mag dus ook niet buiten het broedseizoen verwijderd worden.

Broedvogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van akkers en ruigte. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruik maken van het plangebied; kievit, ekster, houtduif, zwarte kraai, roek, wilde eend, en blauwe reiger.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogelsoorten, of aanwijzingen (braakballen of uitwerpselen) hiertoe, die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruik maken zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en worden op basis van de aanwezige terreintypen ook niet verwacht (geen bebouwing en vrijwel geen hoge oude bomen). Mogelijk dat enkele soorten met een

jaarrond beschermde nest wel het plangebied gebruiken als onderdeel van hun leefgebied, zoals buizerd, steenuil en kerkuil.

Effecten en ontheffing

Broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Deze verbodsbepalingen worden kunnen in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. De genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij de aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Buizerd, steenuil, kerkuil en diverse andere roofvogels hebben een jaarrond beschermd nest en een beschermde functionele leefomgeving. Indien het plangebied minder geschikt wordt als foerageergebied zal nader onderzoek noodzakelijk zijn om aan te tonen dan wel uit te sluiten dat deze soorten van het plangebied gebruik maken. Mogelijk is dan ook een ontheffing noodzakelijk. Er zijn twee onderdelen die van belang zijn bij het inschatten van de geschiktheid van het plangebied als foerageergebied. Ten eerste is dat het voedselaanbod, en ten tweede is dat of het voedsel te bereiken is. In de huidige situatie is het plangebied matig geschikt foerageergebied. Punt 1. Door de aanwezigheid van de gras- en maïs-monoculturen is er maar weinig variatie in het landschap en is de biodiversiteit en het voedselaanbod beperkt. Het voedsel dat wel aanwezig is, is bovendien vaak niet bereikbaar in het groeiseizoen van de gewassen (hoog gras en maïs). Het voedselaanbod kan worden verbeterd door bijvoorbeeld stroken grasland niet kort te houden maar gefaseerd te maaien. Punt 2. Of het voedsel bereikbaar is voor roofvogels is afhankelijk van de jachtstrategie. Sommige soorten jagen vanaf een paaltje en kunnen de zonnepanelen gebruiken om vanaf te jagen. Andere soorten jagen vanuit de vlucht en hebben meer ruimte nodig om aan te vliegen.

Over de geschiktheid van een zonnepark als foerageergebied voor roofvogels is uit de literatuur nog maar zeer weinig bekend maar op basis van de ecologie van de soorten kan wel een inschatting worden gemaakt. Mits er voldoende voedsel aanwezig is zullen de 'paaltjes' jagers geen hinder ondervinden van het zonnepark. Voor hen wordt dit juist geschikter leefgebied. Voor de 'vlucht' jagers geldt dat er voldoende ruimte tussen de panelen aanwezig moeten zijn om met een vluchtstrategie te kunnen (blijven) jagen.

Daarnaast is het voor hen van belang dat er zo veel mogelijk rechte lijnen in het zonnepark aanwezig zijn om zowel overzicht als voldoende aanvliegeroute te hebben. Met andere woorden, om de geschiktheid van het zonnepark als foerageergebied voor roofvogels te waarborgen is het van belang om gunstige omstandigheden voor prooidieren te creëren en met de landschappelijke inpassing rekening te houden met jacht strategieën van roofvogels.

Conclusie: bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels. Daarnaast is het van belang om de geschiktheid van het zonnepark als foerageergebied voor roofvogels te waarborgen door gunstige omstandigheden voor prooidieren te creëren en met de landschappelijke inpassing rekening te houden met jacht strategieën van roofvogels.

5.4 Reptielen

Voorkomen en functie

Er zijn geen reptielen aangetroffen in het plangebied. Gezien de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens zijn deze ook niet te verwachten. Reptielen zijn ook vaak gebonden aan specifieke terreinen (heidevelden, vennen etc.).

Effecten en ontheffing

Reptielen worden niet verwacht, nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën

Voorkomen en functie

Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop en waterbiotoop. Deze soorten zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en vallen onder het beschermingsregime andere soorten. In de provincie Overijssel is voor deze soorten bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling opgesteld.

Poelkikker en in mindere mate kamsalamander zouden gebruik kunnen maken van het plangebied. Deze zijn uit de ruimere omgeving bekend. Deze soorten maken bij voorkeur gebruik van geïsoleerde poelen, liefst zonder vis. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig. In de aanwezige watervoerende sloten komen wel diverse vissoorten voor, waardoor deze niet geschikt zijn voor poelkikker of kamsalamander.

Effecten en ontheffing

Voor algemeen beschermde soorten is een vrijstelling door provincie Overijssel opgesteld. Zwaarder beschermde soorten, zoals poelkikker en kamsalamander, worden in het plangebied niet verwacht aangezien er geen waarnemingen uit de directe omgeving bekend zijn en er geen geschikt leefgebied aanwezig is in het plangebied.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn enkele greppels en sloten voor afwatering aanwezig. Beschermde vissen worden op basis van actuele verspreiding en biotoop echter niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Beschermde vissen worden op basis van actuele verspreiding en biotoop niet verwacht. Er worden dan ook geen effecten op beschermde vissen verwacht. Een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie

In het plangebied zelf is echter geen geschikt habitat voor beschermde ongewervelden aanwezig, deze worden dan ook niet verwacht.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde ongewervelden aanwezig. Er worden dan ook geen effecten op beschermde ongewervelden verwacht. Een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIE

Op basis van deze quickscan worden de onderstaande samenvattende conclusies getrokken.

6.1 Conclusie bescherming soorten

Het plangebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling.

Voor veel soorten maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Dit betreft echter geen essentieel onderdeel van het leefgebied. Bovendien blijft het leefgebied voor deze soorten grotendeels voorhanden. Dit geldt echter mogelijk niet voor waterspitsmuis. Tevens zijn er enkele aandachtspunten.

Waterspitsmuis

Het voorkomen van waterspitsmuis kan niet uitgesloten worden in het noordoostelijk deel van het plangebied. Indien dit deel wordt ingericht als zonnepark is nader onderzoek nodig naar deze soort om te bepalen of deze soort hier voorkomt en wat het effect van de ontwikkeling is op het voorkomen van de soort. Voorlopig is echter besloten dit gebied niet in te richten als zonnepark, en de ruigtezone te behouden, waardoor dit nadere onderzoek niet noodzakelijk is.

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Verder dient er bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met nesten van vogels en de algemene zorgplicht. Tevens dient er met het beheer rekening gehouden te worden met jagende roofvogels (zie paragraaf 5.3).

Amfibieën

In het kader van de zorgplicht dient er rekening te worden gehouden met amfibieën. De werkzaamheden aan de watergang(en) kunnen het beste worden uitgevoerd in augustus/september/oktober.

6.2 Conclusie bescherming gebieden

De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

6.3 Conclusie bescherming houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt die vallen onder houtopstanden. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

6.4 Conclusie Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op korte afstand van het NNN, maar maakt hier geen onderdeel van uit. Het NNN kent geen externe werking. Een toetsing aan het NNN-beleid is daarom niet noodzakelijk.

6.5 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen algemeen voorkomende soorten, de overige beschermde soorten van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- *AERIUS calculator. Datum van raadplegen: 22-08-2018.*
<https://calculator.aerius.nl/calculator/>
- Atlas van Overijssel. Datum van raadplegen: 22-08-2018.
http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/v1
- Google Maps. Datum van raadplegen: 22-08-2018. Maps.google.nl.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen*. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.

Soortinformatie: - www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.floron.nl

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER NATUURWETGEVING

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd¹.

3. Beschermingsregime andere soorten

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd. De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep 'Overige soorten'). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- Een vrijstelling geldt;
- Er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- Een ontheffing is verkregen.

¹ De brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Figuur 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. De afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. De ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat

van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich versturende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*).

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant....”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door planaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (Svl) van de soort. De Svl varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de Svl dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).

2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort".
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".
- **Beschermingsregime Overige soorten:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriele Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de **Vogelrichtlijn** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de **Habitatrichtlijn**, het **Verdrag van Bern** of het **Verdrag van Bonn** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor **andere 'nationaal' beschermde soorten** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

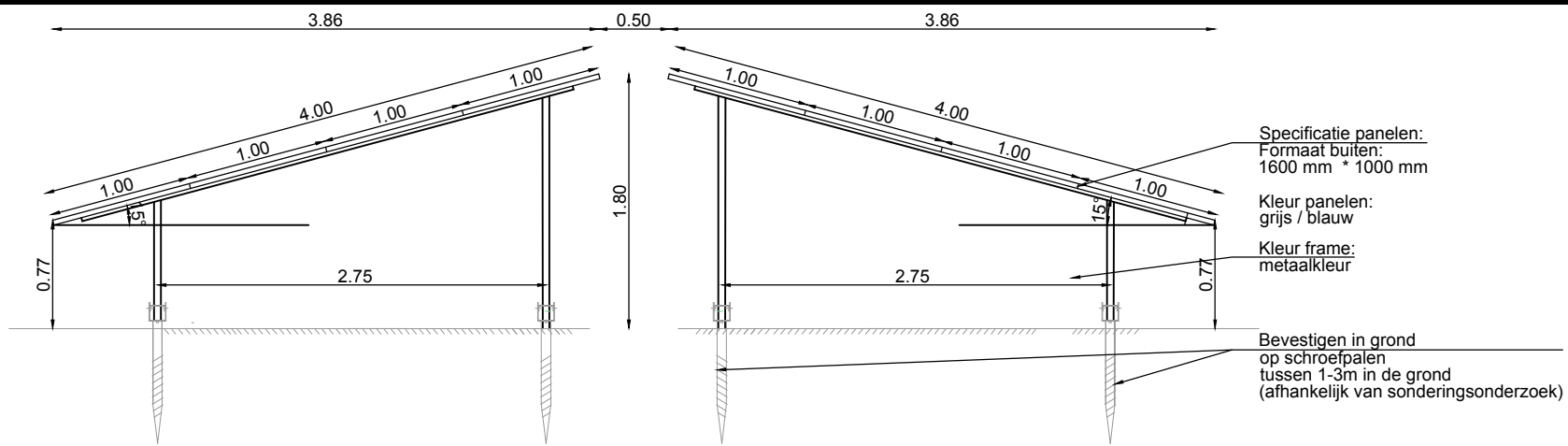
- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Programmatistische aanpak

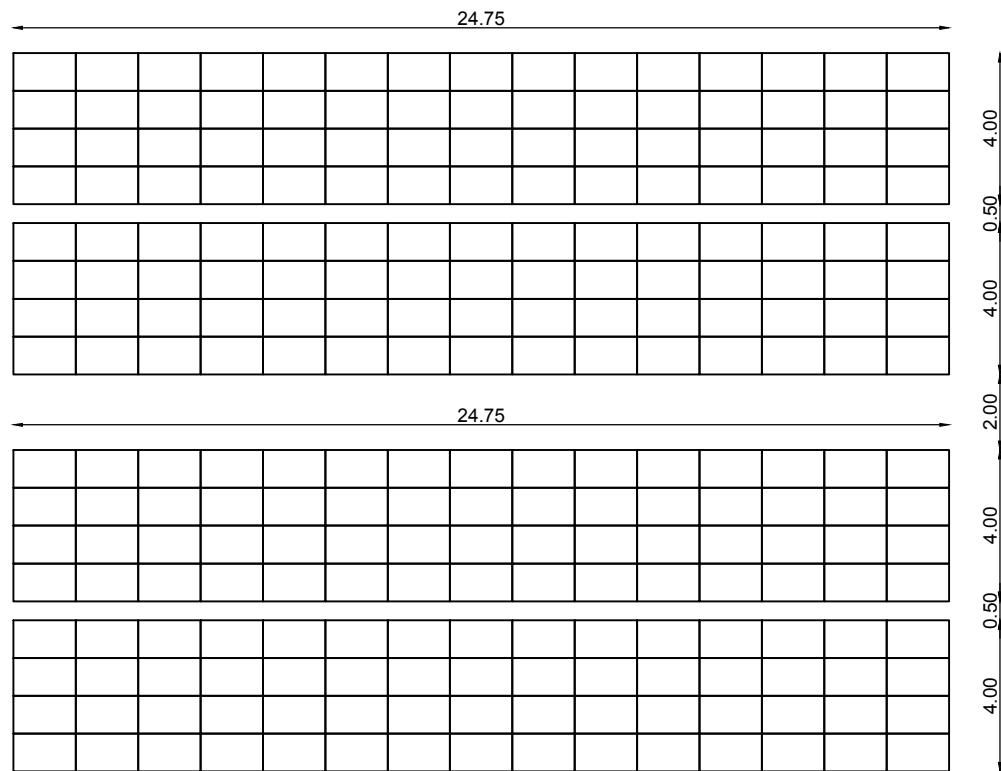
De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatistische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de 'Generieke' of 'Gebiedsgerichte aanpak'. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebied een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

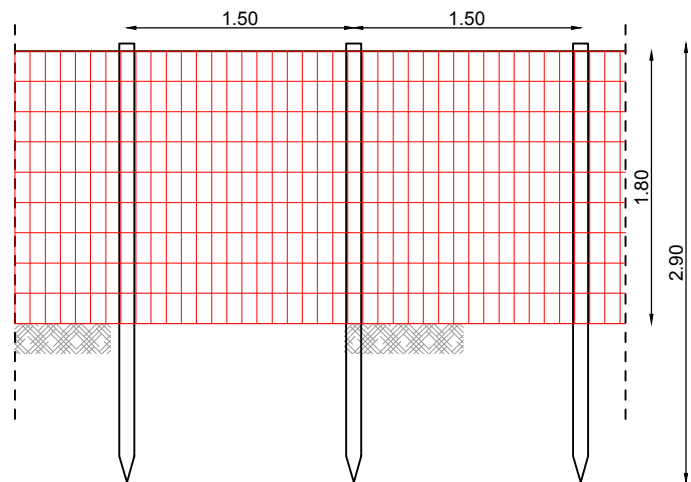
Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatistische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

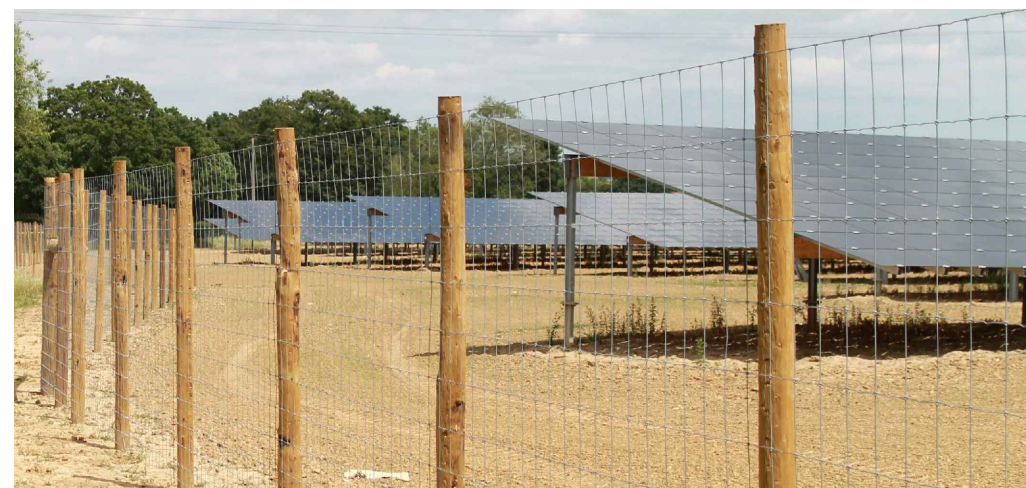
Detail landscape module
 schaal: 1:50

Detail bovenaanzicht landscape module met tussenruimte
 schaal: 1:200

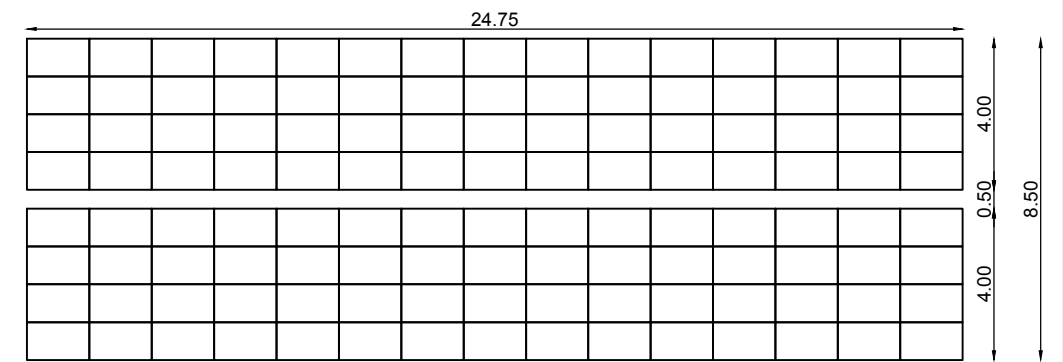

Detail hekwerk van schapengas
 Schaal: 1:50

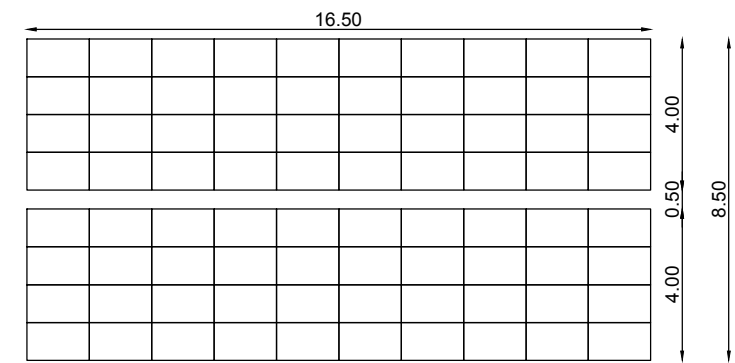

Referentie schapengas

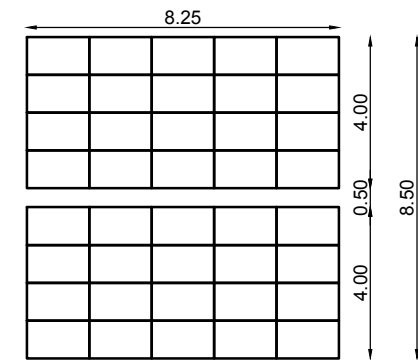
Maten in meters
 Materiaalmaten in millimeters
 Hoogtematen t.o.v. N.A.P.

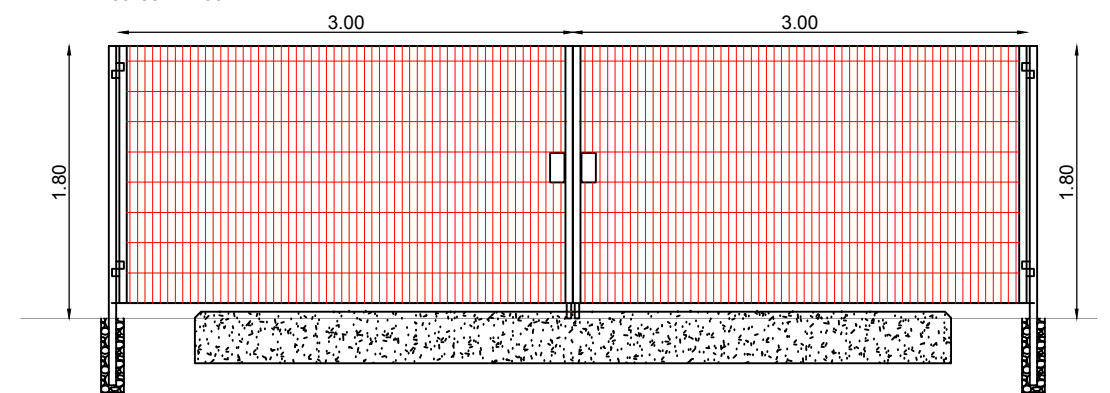
Detail bovenaanzicht landscape module 2 rijen 15 x 4 panelen
 schaal: 1:200

Detail bovenaanzicht landscape module 2 rijen 10 x 4 panelen
 schaal: 1:200

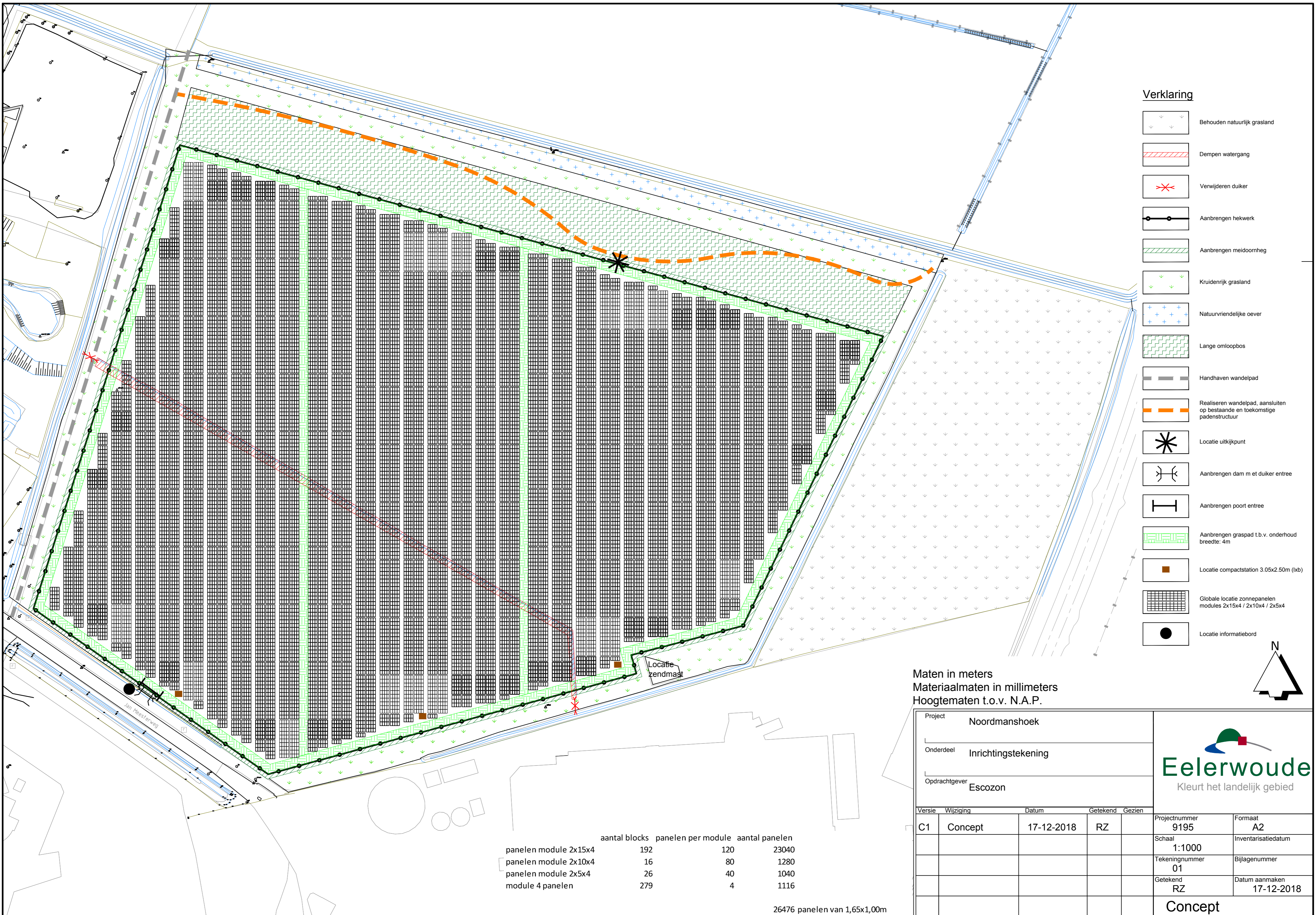

Detail bovenaanzicht landscape module 2 rijen 5 x 4 panelen
 schaal: 1:200

Detail toegangspoort
 Schaal: 1:50

Concept					 Kleurt het landelijk gebied	
Project	Noordmanshoek				Projectnummer	9195
Onderdeel	Details Zonnepanelen				Formaat	A3
Opdrachtgever	Escozon				Schaal	1:200 / 1:50
Versie	Wijziging	Datum	Getekend	Gezien	Tekeningnummer	02
C1	Concept	17-12-2018	RZ	ME	Bijlagennummer	
					Getekend	RZ
					Datum aanmaken	17-12-2018

- Verklaring**
- Behouden natuurlijk grasland
 - Dempen watergang
 - Verwijderen duiker
 - Aanbrengen hekwerk
 - Aanbrengen meidoornheg
 - Kruidrijk grasland
 - Natuurvriendelijke oever
 - Lange omloopbos
 - Handhaven wandelpad
 - Realiseren wandelpad, aansluiten op bestaande en toekomstige padenstructuur
 - Locatie uitkijkpunt
 - Aanbrengen dam m et duiker entree
 - Aanbrengen poort entree
 - Aanbrengen graspad t.b.v. onderhoud breedte: 4m
 - Locatie compactstation 3.05x2.50m (lxb)
 - Globale locatie zonnepanelen modules 2x15x4 / 2x10x4 / 2x5x4
 - Locatie informatiebord

	aantal blocks	panelen per module	aantal panelen
panelen module 2x15x4	192	120	23040
panelen module 2x10x4	16	80	1280
panelen module 2x5x4	26	40	1040
module 4 panelen	279	4	1116
26476 panelen van 1,65x1,00m			

Maten in meters
 Materiaalmaten in millimeters
 Hoogtematen t.o.v. N.A.P.

Project		Noordmanshoek		Eelerwoude Kleurt het landelijk gebied		
Onderdeel		Inrichtingstekening				
Opdrachtgever		Escozon				
Versie	Wijziging	Datum	Getekend	Gezien	Projectnummer	Formaat
C1	Concept	17-12-2018	RZ		9195	A2
					Schaal	Inventarisatiedatum
					1:1000	
					Tekeningnummer	Bijlagennummer
					01	
					Getekend	Datum aanmaken
					RZ	17-12-2018
					Concept	